

CABINET PRIM-MINISTRU	
INTRARE	Nr. 5/3800
IEȘIRE	
Data	15.07.2020

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR PREȘEDINTE	
Intrare Nr.	1/2086/MC
20	Luna 07 Ziua 15

GUVERNUL ROMÂNIEI

PARLAMENTULUI ROMÂNIEI

Parlamentul României CAMERA DEPUTAȚILOR BIROUL PERMANENT
Nr....524.....din.20.07.2020

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR SECRETAR GENERAL
Nr.21399 C/16.07.2020

Către: Președintele Camerei Deputaților, Domnul Ion-Marcel CIOLACU
Președintele Interimar al Senatului, Domnul Robert-Marius CAZANCIUC

De la: Prim-ministrul României, Ludovic ORBAN

Referitor la: *Raportul privind acțiunile întreprinse de Guvernul României pe perioada stării de urgență (16 martie - 15 mai 2020)*

Domnule Președinte al Camerei Deputaților,
Domnule Președinte al Senatului,

În temeiul alin.(1) al art.5 din Hotărârea Parlamentului României nr.4/2020 pentru încuviințarea măsurii adoptate de Președintele României privind prelungirea stării de urgență pe întreg teritoriul României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.320 din 16 aprilie 2020, prin care s-a stabilit că "Guvernul prezintă Parlamentului un raport cuprinzând măsurile adoptate sau preconizate pentru prevenirea și combaterea epidemiei COVID-19 și motivele care le-au determinat", vă transmitem alăturat *Raportul privind acțiunile întreprinse de Guvernul României pe perioada stării de urgență (16 martie - 15 mai 2020)*.

Cu mulțumiri,
Ludovic ORBAN

PRIM-MINISTRU

SECRET

GUVERNUL ROMÂNIEI

RAPORT

**privind acțiunile întreprinse de Guvernul României pe
perioada stării de urgență
(16 martie - 15 mai 2020)**

SUMAR

1. Contextul național și internațional

- a) *Context internațional. Situație comparativă*
- b) *Context național: sanitar, politic, statal la momentul apariției crizei în România*
- c) *Măsurile întreprinse de România până la momentul decretării Stării de Urgență*

2. Acțiunile întreprinse și măsurile dispuse la momentul decretării stării de urgență la nivel național

- a) *Argumente care au impus declararea stării de urgență și prelungirea acesteia*
- b) *Grupul de lucru interinstituțional ECOROM*
- c) *Măsurile sanitare, economice și sociale implementate de Guvernul României pe plan intern și extern. Ordonanțe de Urgență, Ordonanțe Militare, Măsurile sectoriale*
- d) *Vulnerabilitățile gestionării crizei în contextul unui Parlament ostil măsurilor implementate de Guvern*

3. Evaluarea măsurilor implementate pe perioada stării de urgență

- a) *Eficacitatea măsurilor de limitare a răspândirii virusului în România*
- b) *Procese de reformă structurală declanșate în contextul crizei*
- c) *Coordonarea politicilor fiscal-bugetare și impactul favorabil asupra stabilității economice și financiare*

4. Concluzii

5. Anexe

Preambul

Raportul Guvernului României privind acțiunile întreprinse pe perioada stării de urgență trebuie interpretat nu numai ca rezultat al unei obligații legale, formale, rezultată din Hotărârea Parlamentului României nr.4/2020, ci și ca o formă de normalizare a relației instituționale pe care Guvernul încercă să o impună, în virtutea prevederilor constituționale, în raporturile sale cu puterea legislativă.

Trebuie precizat faptul că, spre deosebire de guvernele precedente care s-au sustras în dese rânduri controlului parlamentar, pe perioada stării de urgență, membrii Guvernului României și Prim-ministrul au dat curs tuturor solicitărilor formulate de conducerile celor două Camere, fie prin prezența la audieri în cadrul comisiilor, fie la dezbaterile din plen, și au furnizat constant informații precise despre deciziile adoptate de Guvern cu privire la situația sanitară extraordinară și la problemele economice deosebit de dificile. Din păcate, la atitudinea constructivă și responsabilă de care a dat dovadă Guvernul, majoritatea parlamentară nu a răspuns pe măsură. Dimpotrivă, acțiunile executivului au fost în dese rânduri obstructionate sau chiar blocate la nivelul forului legislativ, deși contextul sanitar, economic și social impunea realizarea unei cooperări instituționale pentru protejarea intereselor generale ale României.

Prezentul raport detaliază cea mai mare parte a eforturilor depuse de Guvernul României, atât în perioada premergătoare declanșării epidemiei la nivel național, cât și pe perioada stării de urgență. Pentru a înțelege mai bine contextul sanitar, instituțional și economic în care Guvernul PNL a trebuit să își asume guvernarea și să găsească, în cel mai scurt timp, soluții adecvate la probleme generate de criză, raportul debutează cu o descriere succintă a situației în care se afla România la finalul anului 2019 și începutul anului 2020. O asemenea evaluare este absolut necesară, pentru că orice evaluare ulterioară a activității Guvernului pe perioada stării de urgență impune analiza tuturor instrumentelor pe care executivul le-a avut la îndemână pe durata crizei. Or, preluarea

guvernării de către PNL, în contextul în care sistemul sanitar național a fost marcat de profunde lipsuri materiale și un deficit major de personal, în care situația economică era descrisă prin dezechilibre macroeconomice majore (deficit bugetar peste 3% din PIB, deficit comercial de peste 17,2 miliarde de euro), iar sistemul instituțional era profund ineficient, nu ar putea să echivaleze cu situația în care PNL ar fi preluat responsabilitatea guvernării și ar fi dispus de un sistem sanitar reformat, de logistică și materiale sanitare, de stocuri de urgență, de instituții digitalizate, flexibile și eficiente, de o economie competitivă și consolidată la nivelul finanțelor publice.

Așadar, orice evaluare a activității Guvernului pe perioada stării de urgență trebuie să ia în considerare situația reală a țării la momentul declanșării crizei, dar și dualitatea acțiunilor Guvernului: pe de o parte, Guvernul a răspuns în mod optim tuturor problemelor emergente la nivel sanitar și economic, diminuând semnificativ efectele crizei, lucru care se poate evalua prin comparații obiective cu statele dezvoltate din Uniunea Europeană; pe de altă parte, Guvernul și-a urmărit obiectivele asumate în fața Parlamentului, prin Programul de guvernare, în sensul demarării unor ample procese de reformă în sectorul public, al încurajării investițiilor private și al deblocării investițiilor publice majore de infrastructură.

Sintetizând numai o parte dintre măsurile adoptate de Guvernul României în perioada de urgență, ele fiind prezentate în detaliu în cuprinsul raportului, putem să spunem că acestea au vizat prioritar următoarele domenii:

➤ Sănătatea

- Am reușit, într-un timp real, să creștem capacitatea administrativă a sistemului sanitar, prin asigurarea în regim de urgență a capacității de testare (RT PCR), a materialelor sanitare și a medicamentelor necesare, prin stimularea financiară a personalului sanitar și prin suplimentarea numărului de posturi din sistemul medical;
- Am adoptat măsuri organizatorice, în timp real, la nivelul unităților spitalicești și a direcțiilor de sănătate publică,

- pentru a răspunde eficace numărului tot mai mare de pacienți afectați;
 - Am sprijinit și stimulat producătorii naționali să fabrice materiale sanitare în România și am luat decizia de a suspenda exportul paralel de medicamente, pentru a asigura medicamentele necesare, pentru tot spectrul de afecțiuni medicale;
 - După ani de amânări, am demarat construirea primelor trei spitale regionale de urgență la Cluj, Craiova și Iași, cu o valoare însumată de peste 1,64 miliarde euro, finanțare europeană nerambursabilă.
- Economia
- Am promovat multiple facilități fiscale pentru agenții economici aflați în dificultate: prorogarea termenului de plată pentru impozitele pe clădiri, pe teren, pe mijloace de transport, de la 31 martie la 30 iunie 2020; acordarea unor competențe consiliilor locale privind reducerea impozitului pe clădiri și scutirea de la plata taxei pe clădiri; suspendarea popririlor și executărilor silite pentru creanțele bugetare, cu excepția celor stabilite prin hotărâri judecătorești pronunțate în materie penală.
 - Am acordat bonificații fiscale consistente pentru plata anticipată a obligațiilor fiscale;
 - Am amânat termenul pentru depunerea solicitărilor de restructurare a creanțelor bugetare restante până la 15 decembrie 2020;
 - Am acordat prorogări de termene pentru depunerea declarațiilor fiscale, pentru depunerea situațiilor financiare anuale sau pentru plata unor obligații fiscale;
 - Am anulat unele penalități și dobânzi pentru obligații fiscale restante;
 - Am pus la dispoziția economiei 15 miliarde de lei, sub formă de credite cu dobânzi subvenționate 100% pentru asigurarea capitalului de lucru al firmelor și pentru investiții;
 - Am accelerat la maximum procesul de informatizare a relației contribuabililor cu autoritățile fiscale;

- Am asigurat resursele financiare pentru a plăti la termen sau chiar și cu anticipație toate obligațiile financiare ale statului către mediul privat: rambursări rapide de TVA, cu verificări ulterioare; plata imediată a concediilor medicale; achitarea facturilor pentru lucrări de investiții realizate etc.
- Am asigurat funcționarea permanentă și fără sincope a serviciilor vitale din economie pe perioada stării de urgență: sistem energetic, comunicații, rețele de utilități;
- Am intervenit prompt, la nivel intern și internațional, pentru a menține operațional sectorul de transporturi de mărfuri, la nivel național și european, pentru a asigura fluxul de mărfuri în economie.
- Am salvat de la dispariție companii strategice, precum Tarom sau Complexul Energetic Oltenia, prin acordarea unor ajutoare de urgență;
- Am implementat măsuri sectoriale esențiale, pentru domeniile aflate în mare dificultate financiară: susținerea prin ajutor de stat a marilor consumatori de energie; sprijinirea sectorului mass-media sau al sectorului evenimentelor culturale; prelungirea valabilității tichetelor de vacanță, în scopul susținerii activităților turistice.

➤ Angajații

- Ne-am asumat protejarea fiecărui loc de muncă afectat de criză, prin susținerea financiară de către Guvern a măsurii șomajului tehnic, prin acoperirea a 75% din salariul angajaților care nu și-au mai putut desfășura activitatea;
- Am găsit soluții financiare și tehnice pentru acoperi plata zilelor libere pentru unul dintre părinți, ca urmare a suspendării cursurilor școlare;
- În ciuda efectelor economice negative generate de criza sanitară, am reușit să găsim resursele financiare pentru toate formele de indemnizații și prestații sociale prevăzute prin lege și chiar să extindem perioada de aplicare a acestora: indemnizații pentru creșterea copilului, indemnizații pentru persoane cu handicap;
- Am introdus opțiunea depunerii documentațiilor în format electronic către case de pensii, agenții de ocupare etc.

➤ Educația

- Am încheiat un număr de 10 protocoale cu parteneri din mediul public pentru a asigura rapid accesul elevilor și profesorilor la platforme educaționale și resurse educaționale deschise;
- Am continuat programul Euro 200 pentru sprijinirea achiziției unui calculator pentru elevii din medii defavorizate și am alocat 150 de milioane de lei, pentru achiziția a 250.000 de tablete cu abonament la internet, pentru copiii care provin din familii fără posibilități materiale;
- Am modificat Legea educației naționale și metodologiile sectoriale pentru a da o bază legală clară și predictibilă organizării învățământului online și asigurării desfășurării examenelor anuale în bune condiții: evaluare națională, bacalaureat, examene finale în învățământul universitar, examenul de titularizare, examenele pentru grade didactice etc.

➤ Fondurile europene

- Am utilizat efectiv peste 2 miliarde de euro fonduri nerambursabile, într-o perioadă extrem de scurtă: 1,16 miliarde euro pentru sprijinirea sistemului sanitar și 1 miliard de euro pentru relansarea economiei românești în contextul pandemiei, care au finanțat un pachet de 20 de măsuri;
- Am obținut, prin negocieri cu responsabilii europeni, 4,5 miliarde de euro pentru sectorul de sănătate și 1 miliard de euro dedicat combaterii sărăciei, în exercițiul bugetar european următor;
- Am negociat și am obținut alocări financiare nerambursabile suplimentare, din noile programe UE pentru relansarea economică post-criză.

➤ Administrația publică

- Am asigurat resursele financiare necesare pentru continuarea procesului investițional la nivelul administrațiilor locale: lucrările la proiectele finanțate prin PNDL s-au derulat fără întrerupere; proiecte de investiții în unități spitalicești ale Companiei Naționale de Investiții au fost accelerate; s-au

- prelungit termene pentru proiectele de investiții finanțate din fonduri europene nerambursabile;
- Am adoptat măsuri legislative și organizatorice, astfel încât a fost asigurată desfășurarea nestingherită a proceselor deliberative ale autorităților locale, prin mijloace de comunicare online.
- Ordinea publică
 - Am constituit și am asigurat funcționarea mecanismului interinstituțional pentru implementarea măsurilor prevăzute în Decretele Președintelui României, adoptate și confirmate de Parlamentul României;
 - S-au adoptat 12 ordonanțe militare, care au vizat măsuri de primă urgență cu aplicabilitate imediată și graduală, având ca scop protejarea populației, restrângerea focarelor de infecție prin distanțare socială și reducerea presiunilor pe sistemul de sănătate;
 - Am asigurat o gestiune eficace afluxului de persoane prin punctele de trecere a frontierei și am monitorizat măsurile dispuse pentru limitarea răspândirii virusului la nivel comunitar.

Eficiența și eficacitatea măsurilor luate de Guvernul PNL pe perioada stării de urgență pot fi cuantificate astăzi atât din perspectivă sanitară, cât și economică.

Indicatorii de evoluție a virusului Sars-Cov2 la nivelul Uniunii Europene demonstrează pe deplin că în țara noastră criza a fost gestionată corespunzător de către Guvern, prin aplicarea celor mai adecvate măsuri, atât la nivelul sistemului sanitar, cât și la nivelul măsurilor de limitare a răspândirii virusului la nivel comunitar. Astfel, cifrele furnizate de European Centre for Disease Prevention and Control pentru data de 4 iunie 2020 vorbesc de la sine:

- Dacă în România numărul de cazuri confirmate la 100.000 de locuitori a fost de 101, state dezvoltate, cu sisteme sanitare puternice au înregistrat un număr și de peste 5 ori mai mare, raportat la 100.000 locuitori: 517,4 în Irlanda, 514,4 în Spania, 513,8 în Belgia, 400,7 în Suedia sau 386,9 Italia;

- Numărul de decese la 100.000 de locuitori a fost de 6,6 în România, comparativ cu 83,4 în Belgia, 59,8 în Spania, 55,6 în Italia sau 44,6 în Suedia;

- Din punctul de vedere al testării populației, România a reușit un grad de acoperire de 2,2%, nivelul fiind superior unor state precum Austria 2,19%, Cehia 2,13%, Olanda 1,76% sau Irlanda 1,62%;

- Diminuarea progresivă a cazurilor zilnice, a permis eliminarea celor mai multe restricții și reluarea majorității activităților economice și sociale, chiar mai devreme decât alte state dezvoltate;

Trebuie, de asemenea, adăugat faptul că, în ciuda lipsei infrastructurii spitalicești și a aparaturii necesare, în România nivelul de încărcare a secțiilor ATI (anestezie și terapie intensivă) nu a depășit în niciun moment al crizei procentul de 75%, comparativ cu state dezvoltate, precum Italia, Spania sau Statele Unite.

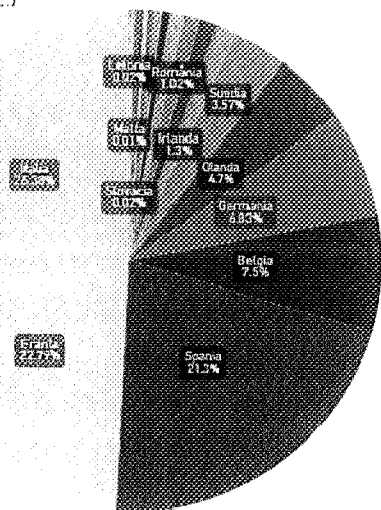
Date raportate de European Centre for Disease Prevention and Control (4 iunie 2020)

State din Uniunea Europeană	Cazuri confirmate	Total decese	Cazuri raportate la 100.000 de locuitori	Decese raportate la 100.000 de locuitori	Cazuri confirmate în intervalul 22.05 - 04.06
Spania	240326	27940	514.4	59.8	7289
Italia	233836	33601	386.9	55.6	6472
Germania	182764	8581	220.4	10.3	6012
Franța	151677	29021	226.4	43.3	8598
Belgia	58685	9522	513.8	83.4	2702
Olanda	46733	5977	271.2	34.7	2286
Suedia	40803	4542	400.7	44.6	9280
Portugalia	33261	1447	323.5	14.1	3601
Irlanda	25111	1659	517.4	34.2	796
Polonia	24395	1092	64.2	2.9	4656
România	19669	1288	101.0	6.6	2282

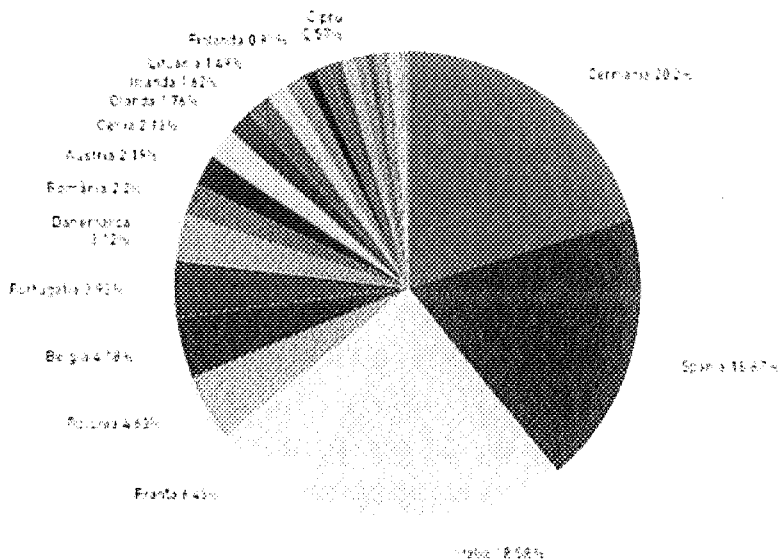
Nr. total de decese în funcție de țară

Nr. total de decese în UE

127349

Procentul de teste efectuate în funcție de țară

Din punct de vedere economic, de asemenea, indicatorii macroeconomici confirmă faptul că măsurile economice de sprijin și facilitățile acordate mediului economic au avut rezultate pozitive: creșterea economică în primul trimestru din anul 2020 a fost cea mai mare din spațiul Uniunii Europene (2,7%); pentru trimestrul al doilea al anului anticipăm o scădere economică mult mai mică decât state precum Marea Britanie, Franța sau Italia; procesul de creștere a prețurilor a înregistrat o scădere, iar rata inflației se înscrie, după mult timp, în țintele urmărite de autoritățile române; cursul de schimb leu/euro s-a menținut mult mai stabil comparativ cu monedele din regiune; ratele dobânzilor au intrat pe o pantă descendentă; Guvernul a reușit să finanțeze mult mai ușor deficitul bugetar și să refinanțeze datoria publică acumulată anterior, la costuri mult mai mici decât în aceeași perioadă a anului 2019.

Growth rates of GDP in volume
(based on seasonally adjusted* data)

	Percentage change compared with the previous quarter				Percentage change compared with the same quarter of the previous year			
	2019Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2019Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1
EA	0.1	0.3	0.1	-3.8	1.2	1.3	1.0	-3.2
EU	0.2	0.4	0.2	-3.3	1.5	1.6	1.3	-2.6
Member States								
Belgium	0.3	0.4	0.5	-3.9p	1.4	1.6	1.3	-2.8p
Bulgaria	0.7p	0.7p	0.8p	0.3p	3.5p	3.2p	3.1p	2.4p
Czechia	0.5	0.4	0.5	-3.6	2.7	2.5	2.0	-2.2
Denmark	1.2	0.5	0.6	-1.9	2.7	2.6	2.3	0.3
Germany	-0.2	0.3	-0.1	-2.2	0.3	0.7	0.4	-2.3
Estonia	0.9	1.2	0.9	:	4.4	4.5	4.0	:
Ireland	-0.4	2.1	1.8	:	4.2	4.5	6.3	:
Greece	1.0p	0.4p	-0.7p	:	2.8p	2.3p	1.0p	:
Spain	0.4p	0.4p	0.4p	-5.2p	2.0p	1.9p	1.8p	-4.1p
France	0.3	0.3	-0.1	-5.8	1.5	1.5	0.9	-5.4
Croatia	0.6	0.6	0.3	:	2.4	2.8	2.7	:
Italy	0.1	0.1	-0.3	-4.7	0.4	0.5	0.1	-4.8
Cyprus	1.1	0.0	1.0	-1.3	3.2	3.2	3.2	0.8
Latvia	0.7	0.6	0.1	-2.9	2.7	1.8	1.0	-1.5
Lithuania	0.9	0.8	1.1	-0.2	3.9	3.8	3.9	2.5
Luxembourg	1.9	0.3	0.4	:	2.9	2.8	3.1	:
Hungary	0.8e	0.9e	0.7e	-0.4e	5.2e	4.7e	4.4e	2.0e
Malta	1.5	1.2	1.7	:	4.5	3.3	4.3	:
Netherlands**	0.3p	0.4p	0.4p	-1.7p	1.7p	1.7p	1.6p	-0.7p
Austria	0.0	0.1	0.0	-2.5	1.8	1.5	0.7	-2.4
Poland	0.7p	1.2p	0.2p	-0.5p	4.2p	4.1p	3.5p	1.6p
Portugal	0.5e	0.3e	0.7e	-3.9e	2.1e	1.9e	2.2e	-2.4e
Romania	0.6p	0.5p	1.2p	0.3p	4.3p	3.3p	3.9p	2.7p
Slovenia	0.0	0.8	0.4	:	2.3	2.1	1.7	:
Slovakia***	0.4	0.4	0.6	-5.4	2.5	1.9	2.0	-4.1
Finland	0.5	0.4	-0.6	0.1	1.1	1.7	0.6	0.4
Sweden	0.2	0.4	0.2	-0.3	1.0	1.9	0.8	0.5

Eurostat (15 mai 2020): ratele de creștere economică în Uniunea Europeană în primul trimestru din anul 2020

1. Contextul național și internațional

a) Context internațional. Situație comparativă;

Organizația Mondială a Sănătății a declarat stare de urgență medicală globală, începând cu data de 30 ianuarie 2020, ca urmare a creșterii rapide a transmisibilității comunitare a SARS-CoV-2.

Primul caz de coronavirus a fost confirmat în România în 26 februarie. La aceeași dată, s-au înregistrat primele cazuri confirmate în Austria (2), Elveția (1), Croația (1) și Algeria (1). Belgia și Suedia aveau câte un caz confirmat, Israel 6, Spania 7, Marea Britanie 13, Franța 14, Germania 18.

Italia avea deja 323 de cazuri și 11 decese, cu focar localizat în zona de nord, unde 11 comune intraseră în carantină¹.

În prima parte a lunii martie, 160.000 de persoane au fost infectate și peste 5.800 au decedat. Ca urmare a acestei evoluții, Organizația Mondială a Sănătății a declarat oficial "pandemie", la data de 11 martie 2020.

În data de 14 martie 2020, Comitetul pentru situații de urgență a propus instituirea stării de urgență pe teritoriul României și adoptarea unor măsuri speciale pentru gestionarea pandemiei.

În momentul instituirii stării de urgență în România, la nivel global se înregistrau 168.126 cazuri confirmate de infecție cu coronavirus, din care 6.496 decese.

Deciziile aplicate în perioada stării de urgență au fost adoptate ținând cont de experiența țărilor afectate de evoluția virusului și de măsurile care au avut impact pozitiv în limitarea răspândirii acestuia. Au fost analizate, de asemenea, măsurile adoptate la nivelul țărilor europene (în principal cele limitrofe României și cele cu comunități mari de cetățeni români) prin instituirea unor stări excepționale pentru a limita răspândirea comunitară a infecției. Nu în ultimul rând, s-a luat în calcul posibilitatea creșterii masive a cazurilor de coronavirus, prin întoarcerea în țară a unui număr mare de persoane infectate. Deși multe dintre țările

¹ Sursa: Situația la nivel global, Institutul de Sănătate Publică din România (Centrul National de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile), Raport din 26 februarie 2020.

europene (cu excepția Italiei) înregistrau un număr mic de cazuri către sfârșitul lunii februarie, evoluția ulterioară a epidemiei a fost diferită.

Astfel, deși au pornit de la un număr de cazuri aproape similar la sfârșitul lunii februarie, la jumătatea lunii mai (momentul în care în România a încetat starea de urgență):

- Elveția avea aproape dublul numărului de cazuri din România;
- Belgia avea de peste 3 ori mai multe cazuri decât România;
- Suedia, de 1,7 ori mai multe cazuri decât România;
- Austria și Israel, aproape același număr de cazuri ca cel înregistrat la noi în țară.
- Spania, de 14 ori mai multe cazuri decât România.

Țară ²	26 februarie		16 martie		15 mai	
	Cazuri confirmate	Decese	Cazuri confirmate	Decese	Cazuri confirmate	Decese
România	1	0	139	0	16 247	1 046
Elveția	1	0	1 563	13	30 303	1 586
Belgia	1	0	886	3	54 288	8 903
Suedia	1	0	1 023	8	28 693	3 550
Finlanda	1	0	243	0	6 145	287
Croația	1	0	46	0	2 207	91
Austria	2	0	860	1	16 029	626
Israel	6	0	213	0	16 579	265
Spania	7	0	7 753	288	229 540	27 321
Marea Britanie	13	0	1 372	35	233 151	33 614
Franța	14	1	5 423	127	141 356	27 425
Germania	18	0	5 864	13	173 152	7 824
Italia	323	11	24 747	1 809	223 096	31 368

²Sursa: Situația la nivel global, Institutul de Sănătate Publică din România (Centrul Național de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile), Raport din 26 februarie 2020, 16 martie, 15 mai.

b) Context național: economic, sanitar, politic, statal la momentul apariției crizei în România

În data de 4 noiembrie 2019, Parlamentul României a acordat votul de încredere Guvernului condus de Ludovic Orban. Partidul Național Liberal și-a asumat guvernarea României într-o situație economică deosebit de dificilă, marcată de acumularea unor puternice dezechilibre economice, atât în plan intern, cât și internațional, de lipsa investițiilor publice, de ritmuri scăzute ale productivității, de o capacitate administrativă redusă, de o creștere economică fragilă, bazată aproape exclusiv pe consum.

Deși fondurile europene nerambursabile ar fi oferit României o incontestabilă oportunitate de dezvoltare, utilizarea efectivă a acestora a avut un nivel deosebit de redus în perioada 2014-2019, cu impact asupra marilor proiecte de infrastructură, investițiile publice fiind sacrificate pe fondul majorării nesustenabile a cheltuielilor. La începutul lunii noiembrie 2019, România avea un risc de dezangajare de peste 550 milioane de euro. În mai puțin de două luni, valoarea declarațiilor de cheltuieli transmise către Autoritatea de Certificare și Plată nu numai că a acoperit această sumă, dar s-au și angajat în avans alte 467 milioane euro. Astfel, în decembrie 2019, riscul de dezangajare a fost eliminat, iar valoarea totală a declarațiilor de cheltuieli din bani europeni era de peste 1 miliard de euro.

În perioada de creștere economică 2016-2018, ritmul alocărilor pentru investiții publice s-a menținut sub nivelul de 4% din PIB, ca efect al scăderii constante a veniturilor fiscale. Astfel, ponderea investițiilor publice în PIB a fost următoarea: 3,7% în anul 2016; 3,1% în anul 2017; 3,6% în anul 2018. În anul 2019 ritmul investițiilor publice a urcat la 4,2% din PIB, ca urmare a acțiunilor Guvernului PNL din ultimele două luni ale anului, prin care s-au angajat cheltuieli în contul investițiilor în derulare și s-au plătit majoritatea lucrărilor efectuate, dar neachitate în primele 10 luni ale anului.

În anul 2019, fără a se confrunța cu nicio criză internă sau externă, guvernul precedent a întârziat premeditat adoptarea legilor bugetare până la jumătatea lunii martie. Acest lucru s-a repercutat asupra

adoptării bugetelor administrațiilor publice locale și asupra planurilor investiționale de interes local. Mai mult decât atât, în confruntările politice din Parlament, reprezentanții Partidului Național Liberal și Președintele României au atras constant atenția asupra bazelor nerealiste pe care s-a construit întreaga arhitectură bugetară: venituri programate supraestimate și cheltuieli publice subdimensionate, creștere economică nesustenabilă și rate foarte mari ale inflației. Ca urmare a estimărilor nerealiste de venituri, anul fiscal 2019 s-a încheiat cu un deficit bugetar de 48,3 miliarde lei, reprezentând 4,6% din Produsul Intern Brut (PIB), cu mult peste criteriul de convergență nominală impus de Uniunea Europeană statelor membre, de 3% din PIB.

Numai printr-o analiză a aspectelor semnalate se poate lesne constata că modelul economic eronat, promovat de guvernările anterioare, a condus la apariția unor dezechilibre structurale în economia românească, într-un context economic favorabil. În aceeași perioadă, majoritatea statelor europene dezvoltate și-au consolidat economiile naționale, fiind pregătite în orice moment pentru apariția unei recesiuni economice sau chiar a unei crize. Pentru aceste motive, Comisia Europeană avertiza în anul 2019 asupra faptului că România este statul membru cel mai vulnerabil din punct de vedere economic în situația declanșării unei recesiuni sau a unei crize economice: deficite bugetare mari, în contextul în care statele dezvoltate promovau excedente bugetare și diminuau progresiv dînd soldul datoriei guvernamentale; deficite comerciale istorice (17,2 miliarde euro în anul 2019), în condițiile în care producția autohtonă a fost neglijată și slăbită prin politicile fiscale agresive. Tot în același sens, este important de amintit evoluția deficitului structural, care a urcat la aproximativ 3,71% din PIB în anul 2019³. Un astfel de dezechilibru major a eliminat orice spațiu fiscal disponibil, orice rezervă financiară suplimentară care ar fi putut să fie utilizată în perioadele economice dificile. În acest sens, agențiile internaționale de rating au emis avertismente, încă din primăvara anului 2019, asupra direcției economice greșite spre care se îndrepta România, motiv pentru care, după izbucnirea epidemiei, au modificat perspectiva de țară a României, de la stabilă la negativă.

³ Sursa - Raport privind situația macroeconomică pe anul 2020 și proiecția acesteia pe anii 2021-2023

Un alt indicator extrem de important pentru evaluarea evoluției economice a României îl reprezintă ritmul de creștere a prețurilor. Astfel, în perioada 2017-2019, prețurile din România au avut cel mai rapid ritm de creștere din întreg spațiul Uniunii Europene. De pildă, în luna septembrie 2019, când în întreg spațiul U.E. se înregistra o stagnare sau creștere nesemnificativă a prețurilor, inflația a atins în România un nivel de 3,5%, în creștere semnificativă față de anul 2018.

Această evoluție nefavorabilă a prețurilor a fost determinată de măsurile fiscale implementate de guvernul anterior chiar cu 3 zile înainte de finalul anului 2018, prin intermediul unei ordonanțe de urgență care a bulversat întreg mediul economic și a generat costuri fiscale suplimentare pentru sectoare importante din economie: taxe suplimentare pe sectorul energetic, care au avut ca efect creșterea tuturor prețurilor, taxe pe domeniul comunicațiilor, care au suspendat toate planurile și proiectele de investiții private, inclusiv implementarea rețelelor 5G, taxe asupra sistemului financiar, care au condus la destimularea intermedierei financiare și la migrația activelor, tradusă într-un influx de capitaluri financiare. Măsurile cuprinse în Ordonanța 114/2018 au generat o puternică decapitalizare a companiilor listate la Bursa de Valori București, o percepție profund negativă asupra mediului economic intern și o creștere accelerată a facturilor pentru populație - contracte de furnizare/distribuție sau contracte de servicii de telefonie sau internet modificate în mod unilateral, prin modificarea condițiilor tarifare.

Aceste măsuri au lovit puternic în puterea de cumpărare a oamenilor cu venituri mici și medii, cu atât mai mult cu cât aceștia fuseseră deja afectați de majorările de prețuri din anii 2017 și 2018. Ca exemplu, prețurile produselor și serviciilor de bază au suferit majorări considerabile: gazele naturale +10,7%, energia termică +10,6%, energia electrică +9,7%, apa și serviciile de salubritate +10%, combustibilii +17,5% și legumele +27,9%⁴.

Pe lângă aceste aspecte, guvernele anterioare au vulnerabilizat puternic finanțele publice naționale, ascunzând de la un trimestru la altul starea reală a veniturilor și a cheltuielilor, precum și valoarea debitelor neguvernamentale neachitate către sectorul privat. Astfel, în cursul

⁴ Sursa - Comunicatele de presă ale Institutului Național de Statistică al României.

anului 2019 s-au amânat la plată, până spre sfârșitul anului, cheltuieli esențiale de tipul:

- Rambursări de TVA către agenții economici - ceea ce a generat blocaje financiare în mediul economic și a împiedicat proiectele de investiții ale mediului privat;
- Plata concediilor medicale - ceea ce a generat presiune pe capitalul de lucru al firmelor;
- Plata facturilor pentru lucrările de investiții efectuate de operatorii privați în cadrul diferitelor programe naționale de investiții publice;
- Plata unor drepturi financiare obținute de persoane fizice sau juridice în fața instanțelor naționale sau internaționale.

Numai în cursul anului 2019, datoriile guvernului către mediul privat se ridicau la peste 10 miliarde lei, restrângând și capacitatea firmelor private de a se dezvolta, de a face investiții și de a se consolida în situația apariției unor situații economice nefavorabile.

Într-o descriere succintă, acesta a fost contextul economic cu care s-a confruntat România la declanșarea pandemiei de coronavirus. Dezechilibrele economice acumulate și degradarea structurală a cheltuielilor din bugetul de stat s-au repercutat direct asupra unor sectoare esențiale ale vieții sociale.

Rapoartele OECD Health Statistics din 2019 și Eurostat Database plasau România într-una dintre cele mai dificile situații, în raport cu alte țări din Uniunea Europeană, în ceea ce privește majoritatea indicatorilor. Dintre aceștia, poate cel mai relevant în contextul unei analize asupra sistemului sanitar românesc este rata mortalității din cauze tratabile, calculată de numărul de decese care puteau fi evitate dacă oamenii ar fi primit cele mai bune variante de tratament disponibile în alte țări. Astfel, conform datelor din aceste rapoarte, în România surveau 208 de decese din cauze tratabile în fiecare an, la 100 000 de locuitori.

Mai mult, cheltuielile pentru politicile din domeniul sănătății erau în România la cel mai mic nivel din Uniunea Europeană, iar numărul de medici la mia de locuitori era sub media europeană.

Ritmul investițional deosebit de scăzut din domeniul sanitar a fost pus în evidență odată cu intensificarea numărului de îmbolnăviri cu noul virus SARS-Cov2: inexistența stocurilor de urgență care ar fi trebuit să conțină

materiale sanitare și medicamente specifice; numărul de paturi în secțiile de terapie intensivă era subdimensionat în fața oricărei provocări epidemiologice; numărul extrem de mic de ventilatoare și lipsa materialelor de protecție pentru personalul medical care a intrat în contact cu pacienții afectați de virusul SARS-COV2 reprezentau alte realități ale sistemului medical din România.

Vulnerabilitățile structurilor administrative din România s-au reflectat cu intensitate în funcționarea instituțiilor deconcentrate cu un rol esențial în protecția stării de sănătate a populației - direcțiile de sănătate publică județene. Acestea și-au arătat limitele imediat ce numărul de îmbolnăviri a început să crească la nivel național, demonstrând neglijența deosebit de gravă a guvernelor anterioare pentru aceste structuri: numărul subdimensionat de angajați la nivelul majorității județelor, infrastructura deficitară, inexistența materialelor sanitare esențiale, lipsa pregătirii anterioare pentru a putea răspunde eficient în situația apariției unei epidemii, lipsa unor regulamente precise de acțiune.

În acest context dificil, Guvernul PNL a reușit să răspundă adecvat, prin măsuri corecte, atât provocărilor emergente din sectorul economic, cât și celor care s-au dezvoltat exponențial în sectorul sanitar.

Un prim set de măsuri guvernamentale a vizat aspecte economice esențiale, astfel încât economia națională să nu intre într-un blocaj major la sfârșitul anului trecut și începutul anului curent. Astfel, într-un timp record, Guvernul PNL a reușit să promoveze, în scurt timp după investiția, la sfârșitul anului 2019, o rectificare bugetară care a rezolvat cele mai stringente probleme economice ale momentului:

- s-au asigurat resursele financiare pentru rambursarea sumelor restante de TVA și a concediilor medicale către agenții economici privați, unele nedecontate de peste 6 luni;
- s-au plătit facturile pentru toate obiectivele de investiții restante la plată, în baza verificării lucrărilor. Lucrările corect executate s-au plătit cu prioritate. Acolo unde autoritățile au constatat grave abateri, plățile au încetat și s-a dispus încetarea contractelor;
- s-au asigurat resurse pentru salvarea unor companii naționale esențiale din domeniul transporturilor sau din domeniul energetic;

- s-au asigurat banii necesari pentru a plăti toate obligațiile guvernamentale stabilite în baza legilor.

De asemenea, într-o perioadă extrem de scurtă, Guvernul PNL a reușit să elaboreze și să adopte, înainte de începutul anului 2020, un proiect de buget onest, realist, care acoperă toate obligațiile de plată prevăzute prin legile aflate în vigoare - salarii, pensii, alocații și indemnizații - și să asigure nu mai puțin de 50 de miliarde de lei pentru investiții publice.

c) Măsurile întreprinse de România până la momentul decretării Stării de Urgență

Este important de precizat faptul că Guvernul PNL a adoptat o serie de măsuri în domeniul sanitar și economic, chiar înainte de confirmarea primelor cazuri de SARS - COV2 pe teritoriul României.

Pornind de la alerta declanșată la nivel global, determinată de apariția în provincia Wuhan din Republica Populară Chineză a unor focare de infecție cu un nou coronavirus, a fost aprobat Ordinul Ministrului Sănătății nr. 85 din 23.01.2020 privind constituirea Grupului de lucru pentru monitorizarea și managementul potențialelor infecții cu noul coronavirus (2019-nCoV). Documentele și informațiile venite din partea acestuia au contribuit substanțial la prevenirea multiplicării focarelor în România. Pornind de la inițiativa Ministerului Sănătății, în data de 4 februarie, Guvernul a emis o Ordonanță de Urgență (nr.11/2020) pentru pregătirea stocurilor de rezervă în situații de epidemii și pregătirea României pentru prevenirea infecțiilor cu coronavirus. Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate a fost autorizat să cumpere în regim de urgență produsele care lipseau din stocurile naționale. Au fost alocate peste 220 milioane de lei pentru achiziția de echipamente și materiale necesare. Ministerul Sănătății, prin agențiile subordonate și comisiile de specialitate, a lucrat la definirea specificațiilor tehnice ale materialelor și echipamentelor menționate în ordonanța de urgență. De asemenea, s-a efectuat o evaluare primară asupra potențialului firmelor românești de a produce materiale sanitare de protecție la nivel național.

Tot în sensul asigurării resurselor sanitare interne, Guvernul a luat măsura interzicerii temporare a exportului paralel de medicamente și a plafonat taxa plătită de producătorii de medicamente, denumită *claw-back*.

Un grad mare de complexitate în gestionarea crizei l-au avut, fără îndoială, fluxurile foarte mari de români care au tranzitat frontierele de stat ale României, provenind din state cu factor mare de risc la îmbolnăvire. Ca urmare a încetării activităților economice în unele state ale Uniunii Europene și a răspândirii agresive a virusului în statele cu mari comunități de români, începând cu luna februarie numărul de cetățeni români care au tranzitat frontiera de stat către România a început să crească constant. Astfel, în luna martie, au intrat în țară peste 805.000 cetățeni români, iar în luna aprilie, peste 140.000.

Chiar dacă pentru scurt timp unele decizii au generat, poate, nemulțumire în rândul unor persoane, măsurile impuse de Guvernul PNL - izolarea la domiciliu, carantinarea, spitalizarea persoanelor depistate pozitiv și efectuarea de anchete epidemiologice - și-au demonstrat pe deplin eficacitatea, rata de îmbolnăviri fiind, astfel, substanțial mai mică, în comparație cu alte state din Uniunea Europeană.

Astfel, în ceea ce privește riscurile asociate mișcării libere a cetățenilor prin frontierele de stat, prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 313 din 26.02.2020 s-a instituit măsura de carantinare pentru persoanele care veneau în România din Italia sau din alte regiuni afectate de SARS-CoV2, respectiv izolarea la domiciliu a persoanelor suspecte de infectare sau a celor care veneau din alte zone cu probleme. Situația generală a persoanelor ce ar trebui supuse măsurii de izolare la domiciliu, respectiv carantinării instituționalizate a fost apoi mai clar definită prin Ordinul nr. 414/2020 privind instituirea măsurii de carantină pentru persoanele aflate în situația de urgență de sănătate publică internațională determinată de infecția cu COVID-19 și stabilirea unor măsuri în vederea prevenirii și limitării efectelor epidemiei cu modificările ulterioare aduse prin Ordinul nr. 622/2020.

În același timp, s-a introdus chestionarul pentru evaluarea riscului de îmbolnăvire cu COVID-19 la UPU/CPU/Camera de gardă și s-a impus aplicarea unui chestionar privind aflarea țării de proveniență la intrarea în România prin punctele de trecere a frontierei. Tot în scop preventiv s-au instituit măsuri de limitare a circulației persoanelor către/din România în afara țării, concomitent cu intensificarea măsurilor de asigurare a transportului de mărfuri care să furnizeze suficiente bunuri pentru consumul național, asigurat prin intermediul rețelelor de magazine.

Am adoptat, de asemenea, măsuri preventive care au fost implementate gradual și care au contribuit la diminuarea răspândirii virusului în România:

- S-au introdus gradual măsuri de interzicere a oricăror activități care presupun participarea unui număr inițial de 1000 persoane, apoi de 100 de persoane;
- S-au suspendat cursurile din toate unitățile de învățământ preuniversitar începând cu data de 11.03.2020;
- S-a suspendat transportul rutier de persoane pentru toate cursele efectuate de către operatorii de transport spre Italia și dinspre Italia spre România, începând cu data de 10.03.2020;
- S-a interzis, pentru o perioadă de 6 luni, prin ordin al ministrului sănătății, distribuția în afara teritoriului României a medicamentelor, dispozitivelor medicale și materialelor sanitare esențiale în prevenția și tratarea infecției cu COVID-19;
- S-a instituit obligativitatea decalării programului de lucru al personalului din instituțiile publice cu un număr de peste 99 de angajați care utilizează transportul public în comun;
- S-a instituit măsura izolării la domiciliu (în locația declarată la intrarea în țară), pentru o perioadă de 14 zile, pentru toate persoanele asimptomatice care sosesc în România din țările unde sunt confirmate cel puțin 500 cazuri;

În contextul deficitului cronic de personal medical care s-a manifestat în ultimii ani în România, este important de precizat faptul că, în procedură de urgență, Guvernul a declanșat demersuri specifice pentru angajarea de personal medical, atât în direcțiile de sănătate publică, cât și în sistemul ambulanțier, majorând numărul de personal cu 2.000 de posturi.

Tot în domeniul sanitar, achizițiile de aparatură au crescut substanțial capacitatea de intervenție și de testare a sistemului sanitar românesc. De asemenea, am asigurat toate resursele financiare, astfel încât să acoperim toate cheltuielile necesare pentru carantina persoanelor afectate, într-un context dificil creat de numărul mare de persoane pentru care a fost necesară măsura carantinei instituționalizate.

Din punct de vedere economic, măsurile corecte adoptate de Guvern în primele luni ale anului au salvat România de la un derapaj economic sever. Primul act normativ adoptat de Guvernul PNL a fost Ordonanța de

urgență nr.1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative care a eliminat toate măsurile fiscale toxice pentru economie introduse de guvernul precedent prin Ordonanța de urgență nr.114/2018, după cum urmează:

- plafonarea indemnizațiilor pentru funcții publice;
- desființarea fondului fantomatic de investiții, aflat în prezent în anchetarea organelor de cercetare penală;
- eliminarea taxelor suplimentare pe sectorul comunicațiilor electronice și sectorul financiar;
- eliminarea prevederilor care au distorsionat piața energiei și au determinat majorări masive de tarife.

De asemenea, Guvernul a reușit ca, în condiții de severe constrângeri bugetare:

- să asigure plata salariilor și a pensiilor la timp și chiar anticipat pentru unele categorii de beneficiari;
- să achite obligațiile de plată la zi ale Guvernului - rambursările de TVA, concediile medicale, lucrările de investiții, facturile pentru bunuri și servicii;
- să acopere financiar indemnizații de șomaj, alocații și alte forme de protecție socială;
- să acorde stimulentele pentru IMM-uri și facilități fiscale pentru bun-platnici;
- să execute cheltuielile pentru investiții încă de la început de an, la un nivel mai ridicat decât în anul anterior.

În consecință, economia a confirmat prin evoluția indicatorilor că Guvernul a luat măsuri corecte încă de la început de an:

- reîncadrarea ratei anuale a inflației (IPC) în interiorul intervalului țintei încă din trimestrul I 2020 și scăderea progresivă a creșterii prețurilor (2,7% în luna aprilie);
- o stabilitate relativă a cursului de schimb leu/euro, deși în condiții de incertitudine era anticipată o depreciere majoră a leului;
- cea mai puternică creștere economică din Uniunea Europeană înregistrată de România în primul trimestru din anul 2020 (2,7% din PIB), confirmată de Comisia Europeană.

2. Acțiunile întreprinse și măsurile dispuse la momentul decretării stării de urgență la nivel național

a) Argumente care au impus declararea stării de urgență și prelungirea acesteia

Instituirea, prin decret prezidențial, a stării de urgență a reprezentat o măsură cu totul excepțională, prevăzută în mod expres de art.93 din Constituția României pentru asemenea situații, care s-a dovedit singura modalitate de a răspunde contextului intern și internațional cu totul excepțional.

Trebuie precizat faptul că România, în calitate de membru al Uniunii Europene, garantează cetățenilor săi libertățile fundamentale ale Uniunii, printre cele mai importante fiind libertatea de circulație. Or, în contextul în care, în cele mai afectate state europene - Italia, Spania, Germania - se află cele mai mari comunități de români, una dintre primele mari provocări a fost gestionarea fluxului prin frontierele externe ale României. Acest prim aspect are o importanță deosebită, în condițiile în care primul caz de infectare apărut în România a fost al unui tânăr din Județul Gorj, care a intrat în contact direct cu un cetățean italian. Așadar, apariția primelor cazuri în România a fost rezultatul fluxului de cetățeni români/străini care au intrat în țară. Ulterior, cea de-a doua mare provocare a fost aceea a preîntâmpinării răspândirii virusului la nivel comunitar, către cetățenii români care nu au călătorit în străinătate.

În aceste condiții, infecțiile cu noul virus de tipul Sars-Cov2 nu ar fi putut fi stopate decât prin măsuri excepționale, care au dovedit eficacitate și în state dezvoltate, grav afectate de propagarea virusului.

Instituirea stării de urgență la nivel național s-a impus în scopul protejării sănătății publice și al menținerii funcționalității unor sectoare economice vitale. Fiind o măsură cu totul excepțională, aplicabilă pe termen limitat, decretarea stării de urgență a impus îngrădirea temporară a exercitării unor drepturi și libertăți fundamentale.

Trebuie precizat faptul că decretarea stării de urgență în contextul amenințărilor grave la adresa sănătății publice s-a fundamentat și pe următoarele prevederi ale Constituției României, prin care statul, reprezentat prin toate autoritățile sale, are următoarele obligații:

- Să protejeze viața fiecărei persoane în parte:

- Art.22 Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică - *”(1) Dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate.”*

- Să ia cele mai potrivite măsuri pentru asigurarea sănătății publice, la nivel național:

- Art.34 Dreptul la ocrotirea sănătății - *”(2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.”*

- Să apeleze la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți în scopul limitării efectelor negative ale unui eveniment cu consecințe deosebit de grave:

- Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți - *”(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.”*

Astfel, în temeiul Decretului prezidențial nr. 195 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, prelungit prin Decretul nr.240/2020 au fost implementate mai multe restricții în desfășurarea unor activități economice, sociale, culturale și profesionale, fără de care eforturile autorităților române cu privire la răspândirea virusului Sars-Cov2 nu ar fi avut rezultatele așteptate. Între aceste măsuri restrictive putem enumera:

- Suspendarea cursurilor școlare, pentru protejarea copiilor, elevilor, studenților și a cadrelor didactice, urmând ca procesul educațional să fie continuat cu ajutorul mijloacelor electronice de comunicare;

- Interzicerea organizării de mitinguri, demonstrații, procesiuni, manifestări publice sau întruniri de natura activităților culturale, științifice, artistice, religioase, sportive sau de divertisment, în spații închise.
- Limitarea desfășurării practicilor și ritualurilor religioase în spații închise;
- Izolarea și carantina persoanelor provenite din zonele de risc, precum și a celor care iau contact cu acestea;
- Închiderea graduală a punctelor de trecere a frontierei de stat;
- Limitarea sau interzicerea circulației vehiculelor sau a persoanelor în/spre anumite zone ori între anumite ore, precum și ieșirea din zonele respective;
- Interzicerea graduală a circulației rutiere, feroviare, maritime, fluviale sau aeriene pe diferite rute și a metroului;
- Închiderea temporară a unor restaurante, hoteluri, cafenele, cluburi, cazinouri, sedii ale asociațiilor și ale altor localuri publice;
- Asigurarea pazei și protecției instituționale a stațiilor de alimentare cu apă, energie, gaze, a operatorilor economici care dețin capacități de importanță strategică la nivel național;
- Limitarea activității spitalelor publice la internarea și rezolvarea cazurilor urgente.

De asemenea, concomitent cu măsurile restrictive, decretele prezidențiale privind instituirea și prelungirea stării de urgență au prevăzut cadrul general de funcționare al principalelor domenii de activitate economică și socială pentru perioada celor 60 de zile și au constituit temeiul legal pentru adoptarea și implementarea ordonanțelor militare.

b) Grupul de lucru interinstituțional ECOROM

În data de 10 martie 2020, la inițiativa Cancelariei Prim-ministrului și a Administrației Prezidențiale, s-a constituit Grup de lucru Interinstituțional GLI-ECOROM în scopul evaluării impactului economic asupra României generat de efectele epidemiei Covid-19.

Grupul de lucru s-a constituit ca urmare a următoarelor aspecte economice generate de propagarea pandemiei la nivel global și

anticipând efectele economice asupra mediului macroeconomic din România:

- Revizuirea în scădere a prognozelor de creștere economică la nivelul economiei globale realizate de Fondul Monetar Internațional, ca efect al extinderii epidemiei Covid-19;
- Evaluările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), care în Raportul interimar „OECD Economic Outlook, Interim Report March 2020” estimează o contracție puternică a economiei R.P. Chineze în anul 2020 și pierderi consistente la nivelul economiei globale generate de epidemia Covid-19;
- Avertizările Organizației Mondiale a Sănătății potrivit cărora epidemia Covid-19 din China reprezintă o amenințare foarte gravă nu numai pentru R.P. Chineză, ci și pentru cea mai mare parte a lumii;
- Evoluțiile piețelor financiare din lunile februarie-martie 2020, puternic marcate de incertitudinile manifestate pe termen scurt;
- Expunerea economică a României în relația cu unii parteneri comerciali care sunt puternic afectați (Italia, Spania, Germania);
- Interdependențele economice deosebit de puternice dintre principalii noștri parteneri comerciali europeni și R. P. Chineză, în special în domeniul componentelor și accesoriilor din sectorul automotive;
- Adoptarea la nivel instituțional european a primelor măsuri de evaluare a riscurilor pe care le implică Covid-19, prin constituirea la nivelul Comisiei Europene a echipei de răspuns Covid-19, din care fac parte Comisarul pentru Economie și Comisarul pentru Transporturi, în contextul anunțului creșterii nivelului de risc Covid-19 pentru Uniunea Europeană de la moderat la ridicat de către Centrul european pentru controlul și prevenirea bolilor infecțioase (ECDC);
- Semnalele transmise de Comisia Europeană potrivit cărora statele mai puțin dezvoltate ar putea să resimtă mai puternic efectele economice ale Covid-19;
- Costurile guvernamentale suplimentare care sunt necesare pentru a gestiona epidemia și a limita extinderea virusului;

- Potențialele riscuri economice care se pot produce asupra unor sectoare economice vitale în structura economiei naționale: turism, transporturi rutiere/aeriane, comerț etc.

În aceste condiții, grupul de lucru interinstituțional și-a propus următoarele obiective:

- Analiza riscurilor economice generate de epidemia Covid-19 la nivelul economiei României;
- Monitorizarea permanentă a tuturor indicatorilor macroeconomici naționali și a evoluțiilor din principalele economii partenere din Uniunea Europeană;
- Elaborarea de recomandări și propunerea de măsuri eficiente pentru evitarea producerii unor riscuri economice;
- Propunerea unui mix de politici economice, fiscale și monetare pentru diminuarea potențialelor efecte economice negative ale epidemiei Covid-19 asupra agenților economici din România.

Prima reuniune a Grupului de Lucru Interinstituțional ECOROM a avut loc în data de 11 martie 2020, cu participarea:

- Președintelui României, Klaus Werner Iohannis;
- Prim-ministrului României, Ludovic Orban;
- Viceprim-ministrului României, Raluca Turcan;
- Șefului Cancelariei Prim-ministrului, Ionel Dancă;
- Guvernatorului Băncii Naționale a României, Mugur Isărescu;
- Președintelui Consiliului Fiscal, Daniel Dăianu;
- Președintelui Consiliului Concurenței, Bogdan Chirițoiu;
- Prim-vicepreședintelui Autorității de Supraveghere Financiară, Doina Dascălu;
- Consilierului prezidențial pentru probleme economice și sociale, Cosmin Marinescu;
- Ministrului Finanțelor Publice, Florin Cîțu;
- Ministrului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Virgil Popescu;
- Ministrului Sănătății, Victor Costache;
- Ministrului Muncii și Protecției Sociale, Violeta Alexandru;
- Ministrului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, Lucian Bode;
- Ministrului Fondurilor Europene, Marcel Boloș;
- Ministrului Afacerilor Externe, Bogdan Aurescu;

- Președintelui Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, Cristian Stănică;
- Președintelui Institutului Național de Statistică, Tudorel Andrei;
- Președintelui CCIR, Mihai Daraban;
- Președintelui CNIPMMR, Florin Jianu;
- Președintelui ANEIR, Mihai Ionescu;
- Președintelui Executiv al Asociației Române a Băncilor, Florin Dănescu;
- Președintelui AOAR, Florin Pogonaru;
- Directorului Institutului de Economie Mondială, Simona Moagăr-Poladian;

În perioada 12 martie - 12 mai 2020, Grupul de Lucru Interinstituțional ECOROM a avut consultări cu majoritatea sectoarelor economice afectate de criza virusului Sars-Cov2:

- Sectorul transporturilor de mărfuri și de călători;
- Sectorul farmaceutic și al producătorilor de medicamente;
- Sectorul comerțului cu amănuntul (retail);
- Industria agro-alimentară;
- Industria constructoare de mașini;
- Sectorul construcțiilor;
- Industriile creative;
- Coaliția pentru Dezvoltarea României;
- Sectorul energetic;
- Sectorul mass-media;
- Industria ospitalității (HORECA);

Ca urmare a activității Grupului de Lucru Interinstituțional ECOROM și a consultărilor permanente cu reprezentanții structurilor asociative din mediul economic, Guvernul României, în coordonare directă cu Administrația Prezidențială, a elaborat și fundamentat principalele măsuri economice și sociale aplicate pe perioada stării de urgență.

c) Măsurile sanitare, economice și sociale implementate de Guvernul României pe plan intern și extern. Ordonanțe de Urgență, Ordonanțe Militare, măsuri sectoriale

1. SĂNĂTATE

Ministerul Sănătății a luat o serie de măsuri înainte de confirmarea primului caz în România și a continuat să acționeze în ritm extrem de intens pentru limitarea efectelor infecției cu noul coronavirus SARS CoV2. Astfel, la momentul apariției focarului în Europa, înaintea decretării stării de urgență, s-au luat o serie de măsuri graduale care au permis o bună gestionare a pandemiei la nivel național. Este important de remarcat că, la sfârșitul stării de urgență, România nu numai că avea mult mai puține cazuri decât cele înregistrate în alte țări europene, dar și o rată de vindecare ce se apropia de 60%.

Măsurile adoptate pentru gestionarea crizei sanitare:

- A fost mărită capacitatea de testare RT PCR prin aprobarea introducerii unui număr de 79 de furnizori unici cu 84 de laboratoare, având la acest moment un număr total de 89 de furnizori unici cu 94 de laboratoare în sistemul național de diagnostic specific pentru infecția Sars CoV2;
- S-a inițiat pregătirea de spații special destinate carantinei persoanelor intrate pe teritoriul României, la nivelul tuturor județelor. A fost suplimentat numărul de posturi în sistemul sanitar, pentru a permite angajarea personalului medical necesar pentru acoperirea nevoilor generate de pandemie;
- S-au definit primele alternative terapeutice în tratamentul epidemiei, dat fiind faptul că anterior nu existau medicamente aprobate pentru tratamentul infecției COVID-19, iar medicamentele propuse în protocol (Protocolul de tratament al infecției cu virusul SARS-Cov-2 în vigoare de la 27 martie 2020 publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 253 din 27 martie 2020) se bazează pe experiența din ultimele trei luni, dar și din cadrul epidemiei de SARS din 2003 și MERS 2012;
- Prin Ordinul Ministrului Sănătății cu nr. 555 din 3 aprilie 2020 privind aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea spitalelor în contextul epidemiei de coronavirus COVID-19, a listei spitalelor care

asigură asistența medicală pacienților testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2 în faza I și în faza a II-a și a listei cu spitalele de suport pentru pacienții testați pozitiv sau suspecti cu virusul SARS-CoV-2 s-a reglementat practic strategia completă de abordare a situației de criză la nivelul sistemului sanitar ca întreg prin definirea tipurilor de unități medicale ce urmau să intervină în managementul cazuisticii pe faze (Faza I, Faza II și Suport), a atitudinilor terapeutice, a utilizării raționale și eficiente a materialelor și echipamentelor, precum și prin definirea de prime ghiduri și proceduri de urmat la nivel de unități sanitare;

- Au fost stabilite măsuri de sprijin pentru persoanele vulnerabile izolate la domiciliu din cauza pandemiei COVID - 19;
- Au fost actualizate normele metodologice de constituire, păstrare și utilizare a Rezervei Ministerului Sănătății și a Nomenclatorului de medicamente, seruri, vaccinuri, dezinfectante, insecticide, dispozitive medicale și alte materiale specifice pentru a răspunde necesităților impuse de contextul epidemiologic actual;
- Au fost luate măsuri pentru sprijinirea producătorilor naționali și îmbunătățirea relațiilor comerciale între statele membre UE prin suspendarea temporară a distribuției în afara teritoriului României de produse biocide utilizate pentru a asigura prevenția apariției afecțiunilor asociate infecției cu SARS-CoV-2;
- Autoritățile publice centrale și entitățile juridice în care statul este acționar majoritar au putut achiziționa în mod direct materiale și echipamente necesare combaterii acestei epidemii. Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC) a încheiat un număr de 30 acorduri-cadru cu 47 de operatori economici pentru 14 produse și echipamente, pentru asigurarea stocurilor de urgență medicală. Totodată, activitatea instituției a fost axată pe realizarea procedurilor de negociere și achiziție pentru cantitățile suplimentare;
- Au fost făcute demersuri pentru extinderea capacității de depozitare a medicamentelor și materialelor specifice pentru a răspunde necesităților impuse de contextul epidemiologic actual;

- Împreună cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate au fost luate măsurile pentru prelungirea și pentru aprobarea pachetelor de servicii și a contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2018 - 2019, pentru prorogarea unor termene și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății;
- Au fost desemnați coordonatori pentru gestionarea situației COVID-19 din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București pentru gestionarea situației COVID-19 pentru regiunile de dezvoltare ale României;
- Au fost aprobate condițiile de funcționare a cabinetelor stomatologice pentru efectuarea intervențiilor stomatologice de urgență, precum și măsurile de prevenție necesare în perioada stării de urgență determinate de epidemia de COVID-19;
- Au fost stabilite măsurile de organizare și desfășurare a activității la nivelul cabinetelor stomatologice și la nivelul unităților sanitare non-COVID, pe perioada stării de alertă;
- Au fost aprobate criterii de clasificare a spitalelor de urgență locale, județene și regionale din punctul de vedere al competențelor, resurselor materiale și umane și al capacității lor de a asigura asistența medicală de urgență și îngrijirile medicale definitive pacienților aflați în stare critică.
- Au fost făcute demersuri în vederea acordării unui ajutor umanitar extern, cu titlu gratuit, pentru Republica Moldova.

2. ECONOMIE

Reducerea activităților economice în perioada stării de urgență a fost un efect al măsurilor necesare pentru a limita răspândirea virusului și pentru a proteja sănătatea oamenilor. Astfel, multe companii au fost nevoite să își reducă sau să își suspende activitatea, ceea ce a determinat suspendarea contractelor angajaților. Guvernul a intervenit pentru a sprijini acele domenii, firme și angajați a căror activitate a fost afectată

de pandemie. Astfel, în aplicarea prevederilor art.14 din anexa 1 "Măsuri de primă urgență cu aplicabilitate directă" la Decretul nr.240/2020, Guvernul a adoptat măsuri economice și sociale pentru susținerea operatorilor economici și a sectoarelor economice afectate direct sau indirect de criza COVID-19:

- Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii - IMM INVEST ROMÂNIA, lansat de Guvern, dă acces firmelor la credite pentru realizarea de investiții și pentru capital de lucru, garantate de către stat prin Ministerul Finanțelor Publice. Prin schema de ajutor de stat fiecare beneficiar va primi un ajutor sub forma de grant de maximum 800.000 de euro, care acoperă plata dobânzilor la creditul contractat până la data de 31.12.2020, comisionul de administrare datorat FNGCMM și comisionul de risc datorat MFP. Comisionul de administrare și comisionul de risc sunt acoperite din grant integral pentru toată perioada de valabilitate a garanției. Perioada pentru care se calculează grantul este până la 31.12.2020, urmând ca în funcție de evoluția situației economice să poată fi prelungită și pe perioada 2021 - 2022.
- Au fost adoptate o serie de facilități fiscale care vizează toți contribuabilii care au datorii restante la 31 martie 2020 (persoane fizice, juridice, persoane fizice care desfășoară activități economice sau profesii libere, entități fără personalitate juridică, instituții publice etc), fiind acoperite toate situațiile cu care se pot confrunta contribuabilii. Aceste facilități fiscale pot fi aplicate , opțional, și de autoritățile administrației publice locale.
- Au fost anulate dobânzile, penalitățile și accesoriile aferente obligațiilor bugetare principale, restante la data de 31 martie 2020 inclusiv;
- S-au acordat bonificații la plata impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale obligatorii pentru obligațiile fiscale anuale aferente anului 2019;
- S-a introdus scutirea, pe perioada stării de urgență decretate potrivit legii, de la plata contribuțiilor sociale obligatorii pentru veniturile din salarii reprezentând premii /stimulente acordate de către angajator către persoanele fizice care realizează venituri din

- salarii și asimilate salariilor în baza contractului individual de muncă, în urma desfășurării de activități ce presupun contact direct cu cetățenii și sunt supuse riscului de infectare cu SARS-Cov-2;
- S-a amânat plata în vamă a TVA pentru importurile de medicamente, echipamente de protecție, alte dispozitive sau echipamente medicale și materiale sanitare care pot fi utilizate în prevenirea, limitarea, tratarea și combaterea COVID - 19 efectuate în perioada stării de urgență și în următoarele 30 de zile calendaristice de la data încetării stării de urgență;
 - S-a realizat sistemul național electronic de plată online a taxelor și impozitelor utilizând mijloace electronice de plată, astfel încât și persoanele fizice, și cele juridice să își poată achita online obligațiile către stat;
 - Ordinul de plată multiplu electronic (OPME) pentru efectuarea de plăți din conturile deschise la unitățile trezoreriei statului poate fi folosit atât de către toate instituțiile publice, cât și de operatorii economici;
 - S-a creat posibilitatea transiterii, pe perioada stării de urgență și 30 de zile după încetarea acesteia, prin e-mail, a documentelor aferente înrolării persoanelor autorizate să dispună plăți din conturile instituțiilor publice la funcționalitățile sistemului național de raportare - Forexebug prin "Punctul Unic de Acces";
 - S-a creat posibilitatea ca, pe perioada în care este instituită starea de urgență pe teritoriul României, precum și 30 de zile după încetarea stării de urgență, ordonatorii de credite să poată semna cu semnătură electronică calificată și să poată transmite în format electronic o serie de documente;
 - S-a creat cadrul legal ca, pe perioada stării de urgență instituite pe teritoriul României, precum și 30 de zile după încetarea acesteia, situațiile financiare trimestriale centralizate ale instituțiilor publice să se transmită la Ministerul Finanțelor Publice numai în formatul electronic;
 - Pentru anul 2020, s-a prorogat termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice*, precum și a *formularului 230 „Cerere privind destinația sumei reprezentând 2% sau 3,5% din impozitul anual pe veniturile din salarii și din pensii”*/ *“Cerere privind destinația*

sumeii reprezentând până la 3,5% din impozitul anual datorat”, după caz, până la data de 30 iunie 2020, inclusiv;

- S-a prorogată termenul pentru plata impozitului pe venit și al contribuțiilor sociale obligatorii, datorate de persoanele fizice în situațiile reglementate de Codul fiscal și alte acte normative, până la data de 30 iunie 2020, inclusiv;
- S-au acordat competențe consiliilor locale ca, pentru durata stării de urgență, în cazul contribuabililor plătitori de impozit/taxă pe clădiri, să poată adopta hotărâri privind:
 - ✓ reducerea impozitului anual pe clădiri cu o cotă de până la 50%, pentru clădirile nerezidențiale, aflate în proprietatea persoanelor fizice/juridice, folosite pentru activitatea economică proprie a acestora sau date în folosință printr-un contract de închiriere, comodat sau prin alt tip de contract pentru desfășurarea unor activități economice către alte persoane fizice/juridice, dacă în perioada pentru care s-a instituit starea de urgență, proprietarii sau utilizatorii clădirilor au fost obligați, potrivit legii, să își întrerupă total activitatea economică sau dețin certificatul pentru situații de urgență emis de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri prin care se certifică întreruperea parțială a activității economice;
 - ✓ scutirea de la plata taxei lunare pe clădiri datorată de către concesionari, locatari, titularii dreptului de administrare sau de folosință a unei clădiri, proprietatea publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, dacă în perioada pentru care s-a instituit starea de urgență utilizatorii clădirilor au fost obligați, potrivit legii, să își întrerupă total activitatea economică.
- S-a introdus o scutire de TVA cu drept de deducere pentru medicamentele, echipamentele de protecție, dispozitivele sau echipamentele medicale și materialele sanitare achiziționate de acestea, în condițiile în care bunurile respective vor fi utilizate

de asociații/fundații direct în acțiunile de combatere a COVID-19 sau vor fi donate altor entități care le vor utiliza în același scop;

- Guvernul României a adoptat, în regim de urgență, rectificarea bugetară. S-au asigurat fondurile necesare finanțării în regim de urgență a cheltuielilor de gestionare a situației epidemiologice cauzate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pe de o parte, precum și a măsurilor cu caracter excepțional, în domeniul social și economic, pentru diminuarea efectelor negative asupra economiei. Rectificarea bugetară a fost determinată de pandemia COVID-19 care, pe de o parte, a condus la o contracție a economiei ceea ce a determinat reducerea veniturilor bugetare estimate, iar pe de altă parte a necesitat luarea unor măsuri de susținere a sistemului sanitar, de protecție socială a celor afectați și de sprijinire a agenților economici a căror activitate a avut de suferit.
- S-a asigurat continuitatea producerii, transportului, distribuției și furnizării energiei electrice pentru operatorii economici strategici și populației pentru consumul casnic;
- S-a asigurat continuitatea producerii, transportului, distribuției și furnizării energiei termice, aburului și apei industriale pentru consumatorii strategici, precum și a apei potabile către populație;
- S-a asigurat continuitatea extracției, stocării, transportului, distribuției și furnizării gazelor naturale și produselor petroliere derivate, precum și a resurselor minerale necesare desfășurării continue a proceselor tehnologice din industria prelucrătoare;
- S-a asigurat continuitatea producției de bunuri și servicii industriale de utilitate publică pentru persoanele fizice și juridice;
- S-a intensificat aplicarea măsurilor de protecție a obiectivelor industriale strategice pentru asigurarea funcționării ramurilor industriale asigurate a utilităților (energie electrică, termică, abur, apă industrială și potabilă, petrol, gaze naturale și produse petroliere derivate, resurse minerale etc.) și a unor produse și servicii industriale de utilitate publică pentru persoanele fizice și juridice;
- S-au intensificat măsurile de participare a industriei la asigurarea materialelor și bunurilor de consum necesare revenirii la starea de normalitate. În acest sens, s-au achiziționat utilaje și a început producția de măști pentru față la CN Romarm SA - S. UPS Dragomirești, astfel:

- ✓ trei linii de fabricație măști pentru față tip 3 PLY;
- ✓ o linie de fabricație măști pentru față tip N95⁵.

3. MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Starea de urgență determinată de pandemia cu noul coronavirus a condus la blocarea unor sectoare întregi ale economiei. De aceea, am venit cu un set de măsuri active prin care ne-am asigurat că angajatorii au mijloacele necesare pentru a sprijini angajații în această perioadă grea. Am dorit să prevenim concedierile și, în egală măsură, să îi susținem pe muncitorii sezonieri plecați în străinătate.

- Am aprobat plata șomajului tehnic pentru angajații care nu puteau să își desfășoare activitatea pe perioada stării de urgență și am avut în vedere păstrarea locurilor de muncă, asigurând de la bugetul de stat, prin mecanismul șomajului tehnic, 75% din salariu, dar nu mai mult de 75% din salariul mediu brut pe economie;
- Ca efect al suspendării cursurilor școlare, am asigurat resursele necesare pentru ca unul dintre părinți să poată îngriji copilul/copiii, de acasă, fără a-și pierde locul de muncă. Astfel, am continuat să acordăm stimulentele de inserție și indemnizația pentru creșterea copiilor, astfel încât aceste drepturi să nu înceteze în situația în care părintele, ca urmare a instituirii măsurilor generate de starea de urgență, se află în situații de suspendare sau chiar de încetare a raportului de muncă sau de serviciu prin restructurarea/restrângerea activității angajatorului. Prin normele adoptate, aceste drepturi nu vor înceta, ci se vor acorda fără întreruperi, pentru o perioadă de 90 de zile, în situația în care

⁵Menționăm că liniile de fabricație măști tip 3 PLY s-au achiziționat în data de 14.04.2020, punerea în funcțiune a acestora s-a realizat în 16.04.2020.

Autorizația temporară pentru producerea de măști chirurgicale de unică folosință – 3 pliuri, 3 straturi, cod MC 181 (tip 3 PLY) s-a acordat în data de 10.05.2020.

Liniile de fabricație pentru N95 s-au achiziționat în 24.04.2020, punerea în funcțiune s-a realizat în 27.04.2020.

Autorizația temporară pentru producerea de semimăști filtrante pentru particule FFP II de unică folosință, pentru un schimb, model N 95, cod SM 183 (tip N95) s-a acordat în data de 14.05.2020.

părintele, ca urmare a instituirii măsurilor generate de starea de urgență, se află în situații de suspendare sau chiar de încetare a raportului de muncă sau de serviciu prin restructurarea/restrângerea activității angajatorului;

- Chiar dacă persoanele care se află în carantină prin izolare la domiciliu nu au stagiul de cotizare, acestora li s-a acordat drept de concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate pentru carantină, pentru a nu lăsa aceste persoane fără niciun fel de venituri;
- Am facilitat depunerea electronică a solicitărilor pentru toate beneficiile sociale. În acest fel, beneficiarii pot transmite prin poșta electronică toate documentele necesare obținerii oricărui beneficiu social, evitând drumuri inutile la sediul agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială;
- Din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția Guvernului s-au suplimentat bugetele locale pentru acoperirea unor cheltuieli pentru personalul din servicii sociale aflat în izolare preventivă la locul de muncă;
- S-a permis acordarea indemnizației lunare pentru persoanele beneficiare ale concediului pentru îngrijirea copilului cu dizabilități până la vârsta de 7 ani pe toată perioada stării de urgență și în situația în care copilul a împlinit vârsta de 7 ani sau care urmează să împlinească vârsta prevăzută de lege, în această perioadă. Același regim se prevede și pentru persoanele care, la data instituirii stării de urgență, se aflau în plata indemnizației prevăzută la art. 50 din Legea nr.273/2004 privind procedura adopției, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Pe toată perioada stării de urgență, personalul angajat în cadrul serviciilor sociale de tipul centrelor rezidențiale, pentru care se instituie măsura de izolare preventivă la locul de muncă, beneficiază de menținerea drepturilor salariale avute în luna anterioară decretării stării de urgență.
- S-a prelungit valabilitatea certificatului de încadrare în grad de handicap pentru copiii și adulții cu dizabilități pentru evitarea aglomerărilor și expunerii la contacte multiple;
- S-a creat prima procedură de prevenire și management a răspândirii Covid-19 în centrele rezidențiale de copii și adulți cu dizabilități. Procedura a fost preluată și transmisă către alte țări din regiune, în sistemul ONU, prin Unicef;

- S-a prelungit valabilitatea certificatelor de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și licențele serviciilor sociale, provizorii și de funcționare, a căror valabilitate expiră în perioada de urgență declarată, până la încetarea stării de urgență. Astfel, furnizorii de servicii sociale nu au fost nevoiți să se deplaseze, în această perioadă, pentru a face demersurile privind prelungirea certificatelor. În acest sens, s-a amânat și procesul de evaluare desfășurat de către inspectorii sociali, în vederea prelungirii certificatelor, limitând atât expunerea beneficiarilor de servicii sociale, cât și a angajaților Inspecției Sociale;
- S-a făcut plata integrală a șomajului tehnic aferentă lunii martie și aprilie 2020;
- S-a pregătit Ghidul pentru revenirea la muncă în condiții de siguranță pentru angajați și angajatori;
- S-au sistat anchetele sociale în teren pentru a proteja beneficiarii, dar și asistenții sociali;
- S-a suspendat sau s-a dispus neînceperea măsurilor de executare silită prin poprire a pensiilor, începând cu luna aprilie 2020 și până la expirarea termenului de 60 de zile de la data încetării stării de urgență.

Măsuri adoptate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale pentru coordonarea măsurilor de protecție socială a persoanelor care desfășoară activități sezoniere în străinătate:

- Inventarierea tuturor protocoalelor semnate între Ministerul Muncii din România și statele având lucrători români și pregătirea de completări ale acestora. În completările vizate se va avea în vedere impulsivitatea colaborării/schimbului de informații la nivelul Inspecției Muncii din România cu instituțiile omoloage din aceste țări;
- Inventarierea tuturor Agențiilor de Plasare a Forței de Muncă (în număr de 376), obligate să notifice ITM-ul cu privire la activitatea lor, respectiv a Agențiilor Temporari de Muncă (aceștia sunt acreditați de Minister și sunt în număr de 359);
- Organizarea unei videoconferințe cu toate ITM-urile din țară pentru evaluarea atenției acordate de acestea cu privire la respectarea

legii de către entitățile mai sus precizate și mai ales de către Agențiile de Plasare a Forței de Muncă;

- Solicitarea unui raport de la Inspekția Muncii privind situația controalelor efectuate la Agențiile de Plasare a Forței de Muncă, din care rezultă faptul că în primul trimestru al anului 2020 au fost efectuate 344 de controale, în cadrul cărora au fost aplicate 91 de avertismente și 23 de amenzi;
- Coordonarea cu Inspectorul General de Stat pentru realizarea de acțiuni de verificare la Aeroportul Cluj Napoca, Iași și Timișoara, pentru identificarea românilor plecați la muncă în Germania;
- Contactarea Ministerelor Muncii din Germania, Italia, Austria și Spania prin intermediul Ambasadelor României la Berlin, Roma, Viena și respectiv Madrid, pentru inițierea unui dialog referitor la situația românilor plecați să lucreze în această țară și în cadrul căruia am cerut ca instituțiile abilitate cu inspekția muncii din Germania să acorde o atenție sporită angajatorilor care primesc lucrători români în această perioadă. În urma discuțiilor avute, au fost înaintate memorandumuri comune de cooperare în domeniul inspekției muncii, prin care a fost stabilit schimbul de informații în ceea ce privește salariile și condițiile de muncă, neregulile identificate în timpul inspekțiilor efectuate, încălcarea drepturilor lucrătorilor, accidente de muncă și cooperarea prin inspekții concertate sau comune;
- Organizarea săptămânală a unei videoconferințe cu atașatii de muncă din Germania, Austria, Franța, Spania, Italia, Marea Britanie și Olanda (țări cu un număr mare de români plecați la muncă), pentru coordonarea acestora în teren, în această perioadă;
- Contactarea periodică a ambasadelor României în țările menționate precum și colaborarea cu Ministerul Afacerilor Externe;
- Afișarea de informații privind obligativitatea existenței unor clauze clare în contractul de muncă, prin care să se asigure protecția lucrătorilor români conform legii 156/200 privind protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate, pe site-urile Ministerului Muncii, Inspekției Muncii și Ambasadelor;
- Afișarea Ghidului lucrătorului român, elaborat în colaborare cu Ambasadatele României și Corpul atașatilor pe probleme de muncă și sociale pentru sprijinirea cetățenilor români care muncesc sau doresc să muncească într-un stat al UE, pe site-ul Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Ambasadelor;

- Adresarea unei solicitări exprese către atașajii de muncă pentru a cere instituțiilor însărcinate cu efectuarea de verificări privind respectarea contractelor de muncă din țările menționate să afișeze informații clare, în limba română, despre cum se poate depune o sesizare privind încălcarea unor drepturi în relațiile de muncă;
- Crearea unei linii telefonice dedicate, Tel Verde, pentru lucrătorii sezonieri care pleacă să lucreze în alte state, la care primesc din partea Inspecției Muncii informații despre drepturile lor;
- Colaborarea cu Ministrul Transporturilor în vederea elaborării unui ordin privind măsuri de protecție pentru lucrătorii români, pe durata deplasării către locul de muncă din alt stat;
- Completarea pozițiilor vacante ale atașajilor de muncă/prelungirea perioadei în cazul unora, pe perioada stării de urgență;
- Începerea proiectului pentru modificarea și completarea Legii 156/2000 privind protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate;
- Solicitarea unui raport complet din partea atașajilor pe probleme de muncă, cu privire la informațiile privind abuzurile sesizate către aceștia de către angajații din străinătate;
- Întocmirea și diseminarea de pliante de informare pe toate aeroporturile/gărilor CFR unde s-au anunțat plecări ale lucrătorilor români;
- Încheierea unui protocol de colaborare între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Organizația Internațională pentru Migrație (IOM), pentru efectuarea unei campanii comune de informare;
- Consultări cu europarlamentarii pentru identificarea unor soluții adecvate situațiilor cu care se confruntă lucrătorii români în străinătate;
- Solicitarea sprijinului Ministerului Afacerilor Interne pentru identificarea posibilelor rețele informale de plasare a forței de muncă în străinătate;
- Constituirea unui grup de lucru, la nivelul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, pentru coordonarea măsurilor de protecție socială și a comunicării publice referitoare la persoanele care desfășoară activități sezoniere în străinătate pe perioada stării de urgență, cât și pentru o perioadă de 60 de zile după ridicarea stării de urgență în România;
- Stabilirea unei relații de permanentă colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne, prin structura poliției de frontieră și cu Ministerul

Transporturilor, prin intermediul SNCFR și a Autorității Aeronautice Române, în vederea:

- furnizării datelor cu privire la orarul deplasărilor pe calea aerului și feroviare;
- furnizării datelor cu privire la cetățenii români care se deplasează în străinătate în scopuri lucrative;
- distribuirii materialelor informative, prin intermediul poliției de frontieră și al SNCFR, cetățenilor români care se deplasează în străinătate în scopuri lucrative.
- Deplasarea reprezentanților Inspecției Muncii, la principalele aeroporturi de unde au loc astfel de deplasări, pentru:
 - constatarea condițiilor de deplasare a lucrătorilor români și a deținerii de către aceștia a echipamentului de protecție necesar;
 - distribuirea materialelor informative privind drepturile pe care le au lucrătorii români;
 - identificarea situațiilor obiective pe care lucrătorii români le pot întâmpina, din punct de vedere legal, în țările de destinație.
- Contactarea Agențiilor de Plasare a Forței de Muncă din România în vederea obținerii unor informații privind drepturile și obligațiile cetățenilor români prevăzute în Contractele de Muncă încheiate cu angajatori din străinătate și solicitarea unor opinii în vederea îmbunătățirii legislației actuale privind lucrătorii sezonieri;
- În pregătirea conferinței Miniștrilor Muncii din UE (EPSCO), a fost transmisă o scrisoare omologilor și Comisarului Schmit, prin care s-a făcut apel la cooperarea sporită în vederea protejării drepturilor lucrătorilor sezonieri și la implementarea cât mai rapidă a legislației europene în domeniu. Scrisoarea propune și inițierea unei reflecții la nivel european asupra modificărilor legislative necesare pentru a îmbunătăți protecția lucrătorilor sezonieri și a altor tipuri de muncitori care își desfășoară activitatea în condiții precare;
- În cadrul conferinței Miniștrilor Muncii din UE (EPSCO) a fost subliniată de către partea română necesitatea protecției drepturilor și sănătății lucrătorilor sezonieri, ca temă de importanță deosebită pentru România și supusă atenției oportunitatea constituirii unui grup de discuție pe acest subiect;
- Analiza Contractelor de Muncă încheiate între angajații români și angajatorii străini, în vederea comparării clauzelor legislației naționale și a celor cuprinse în legislația țărilor de destinație;

- Vizită în teren a atașatei pe probleme de muncă, la câteva ferme din Germania, pentru constatarea la fața locului a condițiilor de lucru;
- Monitorizarea presei străine pentru identificarea oricăror informații ce vizează lucrătorii sezonieri;
- Reluarea campaniei de controale efectuate de către Inspekția Muncii la Agențiile de Plasare a Forței de Muncă.

4. ORDINE PUBLICĂ

Evoluția îmbolnăvirilor cu COVID-19 și măsurile de prevenire impuse de statele europene, cu precădere cele de izolare la domiciliu, restricțiile de deplasare și suspendarea activităților economice din mai multe domenii, au generat întoarcerea în țară a unui număr important de cetățeni români, în principal cei care nu aveau un loc de muncă stabil și nici mijloace de subzistență suficiente.

Măsurile de control epidemiologic impuse în punctele de trecere a frontierei au generat unele dificultăți în gestionarea fluxului de persoane, din cauza infrastructurii subdimensionate și au determinat modificarea fluxurilor și procedurilor de identificare a persoanelor cu privire la țara de proveniență, fiind alocate resurse și adaptate măsurile specifice pentru reducerea timpilor de așteptare la controlul de frontieră. De asemenea, pentru impunerea măsurilor de carantină și izolare a fost necesară alocarea de resurse suplimentare din cadrul Poliției Române și a Jandarmeriei Române pentru însoțirea persoanelor către locațiile de carantină/izolare și supravegherea traficului rutier pe traseele de deplasare.

La nivel european, au fost stabilite culoare verzi pentru transportul bunurilor necesare acoperirii nevoilor de bază ale populației, materialelor medicale și materiilor prime necesare funcționării infrastructurii critice, fapt ce a necesitat identificarea de soluții pentru reducerea timpilor de așteptare în punctele de trecere a frontierei și pentru fluidizarea și supravegherea traficului rutier, prin stabilirea de trase de tranzit distincte pentru transportul de marfă, deplasarea cetățenilor români și a cetățenilor din statele vecine.

Uneori, reacțiile întârziate din partea autorităților de frontieră ale statelor vecine în asigurarea personalului necesar efectuării controlului de frontieră au condus la creșterea timpului de așteptare, iar pentru asigurarea transportului de marfă, în condiții optime, s-a impus adaptarea dispozitivelor, prin suplimentarea efectivelor de ordine publică cu atribuții de fluidizare și supraveghere a traficului rutier.

Lipsa acută de pe piața internațională a echipamentelor și mijloacelor medicale a dus la o creștere speculativă a prețurilor acestora atât la nivelul producătorilor precum și la cel al rețelelor de distribuție. Efortul instituțional este îndreptat, în principal, pentru identificarea și sancționarea celor care desfășoară astfel de activități ilicite, dar și pentru combaterea comercializării bunurilor contrafăcute/neconforme (măști de protecție, dezinfectanți, mănuși, produse farmaceutice sau de îngrijire personală), comerț realizat în special în mediul online. Același efort este îndreptat spre combaterea activităților ilicite de comercializare a bunurilor și serviciilor necesare satisfacerii nevoilor de bază ale populației.

În scopul aplicării măsurilor de prevenire a răspândirii infecției cu coronavirusul SARS-Cov2 a fost stabilit, în comun cu Ministerul Sănătății, un flux de date cu privire la persoanele carantinate sau izolate la domiciliu, care permite o gestionare eficientă a problematicii, de către ambele instituții.

Răspunsul guvernamental a fost adaptat în dinamică la situația prezentată, prin implementarea unui cumul de măsuri, concretizate în adoptarea în regim de urgență a unor strategii de management al epidemiei, cu aplicabilitate imediată și graduală (având ca scop protejarea populației, restrângerea focarelor de infecție prin distanțare socială și reducerea presiunilor exercitate asupra sistemului de sănătate).

Principalele măsuri adoptate în domeniul ordinii publice, în contextul instituirii stării de urgență pe întreg teritoriul României, au vizat:

- **Stabilirea mecanismului interinstituțional pentru implementarea și raportarea măsurilor aferente domeniilor prevăzute în Decretele Președintelui României nr. 195/2020 și 240/2020;**
- **Asigurarea coordonării unitare, la nivel național, a tuturor instituțiilor cu atribuții în managementul pandemiei COVID -19, prin Centrul Național de Coordonare și Conducere a Intervenției (CNCCI) și asigurarea suportului operațional pe palierul ordinii publice, prin Centrul National de Conducere Integrată (CNCI);**
- **Punerea în aplicare a Planului de acțiune la instituirea stării de urgență⁶, precum și a ordinelor⁷ comandantului acțiunii și ordinelor subsecvente;**
- **Asigurarea cadrului de acțiune și planificare la nivelul MAI prin realizarea Planului de acțiune al MAI pentru punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în decretul de instituire a stării de urgență, care prevede măsurile necesare menținerii și asigurării ordinii publice, a gradului de siguranță a cetățenilor, gestionării situațiilor de urgență și coordonării măsurilor de răspuns cu caracter medical, precum și pentru realizarea unui management integrat, atât la nivel intrainstituțional, cât și interinstituțional.**
- **Elaborarea Planului cadru integrat de acțiune pentru izolarea unor localități sau zone geografice din România, în scopul combaterii răspândirii virusului SARS-CoV-2;**
- **Elaborarea Planului de Cooperare pentru îndeplinirea atribuțiilor și sarcinilor comune ce revin Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Afacerilor Interne. Prin documentul de cooperare au fost stabilite principalele direcții și modalități de acțiune comună astfel încât MAPN să fie în măsură să asigure, la solicitarea MAI, personal și mijloace logistice, pentru: (1.) preluarea în pază a 167 obiective, a căror protecție este asigurată de către Jandarmeria Română și redistribuirea a 941 jandarmi în misiuni de ordine publică și (2.) sprijinirea activităților Poliției de Frontieră Române, în punctele de trecere a frontierei, pentru fluidizarea traficului și trierea epidemiologică a persoanelor suspectate a fi infectate.**
- **Redistribuirea resurselor umane din cadrul structurilor⁸/compartimentelor a căror activitate a fost diminuată, în actualul context, către alte unități MAI;**

⁶Aprobat prin Hotărârea CSAT nr. 30/2020.

⁷emise cu avizul ministrului afacerilor interne.

⁸ Direcțiile generale din cadrul Aparatului Central al MAI, Direcția Generală Pașapoarte, Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, Inspectoratul General pentru Imigrări, Clubul Sportiv *Dinamo* etc.

- Dispunerea de măsuri pentru identificarea, atât a nevoilor de forțe și mijloace necesare pentru îndeplinirea cerințelor operaționale asociate misiunilor din responsabilitate, cât și a posibilităților de acoperire a deficitului, inclusiv prin încadrare din sursă externă;
- Adoptarea Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 46/2020 pentru aprobarea procedurii privind ocuparea, fără concurs, a posturilor vacante din unitățile MAI, pe durată determinată de 6 luni, în contextul instituirii stării de urgență pe teritoriul României;
- Subordonarea Poliției Locale din punct de vedere operațional MAI - coordonarea operațională a structurilor de poliție locale se realizează de către Inspectoratele de Poliție Județene/Direcția Generală de Poliție a Municipiului București;
- Integrarea efectivelor Poliției Locale, împreună cu cele ale Poliției Române și Jandarmeriei Române, sub coordonarea Poliției Române⁹, în dispozitive specifice, pe durata stării de urgență, pentru verificarea, la fiecare adresă/unitate sanitară, a respectării obligației persoanelor izolate la domiciliu, carantinate sau internate de a nu părăsi locația în care sunt plasate;
- Subordonarea operațională a serviciilor comunitare de evidență a persoanelor și administrare a bazelor de date, Inspectoratelor Județene de Poliție, respectiv Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, pentru creșterea capacității de verificare și eficientizare a răspunsului în cazul anchetelor epidemiologice;
- Subordonarea operațională a serviciilor voluntare de pompieri și a serviciilor publice de ambulanță Inspectoratelor pentru Situații de Urgență Județene (ISUJ), respectiv Inspectoratului pentru Situații de Urgență București - Ilfov;
- Suspendarea¹⁰ activităților aferente procesului de planificare, organizare și evaluare a pregătirii prin exerciții a personalului structurilor MAI, pe perioada stării de urgență;
- Emiterea, de către ministrul afacerilor interne, a 12 ordonanțe militare, care vizau măsuri de primă urgență cu aplicabilitate imediată și graduală (având ca scop protejarea populației, restrângerea focarelor de infecție prin distanțare socială și reducerea presiunilor pe sistemul de sănătate);
- Realizarea demersurilor specifice de promovare către CSAT a „Raportului privind necesitatea achiziționării de mijloace specifice

⁹Intemeiul OMAI nr. 50/2020 privind stabilirea unor măsuri organizatorice necesare pentru respectarea izolării la domiciliu, carantinării și internării.

¹⁰Prin Dispoziția comună a Secretarului de stat pentru ordine și siguranță publică și a Secretarului de stat, Șef al Departamentului pentru Situații de Urgență nr. I/1459 din 24.03.2020

de protecție și intervenție pentru dotarea structurilor Ministerului Afacerilor Interne”, în context COVID - 19 (aprobat prin Hotărârea CSAT nr. 62/2020);

- Carantinarea orașului Suceava, cu anumite zone limitrofe din interiorul județului Suceava și a orașului Țândărei din județul Ialomița, a cartierului Bendea (orașul Babadag, Județul Tulcea), a cartierului Rudărie (localitatea Prundu, județul Giurgiu), a unei zone din localitatea Cuza Vodă (Județul Constanța), a unei zone din cartierul Poșta (Municipiul Buzău, Județul Buzău), a unei zone cu suprafața de 7,44 ha din comuna Vadu Crișului (Județul Bihor), a Centrelor de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică Sasca Mică (comuna Cornu Luncii, Județul Suceava) și Costâna (localitatea Todirești, Județul Suceava), respectiv a localității Râmnicelu (Județul Buzău);

- **Alte măsuri cu aplicabilitate graduală:**
 - Izolarea și carantina persoanelor provenite din zonele de risc, precum și a celor care iau contact cu acestea; măsuri de carantinare asupra unor localități sau zone geografice;
 - Închiderea graduală a punctelor de trecere a frontierei de stat;
 - Limitarea/interzicerea circulației autovehiculelor sau a persoanelor în/spre anumite zone, ori între anumite ore, precum și ieșirea din zonele respective;
 - Interzicerea graduală a circulației rutiere, feroviare, maritime, fluviale sau aeriene pe diferite rute;
 - Închiderea temporară a unor restaurante, hoteluri, cafenele, cluburi, cazinouri, sedii ale asociațiilor și ale altor localuri publice;
 - Identificarea și rechiziționarea de stocuri, capacități de producție și distribuție, de echipamente de protecție, dezinfectanți și medicamente utilizate/utilizabile în tratarea COVID-19;
 - Limitarea activității spitalelor publice la internarea și rezolvarea cazurilor urgente;
 - Escortarea de către personalul Ministerului Afacerilor Interne, în sistem monitorizat/releu (până la limita județului) a convoaielor auto ale persoanelor sosite din zone cu risc epidemiologic;

- Transportul cetățenilor români repatriați pe cale aeriană spre locurile de domiciliu sau carantinare.
- Reglementarea tranzitului lucrătorilor transfrontalieri prin P.T.F.;
- Constituirea, la nivel național, a unor dispozitive specifice, pentru verificarea modului în care sunt respectate condițiile de izolare, corectitudinea informațiilor furnizate de cetățenii care intră în România și orice alte aspecte ce țin de asigurarea ordinii publice și eficiența măsurilor de combatere a răspândirii noului tip de coronavirus;
- Acțiuni pentru identificarea operatorilor economici sau a altor persoane care desfășoară activități ilicite în legătură cu vânzarea produselor de protecție împotriva infectării cu COVID-19.

În perioada analizată, la nivel național, Ministerul Afacerilor Interne a asigurat menținerea unui climat normal pe palierul ordinii și siguranței publice, în contextul desfășurării a trei evenimente majore (Sărbătorile Pascale, Ziua Internațională a Muncii și Ziua Națională a Tineretului). În acest sens, au fost dispuse măsuri suplimentare pentru:

- intensificarea acțiunilor în mediul urban și rural, inclusiv în vederea prevenirii participării efective a publicului la ceremonii religioase;
- realizarea de acțiuni specifice în zona locașurilor de cult, pentru descurajarea săvârșirii faptelor de natură infracțională/contravențională, contrare prevederilor ordonanțelor militare;
- direcționarea activității structurilor MAI, cu precădere cele din filtrele și dispozitivele de control rutier, pe componenta preventivă;
- abordarea unei atitudini bazate pe condescendență și echilibru, în relația cu cetățenii, acordând o atenție deosebită, pe acest palier, persoanelor vulnerabile;

- desfășurarea de acțiuni specifice, pentru identificarea și documentarea activităților persoanelor cunoscute cu preocupări infracționale.

Prin ordonanțe militare, adoptate în perioada stării de urgență, au fost dispuse măsuri de prevenire a răspândirii noului coronavirus, dintre care menționăm:

- Suspendarea tuturor activităților culturale, științifice, artistice, religioase, sportive, de divertisment sau jocuri de noroc, de tratament balnear și de îngrijire personală, realizate în spații închise;
- Interzicerea organizării și desfășurării oricărui eveniment care presupune participarea a peste 100 de persoane, în spații deschise;
- Suspendarea activității restaurantelor, hotelurilor, cafenelelor sau altor localuri publice, fiind permise doar activitățile care nu presupun rămânerea clienților în spațiile destinate acestui scop;
- Restricții de circulație pentru cetățeni, pe perioada stării de urgență;
- Evitarea formării oricărui grup (mai mare de 3 persoane), cu excepția membrilor familiei;
- Plasarea în carantină a persoanelor care nu respectă regimul izolării la domiciliu;
- Prelungirea valabilității documentelor de identitate care expiră în perioada de urgență, și preschimbarea acestora într-un termen de 90 de zile de la data încetării stării de urgență;
- Depunerea exclusiv electronică a documentațiilor pentru care se solicită avizul unor instituții;
- Menținerea funcțională a piețelor agroalimentare, pe perioada stării de urgență, cu obligația administratorilor de a organiza activitățile în siguranță pentru vânzători și clienți.

Acțiunile și măsurile adoptate de Ministerul Apărării Naționale pentru prevenirea și limitarea efectelor pandemiei COVID-19 s-au desfășurat în conformitate cu prevederile OUG-19 nr.1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr.346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Ministerul Apărării Naționale a implementat o serie de măsuri specifice pentru prevenirea și combaterea răspândirii virusului COVID-19 în unitățile militare și în comunitate s-au executat misiuni de sprijin ale autorităților centrale și locale astfel:

- **În domeniul politico-militar:** s-au transmis la Cartierul General al NATO (SHAPE) informări privind activitățile desfășurate la nivelul MAPN pentru gestionarea situației de criză în vederea întăririi mesajului STRATCOM al NATO și pentru pregătirea opțiunilor îmbunătățite de răspuns la noile cerințe identificate în cadrul acțiunilor desfășurate pentru prevenirea și limitarea efectelor COVID-19. S-au efectuat schimburi de informații, lecții identificate și bune practici cu armatele statelor membre NATO și parteneri. Au fost executate misiuni de transport aerian în scopul repatrierii unor cetățeni români, precum și pentru personalul militar și civil al statelor aliate și parteneri, conform solicitărilor primite. A fost finalizată procedura de transfer a 100 ore zbor din cota SUA din cadrul programului Strategic Airlift Capability (SAC);
- **În domeniul asigurării cadrului de cooperare interinstituțională:** s-au implementat Planul de cooperare pentru îndeplinirea atribuțiilor și sarcinilor comune ce revin MAPN și MAI pentru punerea în aplicare a Ordonanței Militare nr. 03/2020 și Planul militar strategic pentru participarea forțelor MAPN la prevenirea și limitarea epidemiei generate de virusul SARS-COV- 2 și înlăturarea consecințelor acesteia -11200. S-au implementat Regulile de angajare a forțelor MAPN participante la misiunile de sprijin pentru prevenirea răspândirii SARS-COV-2, în baza autorizării Consiliului Suprem de Apărare a Țării (30 ROE);
- **În domeniul acțional, în sprijinul Ministerului Afacerilor Interne:** s-au preluat în pază, în cadrul fazei a II-a, 79 de obiective din responsabilitatea Jandarmeriei Române, suplimentar celor 87 de obiective preluate în faza I (476 militari cu 60 mijloace tehnice). S-

au organizat puncte de prezență, de control trafic și patrulare în comun cu echipele/echipajele MAI (4.018 misiuni cu 21.998 de militari și 5.051 mijloace tehnice). S-a asigurat întărirea prezenței și fluidizarea traficului în 22 puncte de trecere a frontierei de stat (361 misiuni cu 1.068 de militari și 364 mijloace tehnice, în 11 județe: AR, BH, CT, DJ, GR, IS, MH, SM, SV, TM și VS). Au fost suplimentate forțele și mijloacele alocate executării misiunilor de sprijin, în perioada 01.05.-03.05.2020). S-au executat misiuni de sprijin pentru impunerea măsurilor de carantină în 7 localități (Suceava, Țândărei, Babadag, Cuza Vodă, Buzău, Râmnicelu și Prundu);

- În domeniul sprijin logistic, s-au executat 6 misiuni de transport aerian extern de echipamente și materiale de protecție medicală (3/Turcia, 1/Italia, 1/Spania și 1/Republica Federală Germană, cu aeronave C 27J Spartan și o aeronavă C 130 Hercules). S-au întreprins acțiuni de depozitare, transport și instalare a sistemului modular medical de izolare și tratament (SMMIT) ROL-2 Timișoara;
- În domeniul sprijin medical, s-a asigurat personal medical specializat în boli infecțioase și epidemiologice în zonele carantinate. S-a acordat asistență medicală pentru pacienți neinfecțați cu SARS-COV-2, prin 11 spitale militare. S-a efectuat testarea privind infectarea cu SARS-COV-2, prin Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”. S-a efectuat triajul epidemiologic în 3 PTF din 3 județe (Arad, Bihor și Timișoara): 70 misiuni cu 217 de militari și 67 mijloace tehnice. S-a efectuat operaționalizarea administrativă a sistemului modular medical de izolare și tratament (SMMIT) ROL-2 Constanța. MAPN a participat cu o echipă de medici din cadrul Spitalului Militar de Urgență Timișoara la triajul epidemiologic din incinta Aeroportului Internațional „Traian Vuia” Timișoara, în perioada 16-30.04.2020. S-a asigurat spațiile de izolare/carantinare pentru personalul propriu sau pacienți suspecți/confirmați cu COVID-19 în toate unitățile sanitare militare cu paturi. S-au executat misiuni de decontaminare la SMMIT din Constanța, Timișoara, respectiv la ROL-2 Ana Aslan cu detașamente specializate. S-a asigurat zilnic un număr de 24 de medici epidemiologi, infecționiști și personal militar pentru sprijinirea instituțiilor publice centrale și locale cu expertiză în domeniile operații, planificare, asistență juridică. S-au asigurat forțele și mijloacelor specializate pentru decontaminarea personalului, terenului și tehnicii pentru facilități medicale, civile și

militare din localitățile București, Constanța, Arad și Suceava. S-au implementat unele măsuri de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul COVID-19 în/din teatrele de operații și a militarilor ce execută misiuni permanente în afara teritoriului statului român. S-a pus în funcțiune spitalul militar de campanie de nivel ROL-2 București, la care au fost primiți și tratați 30 pacienți/zi. S-a asigurat o echipă medicală din cadrul MAPN, începând cu 30.04.2020, formată din 4 ofițeri medici și 6 subofițeri sanitari pentru sprijinul internațional al personalului medical din Republica Moldova, angrenat în gestionarea epidemiei COVID-19. MAPN a sprijinit MAI, în perioada 05.05-07.05.2020, cu o echipă compusă din 10 militari și 5 autovehicule, pentru efectuarea unei misiuni umanitare de transport materiale medicale în Republica Moldova. A asigurat managementul medical și operațional la 3 spitale din rețeaua medicală națională - Suceava/ predat 30.04.2020, Deva/ predat 07.05.2020, Focșani/ predat 08.05.2020. Centrul de Cercetare Științifică pentru Apărare CBRN și Ecologie a emis 501 avize, dintre care 226 avize favorabile și 275 nefavorabile pentru combinezoane, costume și viziere de protecție. Centrul de cercetări științifice medico-militare a emis 170 de autorizații privind echipamentele medicale de protecție, substanțe biocide și dezinfectanți;

- În domeniul comunicării strategice s-a implementat Planul de sprijin pentru campania de comunicare privind contribuția MAPN la prevenirea și limitarea efectelor COVID-19 și pe timpul stării de urgență. Au fost realizate materiale de informare publică referitoare la rolul MAPN și al structurilor medicale militare în prevenirea și limitarea efectelor răspândirii SARS-COV-2 (spoturi video, spoturi audio și postere privind Institutul Cantacuzino, spitalele de campanie ROL-2 și SMITT, managementul militar al unor spitale civile, donarea de sânge, promovarea profesiei medicale, activitatea personalului medical, sprijinul acordat structurilor MAI, promovarea implicării partenerilor NATO, educația sanitară, promovarea mesajelor publice și distanțarea socială). S-a decis înființarea TelVerde/MAPN pentru veteranii și văduvele de război lipsiți de orice formă de ajutor.
- În domeniul social au fost executate 18 misiuni în domeniul CIMIC pentru distribuirea de ajutoare umanitare în localități din 7 județe (Dolj, Iași, Timiș, Arad, Hunedoara, Brașov, Mureș). S-au acordat

ajutoare financiare în valoare totală de 20.800 lei pentru 50 de persoane.

- **Ordine emise, misiuni, forțe și mijloace utilizate pentru îndeplinirea misiunilor:**
 - a. ordine: 44;
 - b. misiuni: 4.643;
 - c. personal participant la intervenții: 24.726;
 - d. mijloace/echipamente militare: 5.806
- **Au fost implicați 13.770 militari, constituiți pe pachete de forțe, gata de acțiune în cadrul misiunilor de sprijin:**

5. EDUCAȚIE

Prin Hotărârea nr. 6 din 09.03.2020 a Comitetului Național pentru Situații de Urgență, s-a dispus suspendarea cursurilor în toate unitățile de învățământ preuniversitar începând cu data de 11 martie 2020 și până în data de 22 martie 2020, cu posibilitatea de prelungire în funcție de evoluția situației. Prin Hotărârea nr. 8 din 09.03.2020 a Grupului de suport tehnico-științific privind gestionarea bolilor înalt contagioase pe teritoriul României, s-a propus închiderea unităților școlare publice din învățământul preuniversitar până la data de 21.04.2020.

Prin Decretul Președintelui României nr. 240 din data de 14.04.2020, la art. 77 se prevede că: "Pe durata stării de urgență, se suspendă toate activitățile didactice ce impun prezența fizică a antepreșcolariilor, preșcolariilor, elevilor și studenților în unitățile și instituțiile de învățământ".

În conformitate cu prevederile art. 1 din Hotărârea C.N.S.U. nr. 24/2020, începând cu data de 15.05.2020, s-a declarat starea de alertă la nivel național pentru o perioadă de 30 de zile. Printre măsurile aprobate se numără și propunerea menținerii măsurii suspendării temporare a cursurilor din toate unitățile și instituțiile de învățământ până la finalul anului școlar/universitar, în condițiile stabilite prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și ministrului sănătății. Cu caracter de excepție, activitățile de pregătire pentru elevii claselor terminale se pot organiza începând cu data de 02.06.2020, pe o perioadă de 2 săptămâni, iar organizarea examenelor de final de ciclu, precum și activitățile

specifice fiecărei instituții de învățământ superior să se realizeze în condițiile respectării măsurilor de prevenire stabilite prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și ministrul sănătății.

Prin Ordinul nr. 4267/841/2020 din 18 mai 2020, s-au stabilit măsuri de prevenire și combatere a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2 în unitățile/instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării.

Aceste măsuri constau în organizarea accesului și a activității în cadrul unităților/ instituțiilor de învățământ, în condiții de siguranță sanitară, pentru finalizarea anului școlar aflat în curs la data instituirii stării de alertă, precum și organizarea și desfășurarea activităților de pregătire a examenelor și susținerea acestora, situație în care este necesară prezența fizică a elevilor/studentilor.

Măsuri întreprinse în perioada stării de urgență la nivelul Ministerului Educației și Cercetării, al inspectoratelor școlare/unităților de învățământ preuniversitar și universitar:

- S-au transmis modificările calendarelor metodologiilor în vigoare din învățământul preuniversitar, precum și instrucțiunile aferente adaptării programului de lucru și reducerea interacțiunii cu publicul. Au fost transmise recomandări cu privire la utilizarea platformelor electronice pentru suporturi de curs online și menținerea legăturii cu elevii prin toate mijloacele tehnice de comunicare;
- S-au instituit măsuri excepționale de reorganizare și desfășurare a activităților de formare și de evaluare finală, față-în-față, în regim on-line, pentru programele de formare continuă blended-learning, acreditate și implementate în cadrul proiectului POCU CURRICULUM RELEVANT, EDUCAȚIE DESCHISĂ pentru toți (CRED), în condițiile impuse de situația de urgență instituită la nivelul României;
- Implementarea la nivelul Ministerului Educației și Cercetării a programului „Școala de acasă”, în parteneriat cu Societatea Română de Televiziune;
- Modificarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație, în sensul desfășurării probelor pentru examenele menționate în sistem online,

înregistrate integral pentru fiecare absolvent în parte și arhivată la nivelul facultății;

- Continuarea programului Euro 200 - un calculator pentru elevii din medii defavorizate și alocarea a 150 de milioane de lei pentru procurarea a 250.000 de tablete cu abonament la internet;
- S-au suspendat organizarea și desfășurarea evaluărilor naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a, a simulării Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a și a simulării probelor scrise ale examenului de bacalaureat național, în anul școlar 2019-2020;
- S-a întărit capacitatea sistemului de învățământ preuniversitar prin învățare online;
- A fost inițiată Hotărârea Guvernului pentru alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prevăzut în bugetul de stat pe anul 2020, pentru Ministerul Educației și Cercetării, aprobată în ședința de guvern din 07.05.2020;
- Prin adresa MEC nr. 174/GP/16.03.2020 s-a solicitat universităților să comunice date despre mobilitățile la care participă toate categoriile de membri ai comunității academice și situația cetățenilor altor state membre ale UE, ale Spațiului Economic European și ale Confederației Elvețiene, precum și din alte state ale lumii care se află în stagii de mobilitate;
- Au fost suspendate programele de studii privind schimbul de experiență, mobilitățile, precum și stagiile de practică în spitale ale cursanților școlilor postliceale până la 31.03.2020, cu posibilitate de prelungire a perioadei;
- În vederea sprijinirii procesului educațional online, MEC a semnat protocoale cu 10 parteneri, din mediul public, pentru a pune la dispoziția elevilor și profesorilor platforme educaționale și materiale educaționale deschise;
- A fost modificat Ordinul comun al Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Sănătății nr. 475/20.03.2020 privind instituirea unor măsuri pentru desfășurarea activităților de către personalul medical, medici și/sau asistenți medicali, angajați în unitățile de învățământ preuniversitar pe posturi nedidactice, în scopul prevenirii răspândirii noului tip de coronavirus. Astfel, s-a dispus conducerilor unităților de învățământ preuniversitar ca la solicitarea Ministerului Sănătății sau a direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București să emită acte de detașare/delegare a personalului medical, medici și/sau asistenți medicali angajați pe posturi nedidactice.

- A fost emis OMEC nr. 3991/02.04.2020 privind identificarea și atribuirea execuției proiectelor CDI de tip "Soluții" din cadrul Programului 2 - Creșterea competitivității economiei românești prin cercetare, dezvoltare și inovare-Subprogramul 2.1. - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare și inovare, Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare pentru perioada 2015-2020 (PNCDI III) prin competiții "de sus în jos", în vederea susținerii intervențiilor eficiente în limitarea răspândirii pandemiei COVID-19 pe teritoriul României, a doua competiție COVID-19.
- A fost emis OMEC nr. 4193/04.05.2020 pentru modificarea punctului 2 „Calendarul competiției” al Anexei 2 al Ordinului nr. 4108/10.04.2020 privind identificarea și atribuirea execuției proiectelor CDI de tip Soluții din cadrul Programului 2- Creșterea competitivității economiei românești prin cercetare, dezvoltare și inovare - Subprogramul 2.1 - Competitivitate prin cercetare, dezvoltare și inovare, Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare pentru perioada 2015-2020 PNCDI III prin competiții “de sus în jos”, în vederea susținerii intervențiilor eficiente în limitarea răspândirii pandemiei COVID-19 pe teritoriul României, a doua competiție COVID-19.

6. FONDURI EUROPENE

În această perioadă de criză, România a beneficiat de 1,16 miliarde euro, din bani europeni, pentru sprijinirea sistemului sanitar și 1 miliard pentru relansarea economiei românești în contextul pandemiei, aspecte reglementate printr-un pachet de 20 de măsuri. România a obținut 4,5 miliarde de euro dedicate sănătății și 1 miliard de euro dedicat combaterii sărăciei, conform negocierilor cu Comisia Europeană pentru exercițiul financiar 2021-2027. De asemenea, în perioada stării de urgență, fondurile europene au fost folosite pentru achiziționarea de echipamente medicale, materiale sanitare, pentru sprijinirea categoriilor defavorizate, pentru finanțarea cheltuielilor cu șomajul tehnic și pentru plata stimulentei acordate cadrelor medicale aflate în prima linie.

Mai mult decât atât:

- Au fost organizate la nivelul Guvernului consultări cu mediul de afaceri, care au dus la o serie de soluții pentru relansarea eficientă a economiei românești ce va fi sprijinită cu 1 miliard de euro realocați din alte programe. Pachetul de măsuri așteptate de toți românii se află în fază avansată de negociere cu Comisia Europeană înainte de a fi adoptat de Guvern;
- Au fost distribuite produsele achiziționate de către Ministerul Fondurilor Europene prin Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (POAD) către:
 - ✓ persoanele aflate în carantină, izolare, autoizolare ca urmare a aplicării măsurilor dispuse prin ordonanțele militare emise în temeiul Decretului nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României;
 - ✓ persoanele vârstnice din cămine pentru persoane vârstnice;
 - ✓ copiii și persoanele adulte cu dizabilități instituționalizate în centre rezidențiale;
 - ✓ alte persoane aflate în situații vulnerabile, la solicitarea autorităților administrației publice locale.
- Au fost propuse spre decontare din fonduri europene aferente Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) cheltuielile cu echipamente medicale, dispozitive medicale și de protecție medicală, echipamente pentru transport specializat, echipamente pentru decontaminare și suport triaj, containere de logistică medicală, capacități/formațiuni medicale mobile de diagnostic și tratament utilizate în combaterea răspândirii coronavirusului COVID-19;
- Se vor deconta din fonduri europene aferente Programului Operațional Capital Uman (POCU) cheltuielile salariale, transportul, echipamentele de protecție medicală, precum și alte categorii de cheltuieli cu personalul în domeniul asistenței sociale și comunitare implicate în sprijinirea persoanelor în vârstă aflate în izolare la domiciliu sau cu restricții de deplasare, a persoanelor cu dizabilități și a familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, pe perioada de epidemie cu COVID-19, și a altor grupuri vulnerabile identificate;
- Decontarea din fonduri europene aferente Programului Operațional Capital Uman (POCU) a unui stimulent de risc în cuantum de 2.500 lei brut pe lună pentru medici, personalul medico-sanitar, personalul paramedical, inclusiv personalul auxiliar, implicat direct

- în transportul, echiparea, evaluarea, diagnosticarea și tratamentul pacienților infectați cu COVID-19, pe perioada stării de urgență;
- Decontarea din fonduri europene aferente Programului Operațional Capital Uman (POCU) a indemnizațiilor de șomaj tehnic pentru companiile a căror activitate a fost afectată în mod direct de epidemie și care au dispus măsura întreruperii temporare a activității, ca urmare a intrării în șomaj tehnic a angajaților;
 - Măsurile implementate și în curs de implementare în vederea asigurării unei flexibilități sporite și aplicării unor soluții adaptate pentru combaterea efectelor economice, în condițiile răspândirii progresive a pandemiei și în scopul evitării riscului de dezangajare pentru anul 2020 sunt următoarele:
 - ✓ Lansarea de către autoritățile de management a unor apeluri pentru Răspunsul la Coronavirus și/sau de aprobare a unor măsuri de ajutor de stat/de minimis pentru sprijinirea beneficiarilor afectați de criza COVID-19 conform Regulamentului de exceptare pe categorii (Regulamentul UE nr. 651/2014);
 - ✓ Suspendarea executării titlurilor de creanță pentru beneficiarii a căror activitate a fost întreruptă sau afectată;
 - ✓ Suspendarea termenelor de depunere a cererilor de finanțare / prelungirea termenelor pentru apelurile de proiecte în curs la solicitarea potențialilor beneficiari, dacă este cazul;
 - ✓ Suspendarea termenelor de depunere a contestațiilor în procedură administrativă la solicitarea beneficiarilor, dacă este cazul;
 - ✓ Suspendarea contractelor de finanțare/modificarea/amânarea unor activități, cu prelungirea corespunzătoare a duratei contractelor de finanțare;
 - ✓ Suspendarea contractelor individuale de muncă, reducerea normelor de muncă fără afectarea valorii granturilor acordate și cu menținerea indicatorilor de rezultat ai proiectelor;

- ✓ Prelungirea duratelor de execuție a contractelor pentru lucrări pe perioada declarării stării de urgență, modificarea activităților și a graficelor de execuție a lucrărilor sau, după caz, suspendarea contractelor de execuție a lucrărilor;
- ✓ Creșterea prefinanțării la contractele de finanțare de la maximum 10% la maximum 30% din valoarea eligibilă a proiectului, până la 31.12.2020, pentru unele categorii de beneficiari;
- ✓ Majorarea termenului de justificare a minimum 50% din tranșa de prefinanțare acordată, de la 90 de zile calendaristice în prezent la 180 de zile calendaristice și prelungirea termenului de îndeplinire a obligației de a achita integral contribuția proprie aferentă cheltuielilor eligibile incluse în documentele anexate cererii de plată, cel mai târziu până la data depunerii cererii de rambursare aferentă cererii de plată;
- ✓ Extinderea termenului în care beneficiarii au obligația de a depune cererea de rambursare aferentă cererii de plată de la maximum 10 zile lucrătoare la maximum 20 de zile lucrătoare de la data încasării sumelor virate de către autoritatea de management;
- ✓ Extinderea termenului în care beneficiarii au obligația de a depune la autoritățile de management/organismele intermediare cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate de la maximum 3 luni la maximum 6 luni;
- ✓ Suspendarea vizitelor de monitorizare în perioada declarării stării de urgență, precum și a vizitelor aferente cererilor de rambursare, cu replanificarea ulterioară a acestora;
- ✓ Înregistrarea documentelor primite pe e-mail, aplicația electronică pentru corespondența cu beneficiarii “Aplicații 2014”, servicii poștale sau curierat;
- ✓ A fost simplificată procedura de suspendare a proiectelor și a fost reglementată procedura de recuperare a întârzierilor acumulate. Decizia privind continuarea sau suspendarea

implementării proiectelor pe perioada stării de urgență aparține beneficiarilor și se realizează la inițiativa acestora;

- ✓ Au fost analizate situațiile financiare ale fiecărei autorități de management din subordinea MFE pentru a identifica alocările ce pot fi redirecționate în cadrul programelor/între programe, inclusiv a deciziei privind aprobarea de scheme de ajutor care se instituie cu finanțare prin programele operaționale și finanțează măsuri de tipul celor instituite prin cadrul temporar.

7. LUCRĂRI PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIE LOCALĂ

În ciuda contextului dificil generat de pandemie, investițiile nu au fost oprite. Dimpotrivă, proiectele au continuat, atât cele cu finanțare europeană (prin POR), cât și cele realizate prin bugetul de stat. Pe de altă parte, în contextul măsurilor obligatorii pe perioada stării de urgență, administrațiile locale și instituțiile aflate în subordinea MLPDA au fost încurajate să folosească mijloace electronice în comunicarea cu cetățenii și pentru desfășurarea activității proprii.

- S-au prelungit termenele pentru Programul Operațional Regional, iar corespondența documentelor s-a mutat în online. Autoritățile de management au elaborat instrucțiuni prin care își dau acordul pentru prelungirea perioadei de implementare a proiectelor care se finalizează în cursul lunilor martie și aprilie 2020 și pentru care se inițiază/s-au inițiat în MYSMIS, până la sfârșitul perioadei de implementare, solicitări de încheiere a unor acte adiționale de prelungire. Pentru toate celelalte solicitări de modificare a contractelor de finanțare care s-au inițiat sau se vor iniția prin MYSMIS, pe toată perioada existenței măsurilor de prevenire și protecție instituite de organele abilitate în acest sens, procesarea acestora se va realiza conform prevederilor contractuale, exclusiv electronic, prin MYSMIS, cu utilizarea corespunzătoare a semnăturii electronice de către toate părțile implicate. Toată corespondența între beneficiari și autoritățile de management se realizează exclusiv electronic;

- **S-au continuat investițiile în infrastructură spitalicească** (lucrări derulate prin CNI și reabilitare/dotare prin POR). S-au recepționat lucrările la Pavilion Boli Infecțioase la Spitalul Zalău, județul Sălaj, reabilitat de CNI, necesitatea acestuia fiind cu atât mai mare în contextul pandemiei COVID-19. MLPDA a continuat, în perioada stării de urgență, investițiile pe bani europeni, prin POR, pentru reabilitarea și dotarea unităților spitalicești în contextul luptei cu COVID-19:
 - Rovinari - echipamente în valoare de 62.424,21 lei, pentru dotarea Ambulatoriului;
 - Oltenița - reabilitarea, modernizarea și echiparea Ambulatoriului Integrat al Spitalului Municipal Oltenița (jud. Călărași), în valoare totală de 10.249.389,39 lei;
 - Spitalul Județean Mehedinți a achiziționat aparatură performantă pentru dotarea secției de Anestezie și Terapie Intensivă (ATI) în lupta împotriva pandemiei de COVID-19. (3 milioane de lei);
 - Arad - ca urmare a necesității de echipamente medicale și de protecție împotriva COVID -19, Secția de Boli Infecțioase a Spitalului Clinic Județean de Urgență Arad suplimentează achiziția de echipamente și, în luna aprilie 2020, a revizuit o parte din lista de echipamente prevăzute cu un buget de 1,15 milioane de euro.
- **S-au continuat investițiile în proiectele de locuințe sociale** pentru specialiștii din sănătate. MLPDA, prin ANL, a recepționat 12 apartamente ANL în municipiul Călărași care au fost puse la dispoziția medicilor, pe perioada stării de urgență;
- **Nu au fost oprite lucrările la proiectele PNDL și au fost efectuate toate plățile pentru lucrările executate.** În perioada stării de urgență s-au continuat controalele în teren și s-au făcut plăți de aproape jumătate de miliard de lei pentru solicitările la plată transmise de beneficiari către MLPDA;
- **S-a acordat sprijin pentru sectorul IMM** pentru a depăși situația creată de pandemia de COVID-19. MLPDA a publicat, în data de 14.05.2020, spre consultare publică, Ghidul Solicitantului - Condiții specifice de accesare a fondurilor în cadrul priorității de investiții 2.2. "Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor"- un nou apel de proiecte. Acest apel de proiecte are la acest moment o alocare de 150 milioane de euro (contribuția FEDR și a bugetului de stat).În

funcție de interesul manifestat de beneficiari și de numărul proiectelor depuse, există posibilitatea identificării de alocări suplimentare de până la 550 milioane euro.

- **Ședințele de Consiliu Local s-au mutat în online.** Ministerul lucrărilor publice, dezvoltării și administrației a recomandat tuturor reprezentanților autorităților publice să dispună restricționarea ședințelor Consiliilor Locale, care presupun participarea unui număr mare de persoane, în contextul necesității prevenirii răspândirii infecțiilor COVID-19 și al instituirii stării de urgență, pe întreg teritoriul României și ținerea ședințelor prin mijloace electronice, online;
- **S-a încurajat procesul de Digitalizare și utilizare a semnăturii electronice** la instituțiile din subordinea Ministerului lucrărilor publice, dezvoltării și administrației. Astfel, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) a eliberat și a transmis online documente, folosind și semnătura electronică. Noile funcționalități, care permit soluționarea online a tuturor solicitărilor, au fost implementate în doar câteva zile de ANCPI și au fost realizate în scopul protejării cetățenilor de epidemia de COVID-19. ANCPI, instituție publică aflată în subordinea MLPDA, actualizează și îmbunătățește permanent Sistemul informatic integrat de cadastru și carte funciară e-Terra. Cele mai recente modificări au drept scop prestarea exclusiv online a serviciilor oferite de ANCPI și de oficiile de cadastru și publicitate imobiliară (OCPI). În perioadă stării de urgență, ANCPI a eliberat, în mod electronic, în medie, 10.000 de acte zilnic. De asemenea, ANCPI a introdus posibilitatea transmiterii online a ordinelor de plată, care dovedesc achitarea tarifului de către persoanele autorizate, pentru a permite înregistrarea cererilor de la distanță (prin e-mail sau prin poștă);

8. TRANSPORTURI

În domeniul transporturilor, eforturile s-au concentrat în principal pe gestionarea problemelor apărute ca urmare a restrângerii liberei circulații, în condițiile în care exista în continuare necesitatea unui flux continuu al mărfurilor, cu precădere al celor dedicate sectorului medical.

De asemenea, au fost adoptate măsuri pentru adaptarea activității spitalelor CFR la condiții de pandemie:

- S-a luat măsura identificării culoarelor unice de tranzitare a României, precum și a stațiilor de carburant unde șoferii ce tranzitează România pot alimenta și opri;
- Ministerul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor s-a aflat în legătură cu transportatorii rutieri români, pentru evaluarea tuturor problemelor întâmpinate de aceștia și pentru identificarea, împreună cu celelalte autorități responsabile, a soluțiilor optime de soluționare a dificultăților întâmpinate (blocaje pe teritoriul altor state, blocaje la punctele de trecere a frontierei etc.);
- MTIC s-a aflat în legătura directă atât cu Reprezentanța Permanentă a României pe lângă UE pentru schimbul de informații cu Comisia Europeană și toate celelalte State Membre UE, cât și cu toate instituțiile responsabile la nivel național cu gestionarea crizei generate de Covid - 19;
- MTIC a monitorizat, prin punctul de contact MTIC, problemele raportate de celelalte state UE, precum și măsurile luate de acestea pentru facilitarea traficului rutier (de marfă), național și internațional;
- Monitorizarea numărului de autovehicule de transport marfă care a intrat zilnic, pe teritoriul României;
- MTIC a monitorizat, în permanență, timpii de așteptare în frontiere;
- DTR a inițiat demersuri către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră pentru implementarea, de către CNAIR SA, în punctele de frontieră, a unor benzi dedicate transportului echipamentelor medicale de urgență, mărfurilor perisabile, animalelor vii, pentru scurtarea staționării acestor transporturi în punctele de frontieră românești;
- MTIC a sprijinit, în punctele de frontieră din România intens utilizate, accesul autovehiculelor și a asigurat asistență conducătorilor auto români în întocmirea documentelor specifice impuse de situația actuală. S-a scurtat, astfel, considerabil, timpul de așteptare în punctele de frontieră.
- În spitalele CFR:
 - ✓ Au fost transmise adrese privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul virus SARS-CoV-2 și

pentru asigurarea desfășurării activităților în condiții de siguranță sanitară în domeniul transporturilor către toate companiile de profil;

- ✓ Au fost transmise adrese către spitalele CFR cu privire la elaborarea și implementarea **Planului Alb** în contextul epidemiologic, efectuarea triajului epidemiologic, limitarea accesului vizitatorilor, instruirea personalului medico-sanitar, refacerea stocurilor de echipamente de protecție, refacerea urgentă a stocurilor cu antiseptice și dezinfectante, etc; transmiterea chestionarului pentru evaluarea riscului de îmbolnăvire cu COVID-19 către pacienții care se prezintă la camera de gardă; solicitare privind numărul de paturi existente în secția/compartiment ATI și numărul de paturi conectate la rețeaua de oxigen medicinal/aer comprimat și cel al ventilatoarelor existente; solicitare privind structura de personal din cadrul unităților sanitare pe specialități, atât în spital, cât și în ambulatoriu; solicitare privind activitatea unităților sanitare în raport cu entitățile locale (DSPJ, Instituția Prefectului, CJSU etc); A fost constituită Celula de criză (formată din Comitet Director, medic SPCIN, șefii de secție, medic ATI, șef birou administrativ) condusă de manager;

S-au optimizat circuitele funcționale și ale activităților medicale pe secții în vederea prevenirii infectării cu COVID-19;

- ✓ Unitățile sanitare: Spitalul Clinic CF Timișoara, Spitalul Clinic CF Iași, Spitalul General CF Galați, Spitalul General CF Brașov, Spitalul Clinic CF Craiova și Spitalul General CF Ploiești sunt spitale suport în faza a II-a pentru pacienții testați pozitiv sau suspecti cu virusul SARS-Cov-2, conform Ordinului M.S. nr. 555/2020 completat cu Ordinul M.S. nr. 623/2020, iar Spitalul Clinic CF Constanța prin **Protocolul de colaborare nr. A 1154/2675 din 30.03.2020**, încheiat cu Spitalul Militar de Urgență "Dr. Alexandru Gafencu" Constanța, are obligația să asigure condiții de cazare și hrană pentru

personalul medical și de suport al structurii comune, în cadrul spațiilor proprii.

9. ALTE DOMENII DE ACTIVITATE

Problemele generate de restricțiile impuse de pandemie, în fiecare domeniu de activitate, au impus adoptarea unor măsuri specifice în perioada stării de urgență:

AFACERI EXTERNE:

- **Imediat după ce a fost declarată starea de urgență, Ministerul Afacerilor Externe a întărit eforturile pentru:**
 - ✓ a veni în sprijinul cetățenilor români (rezidenți sau non-rezidenți) din zonele cele mai afectate din Italia și Spania, precum și din alte state UE sau non-UE;
 - ✓ a efectua demersurile de selecție și centralizare a solicitărilor de repatriere ale cetățenilor români de peste hotare (au fost tratate prioritar cazurile de primă urgență și necesitate, cazurile de natură umanitară sau care au epuizat opțiunile de a rămâne în statele respective). Astfel, în perioada de referință, între 16 martie-14 mai 2020, MAE a sprijinit demersurile de repatriere, tranzit sau evacuare pentru peste 4.100 de cetățeni români. De asemenea, în intervalul 16 martie - 14 mai, au fost gestionate peste 40.000 de apeluri telefonice pe linia telefonică de suport consular a MAE. În continuare se înregistrează în jur de 1.000 de apeluri pe zi;
 - ✓ a sprijini, prin eforturi și negocieri diplomatice susținute cu diverse state de tranzit, libera trecere a transportatorilor români de mărfuri, tranzitul terestru al cetățenilor, mobilitatea forței de muncă transfrontaliere și activitatea muncitorilor sezonieri, în condițiile dificile generate de măsuri

luate de autoritățile din diferite state UE, ca urmare a pandemiei de COVID-19;

✓ a menține dialogul, pe canale diplomatice la toate nivelurile (inclusiv la nivel de ministru al afacerilor externe), cu statele partenere și cu instituțiile relevante pentru asigurarea promovării și apărării intereselor României în actualul context, în special în ceea ce privește accesul la echipamente medicale de primă necesitate din alte țări și transportul acestora spre România;

✓ a transmite recomandări pentru turiștii români din state UE și non-UE și a veni în sprijinul acestora prin toate mijloacele aflate la dispoziție.

- MAE a solicitat activarea Mecanismului de Protecție Civilă pentru Asistență Consulară în cadrul Sistemului European de Schimb de Informații pentru Protecția Civilă Europeană împreună cu statele contribuitoare (FR, DK, IT, DE, UK și AT), în cadrul a două operațiuni de revenire a cetățenilor europeni în țările de reședință;
- MAE a derulat (de la momentul la care au fost semnalate probleme, începând cu 13 martie, pe măsură ce statele începeau să impună măsuri tot mai restrictive și să își închidă granițele) o serie întregă de demersuri pe canale diplomatice pentru facilitarea revenirii spre țară a transportatorilor români de marfă, rămași blocați pe diferite trasee spre România. Au fost întreprinse demersuri atât față de autoritățile statelor din regiune, cât și la nivel european, pentru a solicita identificarea unor soluții pe fondul măsurilor restrictive adoptate în regiune pentru gestionarea COVID-19. Astfel, pe canale diplomatice, au fost contactate autoritățile responsabile din statele din regiune aflate pe traseele unde au fost semnalate blocaje - Slovenia, Croația, Serbia, Austria, Ungaria - în vederea permiterii tranzitului spre România;
- MAE a asigurat actualizarea permanentă a informațiilor relevante pentru lucrătorii sezonieri și diseminarea informației prin intermediul paginilor de internet a MAE și ale ambasadelor;
- De asemenea, MAE a asigurat coordonarea cu Ambasada României la Seoul și cu Ministerul Apărării Naționale pentru aducerea în țară a 3

transporturi de combinezoane achiziționate din R. Coreea, asigurate prin NATO Strategic Airlift Capacity, care au aterizat la București la 26-27 martie și 8 aprilie 2020;

- MAE a facilitat transmiterea solicitărilor din plan național pentru achiziționarea unor kit-uri de testare COVID-19, echipamente de protecție și substanțe dezinfectante către Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) de la Viena;
- Au fost finalizate, la 25 aprilie 2020, demersurile întreprinse de Ambasada României la Roma în vederea facilitării transportului din Italia către România a unor echipamente medicale donate de către Statul Vatican, având ca destinație autoritățile locale din județul Suceava;
- A fost lansată (încă din 24 februarie) o secțiune specială pe website-ul MAE, denumită “Informații actualizate COVID-19”, care cuprinde recomandări și informații utile, actualizate zilnic, referitoare la: măsurile dispuse de autoritățile române în contextul epidemiei de COVID-19 (lista cuprinzând localitățile/regiunile pentru care se instituie măsura carantinei instituționalizate sau autoizolării; harta traseelor de tranzit de pe teritoriul României pentru operatorii de transport rutier de marfă), legături rapide către alertele de călătorie emise de MAE referitoare la situația înregistrată în alte state (restricții cu privire la libera circulație impuse de autoritățile respective, factori de risc generați de extinderea epidemiei de COVID-19 etc.), informații actualizate cu privire la numărul de cazuri la nivel global și principalele state europene, link-uri și contacte utile (recomandări ale Ministerului Sănătății, Organizației Mondiale a Sănătății, comunicatele relevante ale MAE și Grupului de Comunicare Strategică, inclusiv un set de întrebări frecvente).
- România a fost primul stat aliat care a accesat mecanismul Strategic Airlift Capability, dezvoltat de NATO, pentru a transporta echipamente medicale din Coreea de Sud pe 26-27 martie, respectiv 8 aprilie 2020;
- România a transmis la 25 mai în Statele Unite ale Americii, o echipă formată din 10 medici militari și 5 specialiști în apărare chimică,

biologică, radiologică și nucleară, care să ajute la combaterea efectelor pandemiei de COVID-19;

- **O echipă medicală formată din 15 medici și asistenți români s-a deplasat în Italia - regiunea Lombardia, în perioada 7-25 aprilie, pentru a sprijini personalul medical italian în combaterea pandemiei de COVID-19. Misiunea cu participarea personalului medical român, selectat pe bază de voluntariat, a fost desfășurată și finanțată prin Mecanismul de Protecție Civilă al UE și coordonată de Centrul de coordonare a răspunsului la situații de urgență al UE.**
- **România a oferit Republicii Moldova un pachet consistent de sprijin pentru combaterea pandemiei de COVID-19, prin organizarea unei misiuni medicale formată din 52 de specialiști și prin donarea de echipament medical, medicamente și dispozitive medicale. Pachetul de sprijin este parte a eforturilor Guvernului României de a sprijini direct cetățenii Republicii Moldova.**
 - Echipa medicală, cuprinzând 52 de specialiști, dintre care 41 de medici și asistenți, și-a început activitatea la 30 aprilie 2020, pentru o misiune de 15 zile, în spitale din Republica Moldova care tratează pacienții infectați cu noul coronavirus.
 - Un ajutor umanitar semnificativ, în valoare de 3,5 milioane de euro, sub formă de echipament medical (500.000 de măști de protecție FFP2, 25.000 de combinezoane, 200.000 de mănuși, 5.000 de viziere), medicamente și dispozitive medicale, a fost livrat Republicii Moldova la 3 mai 2020 și, ulterior, distribuit mai multor unități medicale din toate regiunile țării.
 - Pe lângă acordarea unui pachet semnificativ de asistență, România facilitează constant tranzitul pe teritoriul său și repatrierea în siguranță a cetățenilor Republicii Moldova, precum și autorizarea tranzitului mărfuri și a exporturilor de medicamente, dispozitive medicale și consumabile medicale achiziționate din România, ca parte a angajamentului pe termen lung al Bucureștiului față de cetățenii Republicii Moldova.
- **România a fost primul stat membru care a găzduit rezerva rescEU, o rezervă europeană comună de echipamente medicale pentru situații de urgență (ventilatoare pulmonare, măști de protecție și materiale de**

laborator), pentru a ajuta țările UE să facă față pandemiei cauzate de coronavirus. Un prim transport de 90.000 de măști de protecție din centrul strategic de distribuție rescEU din România a ajuns în Italia pe 27 aprilie. Trei alte misiuni de succes au fost organizate către Spania (90.000 de măști de protecție), Muntenegru (10.000 de măști), Republica Macedonia de Nord (10.000 de măști) și Lituania (20.000 de măști). În calitate de țară-gazdă, România este responsabilă de achiziția echipamentelor, cu sprijinul Comisiei Europene, precum și de distribuția acestora;

- România a contribuit cu 200.000 de euro la strângerea de fonduri *Global Coronavirus Response* organizată de președintele Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, la 4 mai 2020;
- România a sprijinit peste 500 de cetățeni străini, prin facilitarea repatrierii acestora spre sau dinspre țări din Europa, Orientul Mijlociu și Nordul Africii, prin intermediul zborurilor speciale organizate pentru evacuarea cetățenilor români. Printre aceștia se numără 100 de libanezi, 75 de cetățeni ai Republicii Moldova, 42 de spanioli, 34 de olandezi, 30 de francezi, 27 de bulgari, 24 de germani, 24 de sârbi și 17 unguri.
- Mai mulți cetățeni ai țărilor UE și non-UE au beneficiat de **facilitățile de tranzit** oferite de România, menite a sprijini repatrierea lor în siguranță prin **tranzitarea teritoriului României**. Spre exemplu, în perioada 23 martie - 8 aprilie, MAE România a aprobat tranzitul teritoriului României (în strictă conformitate cu măsurile luate de autoritățile române în context COVID-19) pentru peste 1.000 de cetățeni ai Republicii Moldova. **Cereri de tranzit adiționale au asigurat revenirea în siguranță pe teritoriile naționale pentru peste 2.000 de cetățeni** din Serbia, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru, Albania, Ucraina, Federația Rusă, Bulgaria, Turcia, Danemarca, Marea Britanie, Portugalia, Grecia, Polonia, Slovenia, Austria, Germania, Norvegia, Slovacia, Suedia, Ungaria, Belgia, Cipru, Letonia.
- România a răspuns tuturor cererilor de tranzit pentru convoaiele umanitare, ultimul astfel de tranzit având loc la 10 mai 2020, la cererea Slovaciei.

JUSTIȚIE

- În data de 18 martie a fost aprobat și comunicat publicului prin afișarea pe site-ul Ministerului Justiției (www.just.ro) Ghidul Practic de măsuri cu privire la justiție, Serviciul de Probațiune, Administrația Națională a Penitenciarelor, Oficiul Registrului Comerțului, Autoritatea Națională pentru Cetățenie, ghid care a fost actualizat la data de 15.04.2020 ca urmare a emiterii Decretului Președintelui României nr. 240/14.04.2020;
- În data de 25 martie a fost aprobat de către ministrul justiției și comunicat publicului, prin afișarea pe site-ul MJ, Ghidul legislativ privind pedepsele aplicabile în cazul unor infracțiuni săvârșite în timpul stării de urgență;
- Activitatea de judecată a instanțelor în materie nonpenală a fost limitată strict la cauzele de urgență deosebită, în materie nonpenală, colegiile de conducere ale curților de apel au întocmit lista cauzelor de urgență deosebită;
- Activitatea de judecată a instanțelor în a căror rază teritorială se situează localități în care s-a instituit măsura carantinării sau care s-au aflat în zone de protecție a vizat și vizează judecarea, în fond sau în căile de atac, doar a cererilor care privesc situații cu totul excepționale, care pot fi considerate de urgență deosebită;
- A fost elaborat și implementat Planul de măsuri pentru sistemul penitenciar;
- Pentru a diminua riscul epidemiologic, complementar măsurilor preventive dispuse la nivelul sistemului penitenciar, s-a continuat și monitorizarea zilnică a situației medicale (prin grija Direcției de Supraveghere Medicală din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor) și sunt luate, de fiecare dată când situația impune, măsuri de izolare la domiciliu a personalului care a avut contact direct/indirect cu persoane provenite din zonele de risc, precum și a persoanelor custodiate care intră sub incidența măsurilor preventive de acest tip;
- De la debutul contextului epidemiologic în România și până la data de 27.04.2020, la nivelul sistemului penitenciar, nu au fost înregistrate

cazuri de infectări cu SARS-COV-2 în rândul persoanelor custodiate, dar au fost înregistrate 17 cazuri de infectări ale angajaților (1- Penitenciarul Spital Dej, 8 - Penitenciarul București-Jilava, 4 - Penitenciarul Giurgiu, 2 - Penitenciarul Gherla, 1 - Penitenciarul Botoșani, 1- Penitenciarul Aiud);

- Instanțele judecătorești au fost dotate cu mijloace de protecție necesare și a fost asigurată, în permanență, resursa financiară cu această destinație. Astfel, cu ocazia rectificării bugetare, și ținând seama de execuția bugetară a fiecărei curți de apel (ordonatori secundari de credite), Ministerul Justiției a alocat instanțelor judecătorești suma de 13.115.000 lei;
- La nivelul Ministerului Justiției, a fost evitat contactul direct între persoane prin utilizarea mijloacelor electronice de comunicare (telefon, e-mail) și introducerea desfășurării activității la distanță sau prin telemuncă cu acordul părților, precum și prin introducerea muncii la domiciliu sau în regim de telemuncă, prin act unilateral al angajatorului;
- Personalul Oficiului Național al Registrului Comerțului, al Autorității Naționale pentru Cetățenie, al Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate, al Institutului Național de Expertize Criminalistice, al Direcției Naționale de Probațiune și al Institutului Național de Criminologie desfășoară activitatea în sistem telemuncă/muncă la domiciliu sau pe platforme online, activitatea cu publicul la ghișeu fiind suspendată conform Decretului Președintelui României nr. 195/16.03.2020 privind instituirea stării de urgență și prelungită prin Decretul Președintelui României nr. 240/14.04.2020;

CULTURĂ

- În contextul declarării stării de urgență, în România au fost suspendate toate activitățile și evenimentele cu publicul ale instituțiilor din subordinea Ministerului Culturii;
- Ministerul Culturii a sprijinit accesul online la cultură, prin lansarea programul de finanțare ACCES Online 2020 dedicat sectorului cultural privat, cu un buget total de 1.000.000 lei și o finanțare maximă per

proiect de 50.000 lei. Programul prevede finanțarea proiectelor culturale care pot fi diseminate integral în mediul online, fiind destinat susținerii artiștilor independenți și profesioniștilor din domeniul culturii care nu pot derula activități cu public în această perioadă. Data limită de depunere a proiectelor a fost 30 aprilie 2020. Programul s-a bucurat de un succes important, fiind depuse 275 de proiecte, majoritatea aplicanților solicitând suma maximă de finanțare;

- Ministerul Culturii a lansat, în data de 1 aprilie a.c., cea de-a doua sesiune a apelului de finanțare „Consolidarea antreprenoriatului cultural și dezvoltarea audienței și a publicului”. Apelul dispune de un buget de 2.000.000euro, finanțarea acordată unui proiect fiind cuprinsă între 50.000 euro și 200.000 euro. Proiectele se depun exclusiv online, în cadrul sistemului de management electronic a Programului (EMSC), până în 20 mai fiind înregistrate peste 25 de cereri de finanțare care se află în lucru (draft). Data limită de depunere a proiectelor este 1 iulie 2020;
- În scopul sprijinirii sectorului cultural independent, respectiv a artiștilor plastici contemporani, Ministerul Culturii a decis susținerea achiziției de lucrări de artă plastică, prin Muzeul Național de Artă Contemporană (MNAC), urmând să aprobe suplimentarea cu 2.000.000 lei a bugetului MNAC pentru anul 2020. Acestui demers i s-a alăturat Muzeul de Artă Recentă, care a anunțat că lansează o campanie specială de achiziții de artă contemporană românească, între 10 mai și 10 iunie 2020.

MEDIU

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, împreună cu Ministerul Sănătății și Institutul Național de Sănătate Publică a elaborat documentul „Indicații privind gestionarea deșeurilor municipale în condițiile transmiterii virusului SARS-COV-2”. Documentul informează populația cu privire la modul de colectare a deșeurilor în cazul persoanelor aflate în izolare la domiciliu.

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a solicitat tuturor Unităților Administrativ Teritoriale din România ca, în conformitate cu prevederile Legii 211/2011 și OUG 195/2005, să asigure salubritatea localităților și eliminarea deșeurilor depozitate pe terenurile aflate în proprietate publică.

AGRICULTURĂ

- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a pus la dispoziția micilor producători un portal pentru a completa cantitățile de legume disponibile în vederea facilitării unui dialog cu marile lanțuri de retail. Măsura are ca scop atât susținerea producătorilor agricoli pentru a-și face cunoscute ofertele de legume proaspete, cât și accesul facil la informații a rețelei de retail interesate în contractarea și aprovizionarea cu legume proaspete și de calitate, obținute de producătorii agricoli în ferma proprie. Numărul utilizatorilor unici care au accesat zilnic ofertele aflate pe site a fost cuprins între 1500 utilizatori și 7600 utilizatori;
- Au fost monitorizate stocurile de cereale, oleaginoase, legume, fructe, zahăr și efectivele de animale, păsări și ouă.

TINERET ȘI SPORT

- Au fost identificate și puse la dispoziție, în urma solicitării comitetelor județene pentru situații de urgență, 47 de centre de agrement/ baze turistice/ hoteluri, cu un număr de 3417 locuri pentru organizarea de centre de carantinare. În spațiile puse la dispoziție, personalul MTS a asigurat serviciile de administrare;
- Pentru personalul medical, cel al DGSAPC, ISU și pentru cel de pe ambulanță au fost puse la dispoziție, în regim hotelier, spații ale Ministerului Tineretului și Sportului - 556 de locuri;
- Au fost puse la dispoziție, la solicitarea Ministerului Sănătății, spații pentru trierea persoanelor carantinate (Sala Sporturilor din Cluj) dar și pentru organizarea unui call-center destinat persoanelor aflate în dificultate în această perioadă (Casa de Cultură a Studenților Iași);

- Pentru desfășurarea activității în spațiile puse la dispoziție de Ministerul Tineretului și Sportului s-a suplimentat bugetul instituțiilor subordonate cu suma de 8.133.447 lei, la capitolul bunuri și servicii și capitolul investiții;
- Au fost introduse în categoria beneficiarilor de șomaj tehnic persoanele care au încheiate contracte de activitate sportivă și care au fost afectate de întreruperea activității în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2;
- Federațiile sportive naționale și cluburile sportive care dețin certificat de identitate sportivă și a căror activitate a fost afectată direct prin măsurile dispuse de autoritățile publice pentru prevenirea și combaterea pandemiei beneficiază de facilități, respectiv amânarea la plată pentru serviciile de utilități - electricitate, gaze naturale, apă, servicii telefonice și de internet, precum și amânarea la plată a chiriei pentru imobilele cu destinație de sediu social și de sedii secundare.

d) Vulnerabilitățile gestionării crizei în contextul unui Parlament ostil măsurilor implementate de Guvern

Guvernul PNL a obținut votul de încredere în Parlament în condițiile unei reprezentări parlamentare minoritare și a unei majorități coagulate temporar, care și-a exprimat susținerea pentru Guvernul PNL doar în mod conjunctural. Din păcate, din prima zi de guvernare și până în prezent, Guvernul PNL s-a confruntat cu un Parlament ostil, dominat de o majoritate care a pus în mod constant piedici activității Executivului. Astfel, fostul partid de guvernare și încă majoritar în legislativ a încercat să blocheze măsurile adoptate de Guvernul Orban:

- Prin deturnarea, în Parlament, a conținutului deciziilor Executivului, ca urmare a modificărilor operate prin legile de aprobare a ordonanțelor de urgență - angajamente suplimentare de cheltuieli bugetare cu impact greu de anticipat asupra deficitului bugetar; alterarea unor mecanisme ale pieței concurențiale, prin intruziuni cu vădite accente neconstituționale în relația dintre operatorii economici privați;

- Prin tergiversarea aprobării unor proiecte de legi în Parlament, în paralel cu inițierea și adoptarea unor proiecte legislative paralele;
- Prin depunerea moțiunii de cenzură la angajarea răspunderii pe legea alegerii primarilor în două tururi, determinând neadoptarea proiectului și demiterea Guvernului;
- Prin sesizări repetate la Curtea Constituțională;
- Prin inițierea și adoptarea unor proiecte de lege cu impact semnificativ asupra bugetului de stat, fără o analiză prealabilă și fără a se indica sursa de finanțare.

Pe de altă parte, colaborarea strânsă dintre Guvern și Președintele României a făcut posibilă o reglementare coerentă și adecvată a principalelor domenii ale vieții sociale, după perioada de declin economic din anii anteriori, dar și o gestionare mai eficientă a crizei sanitare generate de pandemie.

În ciuda faptului că Parlamentul s-a confruntat cu provocarea derulării procedurilor legislative într-un mod inedit - dezbateri cu ajutorul instrumentelor IT&C, conducerile celor două Camere nu au promovat cu celeritate proiecte de acte normative care să contribuie la consolidarea instrumentelor de luptă împotriva răspândirii virusului și la atenuarea efectelor economice și sociale ale crizei economice. Dimpotrivă, în Parlament s-a coagulat o nouă majoritate conjuncturală care a promovat inițiative ce aduc atingere unor principii constituționale ferme: punerea în discuție a caracterului unitar și indivizibil al statului român, prin proiecte de promovare a unor autonomii teritoriale; dezincriminări ale unor fapte deosebit de grave, cu impact social și economic major, cum ar fi infracțiunile de evaziune fiscală; amnistierea unor fapte de incompatibilitate sau conflicte de interese pentru unele categorii de aleși.

Mai mult decât atât, Parlamentul a încercat să blocheze activitatea Guvernului prin acțiuni fără finalitate economică sau socială, ci doar cu scopuri electorale vădite:

- Audierea inutilă a unor miniștri care nu ar fi trebuit să părăsească posturile în situație de criză, ore întregi, în comisii de specialitate ale Parlamentului;

- Promovarea unor amendamente cu profunde accente populiste în legile de aprobare a ordonanțelor de urgență adoptate de Guvern în scopul atenuării efectelor economice ale crizei, amendamente care au deturnat sensul unor măsuri;
- Promovarea unor moțiuni simple împotriva miniștrilor direct implicați în combaterea epidemiei, în gestionarea problemelor sociale și în atenuarea efectelor economice negative. Astfel, la Camera Deputaților au fost depuse două moțiuni simple: una îndreptată împotriva ministrului finanțelor publice și cealaltă împotriva ministrului educației și cercetării. La Senat, au fost depuse alte două moțiuni simple: una împotriva ministrului agriculturii și cealaltă împotriva ministrului de interne.

De asemenea, Prim-ministrul Ludovic Orban a fost invitat la ședința Camerei Deputaților consacrată "Orei Guvernului", fără a i se da posibilitatea să explice amănunțit rațiunile și scopul măsurilor adoptate pe perioada stării de urgență. Dimpotrivă, ședința Camerei a fost deturnată într-un rechizitoriu fundamentat pe neadevăruri și o suită de discursuri depreciative la adresa membrilor Guvernului.

3. Evaluarea măsurilor implementate pe perioada stării de urgență

a) Eficacitatea măsurilor de limitare a răspândirii virusului în România

În majoritatea statelor afectate de pandemie, criza sanitară a avut efecte în plan economic și social, de aceea restricțiile impuse pentru a limita răspândirea virusului au fost dublate de măsuri de ordin economic și de protecție socială pentru categoriile cele mai afectate.

De asemenea, evoluția pandemiei în statele europene a impus restricții în interiorul zonei de circulație liberă în Uniunea Europeană, pentru a limita răspândirea coronavirusului.

Tipuri de măsuri adoptate în țările europene:

- ✓ Măsuri pentru limitarea răspândirii virusului:
 - Carantina pentru anumite zone;
 - Închiderea unităților de învățământ;
 - Interzicerea graduală a adunărilor;
 - Anularea sau amânarea manifestărilor culturale și sportive (închiderea muzeelor, suspendarea campionatelor de fotbal);
 - Suspendarea zborurilor, închiderea unor puncte de frontieră, limitarea libertății de circulație pentru cetățenii care provin din zonele afectate (instituirea carantinei sau a izolării la domiciliu);
 - Reducerea activităților comerciale (închiderea mall-urilor, magazinelor stradale, a teraselor, restaurantelor, hotelurilor etc.);
 - Restrângerea activităților economice (reducerea activității companiilor, telemunca, suspendarea temporară a activității);
 - Acoperirea obligatorie a feței în spațiile publice.
- ✓ Măsuri de sprijinire a angajaților și companiilor afectate de reducerea activităților¹¹:
 - Scheme de ajutor pentru companiile care și-au diminuat veniturile ca urmare a pandemiei (Austria);
 - Reducerea programului de lucru la 10% din timpul de lucru anterior, cu continuitatea remunerării la 80 - 90% din remunerația netă anterioară, plătită de angajator și de stat (Austria);
 - Extensie acordată contribuabililor pentru depunerea declarațiilor privind impozitul pe profit și reducerea contribuției sociale la nivel de angajator (Finlanda);
 - Amânări de la plata taxelor și a contribuțiilor sociale, credite fiscale pentru întreprinderile afectate (Franța);
 - Împrumuturi acordate companiilor mari, IMM-urilor și persoanelor fizice autorizate; finanțare de până la 67% din salariul net pentru salariați, acordată de stat (Germania);
 - Amânarea plăților pentru utilități (apă, gaz și electricitate), reducerea dobânzilor pentru IMM-uri (Italia)

¹¹ Sinteză realizată de Ernst & Young

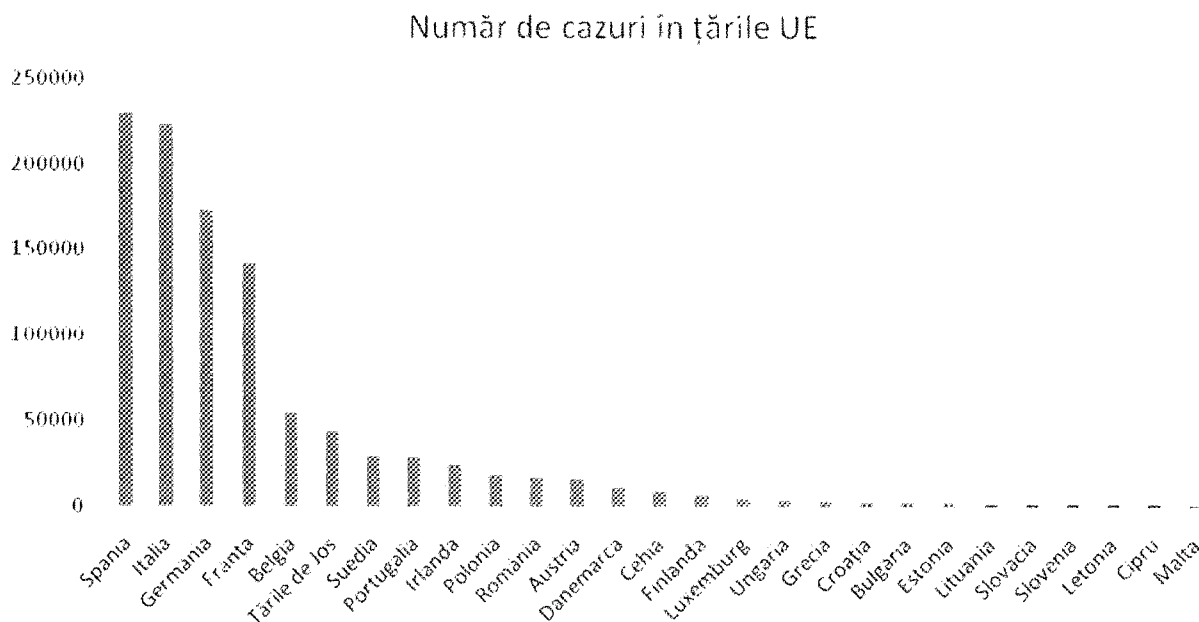
- Amânarea plății impozitelor, fără să se perceapă penalități pentru neplată; fonduri ce acoperă până la 90% din salariile angajaților (în funcție de reducerea cifrei de afaceri), pentru firmele a căror activitate a fost afectată (Olanda)
- Linie de credit pentru companiile afectate de COVID 19 (Portugalia)
- Prelungirea termenelor de plată pentru impozitul de profit și pentru contribuția de securitate socială a angajatorilor, amânarea datei pentru plata TVA; schemă de garanții de stat pentru noi împrumuturi bancare pentru IMM (Norvegia)

După două luni de aplicare a măsurilor specifice stării de urgență, România înregistra un număr mult mai mic de cazuri și de decese cauzate de coronavirus, comparativ cu alte țări din Europa.

În 15 mai, cel mai mare număr de cazuri din Europa se înregistra în Marea Britanie, Spania, Italia, Germania, Franța, Belgia, Olanda, Elveția, Suedia, Portugalia, Irlanda, Polonia.

La nivelul Uniunii Europene, România se afla în 15 mai pe locul al unsprezecelea după numărul de cazuri confirmate (în condițiile în care este a șasea țară din UE ca număr de locuitori).

Numărul de cazuri în țările Uniunii Europene, în data de 15 mai:

Datele publicate în 15 mai de Eurostat arătau că economia României a înregistrat în primul trimestru din 2020 cea mai mare creștere din Uniunea Europeană, cu un avans al PIB de 2,7%, comparativ cu perioada similară din 2019.

PIB-ul zonei euro a scăzut cu 3,2% în primele trei luni din acest an, comparativ cu perioada similară din 2019, iar Uniunea Europeană a înregistrat un recul de 2,6%. Cel mai semnificativ declin a fost în Franța (-5,4%), Italia (-4,8%), Spania și Slovacia (-4,1%), raportat la nivelul perioadei similare de anul trecut.

Raportat la trimestrul anterior, România a înregistrat în T1/2020 o creștere de 0,3%, în timp ce un recul considerabil au înregistrat Franța (-5,8%), Slovacia (-5,4%) și Spania (-5,2%).

De asemenea, în primul trimestru din 2020, comparativ cu precedentele trei luni, zona euro a înregistrat o scădere de 3,8% și UE, o scădere de 3,3%.

Institutul Național de Statistică a publicat, la rândul său, date similare celor Eurostat.

Atât statisticile referitoare la numărul de cazuri și decese în România, cât și indicatorii economici publicați de Comisia Europeană subliniază faptul că măsurile adoptate de Guvern au menținut România într-o zonă sigură atât din punct de vedere sanitar, cât și economic.

Angajamentul asumat de Guvern este să pună în aplicare, în perioada imediat următoare, planul de relansare economică a României, care va funcționa în paralel cu măsurile necesare pentru a proteja în continuare sănătatea românilor.

b) Procese de reformă structurală declanșate în contextul crizei

Primul pas în reformarea structurală a statului român a debutat chiar odată cu investiția Guvernului PNL, care și-a respectat angajamentul politic asumat de a reduce schema guvernamentală, de la o schemă guvernamentală stufoasă, cu 27 de ministere, la un guvern suplu, eficient și eficace, cu 16 ministere. Procesul de restructurare a vizat, în același timp și reorganizarea unor instituții și agenții guvernamentale, proces care urmează a fi continuat în profunzime în perioada următoare, în scopul creșterii eficienței și eficacității actului normativ.

Au fost, de asemenea, reformate instituții cu rol esențial în angrenajul guvernamental, cum ar fi de pildă Comisia Națională de Strategie și Prognoză, instituții puternic viciate în îndeplinirea funcțiilor lor de bază în ultimii ani și revenirea acestora la rolul și la funcțiile normale.

De asemenea, chiar în contextul stării de urgență, ministerele au elaborat planuri de măsuri pentru reorganizarea structurii funcționale a acestora, proces demarat care urmează să fie continuat pe termen scurt și mediu.

Una dintre cele mai importante provocări ale crizei sanitare și economice din România a fost aceea de a găsi cele mai bune soluții pentru continuarea activității serviciilor publice și, în consecință, a unei importante părți a activității economice, prin folosirea mijloacelor electronice în majoritatea domeniilor de activitate. Astfel, deși procesele de informatizare ale instituțiilor publice ar fi trebuit să fie finalizate de

ani buni, în contextul pandemiei s-a putut constata că sprijinul acestora în susținerea autorităților a fost modest și în unele domenii a lipsit cu desăvârșire.

Cu toate acestea, trebuie apreciat efortul Guvernului de face pași concreți în informatizarea următoarelor instituții și domenii:

- **Agenția pentru Digitalizarea României:**
 - Punctul de Contact Unic electronic (PCUe) - conceput ca un catalog al tuturor serviciilor publice furnizate la nivelul administrației publice centrale și locale din România. Sistemul facilitează dialogul, pe cale electronică, între cetățeni și mediul de afaceri cu instituțiile publice, contribuind astfel la simplificarea și debirocratizarea administrației publice, eliminarea mersului la ghișeu, transparența și accesibilitatea utilizatorilor la serviciile electronice oferite de instituțiile publice, toate acestea constituind avantaje care contribuie la creșterea gradului de satisfacție a cetățenilor și entităților private, în relația acestora cu instituțiile furnizoare de servicii.
 - **Platforma aici.gov.ro** servește drept intermediar pentru înregistrarea documentelor adresate instituțiilor publice care nu au un sistem propriu de registratură online. Etapizat, toate instituțiile publice din România se vor putea înrola în acest sistem informatic pentru a răspunde, în format electronic, solicitărilor cetățenilor, într-un timp cât mai scurt. În prezent, platforma permite încărcarea documentelor pentru următoarele servicii:
 - Acordarea șomajului tehnic;
 - Indemnizații pentru persoane fizice, întreprinderi individuale și familiale, profesii liberale;
 - Indemnizații pentru persoanele fizice care obțin venituri exclusive din drepturi de autor și drepturile conexe;
 - Indemnizații pentru personalul încadrat în muncă la un angajator prin altă modalitate prevăzută de lege;
 - Indemnizații pentru persoanele care își desfășoară activitatea în baza contractelor de activitate sportivă;

- Indemnizații pentru persoanele care au încheiat convenții individuale de muncă în baza Legii nr.1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției;
- Sesizări pentru Ordonanța 37 privind acordarea unor facilități pentru creditele acordate de instituții de credit și instituții financiare nebancare anumitor categorii de debitori;
- Indemnizații pentru persoanele care exercită profesia de avocat.

135.686
cereri

Procedură acordare șomaj tehnic

99.884
cereri

Procedură acordare indemnizație persoane fizice autorizate (PFA), întreprinderi individuale (II) și familiale (IF), profesii liberale (PF)

9.542
cereri

Procedură acordare indemnizație pentru persoane care exercită profesia de avocat

3.858
cereri

Procedură acordare indemnizație pentru persoanele fizice care obțin venituri exclusiv din drepturile de autor și drepturile conexe

587
cereri

Procedură acordare indemnizație pentru persoanele care au încheiat convenții individuale de muncă în baza Legii nr.1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției

452
cereri

Procedură acordare indemnizație pentru personalul încadrat în muncă la un angajator prin altă modalitate prevăzută de lege

319
cereri

Procedură acordare indemnizație pentru persoanele care își desfășoară activitatea în baza contractelor de activitate sportivă

TOTAL
268.328

Cereri depuse

- Platforma Diaspora Hub vine în sprijinul cetățenilor români din afara granițelor României și al asociațiilor și grupurilor de sprijin de peste hotare în situații de urgență, precum cea cu care ne confruntăm în aceste luni. Cu ajutorul unui chestionar simplu de câteva întrebări, orice român din străinătate care are nevoie de ajutor sau de informații va fi ghidat către grupurile care îi pot oferi sprijin, fie că vorbim despre livrarea unor cumpărături, realizarea unor traduceri, informații utile

în această perioadă etc. Diaspora Hub este un proiect realizat în colaborare cu Ministerul Afacerilor de Externe și Departamentul pentru Români de Pretutindeni alături de care, prin aceste funcționalități, ne-am propus să distribuim cât mai uniform și eficient cererile de ajutor către cei care depun constant eforturi să își sprijine compatrioții, precum și să facilităm transferul de informații utile către românii din diaspora, cât mai simplu și pe înțelesul tuturor.

- **Platforma Rohelp.ro** a fost construită cu sprijinul Romanian American Foundation, ING Bank și al Fundației Vodafone România, în parteneriat cu Departamentul pentru Situații de Urgență și Federația Fundațiilor Comunitare din România. Aceasta vine în sprijinul organizațiilor nonguvernamentale, asociațiilor și fundațiilor legal constituite în România, care derulează activități pentru ameliorarea crizei generate de epidemia COVID-19. Organizațiile eligibile înscrise pot colecta în mod direct, fără alți intermediari, cu ajutorul procesatorului de plăți online Netopia, resursele financiare necesare în lupta cu virusul. De asemenea, pe lângă resursele financiare, acestea mai pot solicita și un ajutor constând în resurse materiale sau chiar voluntari. Nevoile tuturor organizațiilor înscrise pe Rohelp.ro pot fi vizualizate în funcție de locația geografică și de gradul urgenței.
- **Agenția Națională de Administrare Fiscală:**
 - Prin extinderea utilizării semnăturilor digitale, la nivelul aparatului propriu și al structurilor teritoriale ale ANAF;
 - Prin extinderea capacității de furnizare online a serviciilor ANAF:
 - plata obligațiilor fiscale se poate face din contul de Spațiul Privat Virtual (SPV) în platforma ghișeul.ro;
 - înrolarea în Spațiul Privat Virtual se face prin identificarea persoanelor de la distanță, prin platforme video. Nu mai este necesară deplasarea la ghișeu pentru identificarea persoanelor care doresc să își deschidă un cont în Spațiul Privat Virtual. Până la încetarea stării de urgență erau înregistrați în S.P.V. 1.333.840 de

contribuabili, din care persoane juridice 479.864 și persoane fizice 853.976.

- **Semnătura electronică:**
 - o Începând cu data de 7 aprilie, de la intrarea în vigoare a Ordonanței de Urgență nr. 38/2020 privind utilizarea înscrisurilor în formă electronică la nivelul autorităților și instituțiilor publice, actele emise în format electronic de autoritățile și instituțiile publice sunt semnate cu semnătură electronică calificată și au forța juridică a înscrisurilor autentice.
- **Ghișeul.ro**-extinderea platformei electronice și pentru persoanele juridice;
- **Ministerul Educației și Cercetării:**
 - o M.E.C. a semnat protocoale cu 10 parteneri din mediul public pentru a pune la dispoziția elevilor și profesorilor platforme educaționale și materiale educaționale deschise;
 - o achiziția de către Ministerul Educației Naționale a 250.000 de tablete școlare, pentru elevii din mediile defavorizate;
 - o continuarea programului EURO 200 - acordarea ajutorului aferent achiziționării unui computer.
- **Ministerul Muncii și Protecției Sociale:**
 - o Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS) și Casa Națională de Pensii beneficiază de acces direct în REVISAL;
 - o Cursurile de calificare se pot desfășura și online.

c) Coordonarea politicilor fiscal-bugetare și impactul favorabil asupra stabilității economice și financiare;

România a înregistrat în ultimii ani o creștere economică bazată pe consum, susținut de politica fiscală pro-ciclică. Acest fapt a condus la deteriorarea dezechilibrelor externe și la un nivel al inflației peste media țărilor din zonă. Deși s-a amplificat contribuția negativă a exportului net la creșterea economică, pe fondul lărgirii ecartului nefavorabil dintre dinamica exporturilor și cea a importurilor de bunuri și servicii, acest efect a fost contrabalansat de evoluția pozitivă a cererii interne.

Anul 2020 este marcat de criza generată de pandemia COVID-19, care a afectat atât cererea internă cât și cea externă. Așteptările sunt de o recuperare în formă de "V" după scăderea economică estimată în trimestrul II.

Politica bugetară expansionistă din ultimii ani a condus ca la sfârșitul anului 2019 deficitul bugetar să depășească pragul de 3% stabilit prin Pactul de Stabilitate și Creștere, astfel că a fost declanșată procedura de deficit excesiv împotriva României.

Pentru anul 2020, măsurile destinate combaterii efectelor pandemiei COVID-19 atât pe partea de venituri, cât și de cheltuieli bugetare au determinat o creștere a deficitului bugetar de 6,7% din PIB. Guvernul a luat o serie de măsuri de macrostabilizare utilizând politica fiscal-bugetară, în vederea stopării efectelor negative ale pandemiei. Implementarea reformelor structurale rămâne în continuare o prioritate pentru Guvern, însă în prezent eforturile majore sunt depuse pentru a gestiona criza. Ulterior acestei crize, se va continua implementarea măsurilor structurale pentru creșterea transparenței cheltuielilor publice, analizarea și îmbunătățirea eficienței acestora, modernizarea achizițiilor publice, prioritizarea investițiilor, întărirea guvernantei corporative în întreprinderile de stat.

1.1. Politica fiscală pe termen mediu și lung

Politicile fiscal-bugetare pro-ciclice din anii anteriori au creat o construcție bugetară tot mai tensionată, cu o povară în creștere a cheltuielilor permanente în totalul veniturilor curente, limitând semnificativ spațiul fiscal de manevră (care este esențial necesar, mai ales în contextul manifestării unor șocuri/crize).

După derapajul bugetar înregistrat anul trecut, pentru anul acesta se preconizează un deficit semnificativ superior, amplificat de efectele crizei COVID-19. Cu toate că, momentan, România beneficiază de "clauza generală derogatorie" de la prevederile Pactului de Stabilitate și Creștere (PSC), politica fiscal-bugetară trebuie să facă față unor provocări semnificative, impuse, pe termen scurt, de eforturile bugetare necesare combaterii efectelor sociale și economice ale pandemiei, în timp ce pe termen mediu, provocarea are în vedere măsuri eficiente de sprijinire a

economiei, concomitent cu intrarea pe o cale de ajustare a deficitului bugetar.

Astfel, pe termen mediu și lung trebuie reformat sistemul fiscal-bugetar astfel încât să devină mai eficient și favorabil creșterii economice, dar să conducă totodată și la consolidarea fiscală. Regândirea politicii fiscal-bugetare pe termen mediu și lung necesită, în prealabil, evaluarea performanței sistemului fiscal actual, pentru a identifica slăbiciunile structurale ale principalelor impozite și taxe și pentru a propune măsuri de remediere a acestora.

Reforma fiscală privind impozitarea veniturilor vizează următoarele principii: i) impozitarea simetrică a persoanelor ce obțin aceleași venituri din muncă, fie ca salariat ori liber-profesionist, fie ca patron al unei (micro) întreprinderi; ii) reducerea diferenței mari dintre impozitele și taxele aplicate veniturilor din muncă și cele aplicate veniturilor de capital; iii) eliminarea deducerilor și scutirilor, dacă nu au la bază un raționament economic clar. iv) uniformizarea tratamentului fiscal al veniturilor de capital aplicat diferitelor tipuri de venit.

În ce privește taxarea indirectă, TVA rămâne a doua cea mai importantă sursă de venituri, deși ponderea acesteia în PIB s-a redus în ultimii ani, fiind considerabil mai mică decât media UE. Acest fapt este explicat de eficiența redusă a colectării acestei taxe, determinată de cotele considerabil diferențiate de TVA și de baza de taxare semnificativ redusă de scutiri și exceptări. Cuplate cu o conformare redusă din partea contribuabililor prin activități informale și prin declararea de venituri mai mici, sistemul de TVA conduce la pierderi de venituri semnificative.

Cu toate că utilizarea cotelor diferențiate de TVA e motivată de obiectivul susținerii grupurilor vulnerabile, cei cu venituri ridicate beneficiază într-o mai mare măsură de reducerea de taxă. Convergența cotelor reduse într-o cotă standard mai redusă și eliminarea scutirilor ar majora veniturile din TVA și ar îmbunătăți considerabil calitatea și eficiența sistemului fiscal, contribuind astfel la consolidarea colectării veniturilor pe termen lung.

Măsurile de politică fiscală pe termen mediu și lung vizează: i) eliminarea din sistemul fiscal a distorsiunilor și a lacunelor ce oferă contribuabililor prea multă libertate de minimizare a poverii fiscale, subminând astfel

corectitudinea și echitatea; ii) simplificarea regulilor pentru a facilita conformarea și administrarea, eliminarea scutirilor și a tratamentelor preferențiale și iii) eficientizarea modului în care sistemul asigură o distribuție corectă a poverii fiscale. Eliminarea prevederilor speciale din sistemul fiscal ar putea contribui la mobilizarea veniturilor, creând astfel spațiu pentru reducerea cotelor de impunere, sporirea eficienței și echității, reducerea oportunităților de optimizare fiscală și creșterea capacității redistributive a sistemului fiscal.

1.2 Politica fiscală în contextul pandemiei de COVID-19

În anul 2020, politica fiscal-bugetară este orientată către combaterea efectelor negative (economice și sociale) ale pandemiei COVID-19, urmând ca ulterior depășirii acesteia să fie avute în vedere măsuri pentru susținerea relansării economice. Provocările la care este supusă politica fiscal-bugetară pe termen mediu sunt determinate, pe de o parte, de situația bugetului general consolidat înregistrată înaintea declanșării pandemiei COVID-19 și, pe de altă parte, de efortul bugetar suplimentar determinat de creșterea cheltuielilor și diminuarea veniturilor, în contextul pandemiei.

Începând cu anul 2016, România a înregistrat o abatere semnificativă de la Obiectivul pe Termen Mediu (OTM), potrivit deciziei Consiliului UE. Cu puțin timp înainte de apariția pandemiei COVID-19 în România, Comisia Europeană a declanșat procedura de deficit excesiv (EDP), în condițiile în care, în 2019, deficitul bugetar înregistrat de România a fost de 4,4% PIB în termeni cash (4,3% în termeni ESA).

În ceea ce privește strategia politicii fiscal-bugetare, trebuie menționat faptul că actualul Guvern urmărește să plătească fără întârzieri sumele datorate mediului de afaceri (rambursări de TVA, plata concediilor medicale către firme sau plata facturilor). Astfel, Ministerul Finanțelor a majorat semnificativ sumele plătite în contul rambursărilor de TVA, dat fiind efectul pozitiv al acestora asupra activității economice. În primele 3 luni ale anului 2020, rambursările de TVA au fost cu 3,2 miliarde lei mai mari decât perioada similară din anul anterior.

În cadrul politicii de cheltuieli bugetare, una dintre preocupările majore o constituie optimizarea structurii acestora către o arhitectură care să stimuleze dezvoltarea economică sustenabilă, în special prin reorientarea

cheltuielilor de investiții publice, pentru realizarea unei treceri treptate de la investițiile finanțate integral din surse naționale la investiții finanțate din fonduri UE. Un pas important în cadrul acestei politici îl reprezintă planificarea bugetară și prioritizarea proiectelor de investiții publice semnificative, pentru a spori absorbția fondurilor UE, în vederea creării spațiului fiscal și a susținerii creșterii economice.

În anul 2020, dar și ulterior, politica fiscală trebuie să facă față unor provocări semnificative, impuse, pe de o parte, de poziția fiscală înregistrată înaintea declanșării crizei cauzate de COVID-19 și, pe de altă parte, de eforturile bugetare necesare combaterii efectelor sociale și economice. Dacă anterior declanșării pandemiei, bugetul pentru anul 2020 prevedea reducerea deficitului bugetar la 3,6% din PIB în 2020 (de la 4,4% în 2019), prima rectificare bugetară din 2020, realizată pe fondul pandemiei COVID-19, estimează un necesar suplimentar de finanțare de aproximativ 3pp. din PIB, astfel că deficitul pentru acest an ar ajunge la 6,7% din PIB.

În aprilie 2020, Guvernul a aprobat prima rectificare bugetară din acest an, care include estimările privind cheltuielile suplimentare ocazionate de măsurile pentru diminuarea efectelor sociale și economice induse de pandemia COVID-19 și implicit prognozele privind diminuarea veniturilor.

Cele mai importante măsuri cu impact fiscal adoptate de către Guvern pentru sprijinirea populației și a mediului de afaceri, în contextul pandemiei COVID-19, sunt următoarele:

- programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii - IMM INVEST ROMÂNIA;
- prorogarea termenului de plată pentru impozitul pe clădiri, impozitul pe teren, respectiv impozitul pe mijloacele de transport de la 31 martie 2020 la 30 iunie 2020;
- nu se calculează și nu se datorează dobânzi și penalități de întârziere pentru obligațiile fiscale scadente pe perioada stării de urgență și încă 30 de zile de la încetarea ei;
- indemnizație de șomaj tehnic pentru perioada suspendării contractului de muncă;

- indemnizație pentru persoanele fizice autorizate sau alți profesioniști care nu au calitatea de angajatori și își întrerup activitatea;
- indemnizație pentru părinții care stau acasă cu copii în perioada stării de urgență;
- bonificație pentru companiile care plătesc impozitul pe profit sau impozitul pe veniturile microîntreprinderilor;
- amânarea de la plata în vamă a TVA pentru importurile pentru medicamente, echipamente de protecție, alte dispozitive sau echipamente medicale și materiale sanitare care pot fi utilizate în prevenirea, limitarea, tratarea și combaterea COVID-19.

1.3 Prima rectificare bugetară din aprilie 2020

Această rectificare bugetară a fost determinată de pandemia COVID-19 care, pe de o parte, a condus la o contracție a economiei, ceea ce a determinat reducerea veniturilor bugetare estimate, iar pe de altă parte a necesitat luarea unor măsuri de susținere a sistemului sanitar, de protecție socială a celor afectați și de sprijinire a agenților economici a căror activitate a avut de suferit.

Prima rectificare bugetară a avut la bază prognoza macroeconomică revizuită din aprilie 2020 și măsurile de stimulare a economiei și de limitare a răspândirii COVID-19.

Pe total Buget general consolidat, veniturile au fost diminuate cu 19,5 miliarde lei până la nivelul de 341,1 miliarde lei (31,5% din PIB), iar cheltuielile au fost majorate cu 12,5 miliarde lei până la nivelul de 413,6 miliarde lei (38,2% din PIB), rezultând astfel un deficit de 72,5 miliarde lei (6,7% din PIB), mai mare cu 32 miliarde lei față de planificarea bugetară inițială.

Ipotezele macroeconomice care au stat la baza rectificării bugetare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 1: Ipotezele macroeconomice ale rectificării bugetare

Indicatori	UM	2020	
		<i>Bugetul inițial</i>	<i>Bugetul rectificat</i>
Produsul Intern Brut	Mil lei	1129,2	1082,1
Rata de creștere reală	%	4,1	-1,9
Curs de schimb mediu	lei/euro	4,75	4,84
Inflația - sfârșitul anului	%	3	3
- media anuală	%	3,1	3,1
Număr mediu de salariați	mii pers	5268	5087
Număr de șomeri înregistrați la sfârșitul anului	mii pers	275	295
- Rata șomajului înregistrat	%	3	3,4
Câștigul salarial mediu brut	lei/luna	5429	5212
- Creștere nominală	%	9,8	5,9
Exporturile de bunuri - rata de creștere	%	4,5	-7,3
Importurile de bunuri - rata de creștere	%	5,5	-6,1

Modificările veniturilor bugetare au fost determinate atât de încetinirea activității economice din România, dar și din regiune (creșterea PIB nominal pentru România, aferentă anului 2020, este de 2,1% comparativ cu 8,5% estimată inițial la lege), cât și de măsurile luate în această perioadă pentru a gestiona criza generată de COVID-19 (decretarea stării de urgență, amânarea plății taxelor, posibilitatea intrării în șomaj tehnic, etc.)

Veniturile bugetare totale s-au diminuat, pe sold, cu suma de 19,5 mld lei, din care 23,3 mld lei influență negativă a veniturilor din economia internă și influență pozitivă de 3,8 mld lei din venituri din fonduri europene pentru decontarea sumelor utilizate în măsurile de combatere a coronavirusului COVID-19 .

Modificările cheltuielilor bugetare au fost bugetate în mare parte pentru a asigura finanțarea sistemului de sănătate, pentru achiziționarea echipamentelor de protecție și a spitalelor mobile, dar și pentru a asigura sumele necesare pentru acordarea unor drepturi de natura prestațiilor sociale instituite ca urmare a încetării totale sau parțiale a activității pe perioada stării de urgență.

Tabel 1: Măsuri discreționare adoptate ca răspuns la criza generată de pandemia COVID-19

Listă de măsuri	Descriere	Impact bugetar (miliarde lei)
		2020
1.	Stimulent de risc pentru angajații din sectorul sănătății care lucrează cu pacienți infectați cu COVID-19	0,5
2.	Ajutoare de șomaj pentru părinții care rămân acasă cu copiii, deoarece școlile sunt închise în urma deciziei guvernului.	1,5
3.	Cheltuieli cu șomajul tehnic	6,4
4.	Beneficii de la bugetul de stat la nivelul salariului minim pentru cei care nu pot solicita șomaj tehnic, precum lucrătorii independenți sau persoane fizice autorizate .	2
5.	Echipamente medicale și alte cheltuieli necesare în lupta împotriva pandemiei generate de COVID-19.	0,75
6.	Echipamente medicale și alte cheltuieli necesare în lupta împotriva pandemiei generate de COVID-19.	1,75
	Total	12,9

Notă: măsurile descrise în tabel au fost bugetate în cadrul primei rectificări bugetare din aprilie 2020.

Măsurile adoptate în contextul pandemiei de COVID-19

A. Măsurile de ordin legislativ

1. Măsurile privind administrarea fiscală adoptate pentru perioada stării de urgență și 30 de zile de la încetarea acesteia

1. În această perioadă, nu s-au calculat și nu s-au datorat dobânzi și penalități de întârziere conform Codului de procedură fiscală, pentru obligațiile fiscale scadente începând cu data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.29/2020 și neachitate până la încetarea acestor măsuri.

2. De asemenea, nu au fost considerate obligații fiscale restante, potrivit legii, obligațiile fiscale scadente începând cu data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.29/2020 și neachitate până la încetarea acestor măsuri. Această măsură a venit în sprijinul contribuabililor, astfel încât să devină eligibili la procedurile naționale care erau condiționate de plata obligațiilor fiscale.

3. Pentru menținerea lichidităților financiare, s-au suspendat sau nu au început măsurile de executare silită prin somație, de poprire și valorificarea bunurilor la licitație, a creanțelor bugetare, cu excepția executărilor silite care se aplică pentru recuperarea creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești pronunțate în materie penală.

4. Prin OUG nr.48/2020, au fost aprobate o serie de măsuri fiscale pentru contribuabilii care aveau în derulare înlesniri la plată, având în vedere faptul că aceștia se aflau deja în dificultate financiară la momentul acordării înlesnirilor, iar starea de urgență le-a îngreunat desfășurarea activității, ceea ce a condus la suplimentarea poverii fiscale.

Astfel, în această perioadă nu s-au calculat și nu s-au datorat dobânzi și penalități, conform Codului de procedură fiscală, pentru plata cu întârziere a ratelor din graficele de eșalonare. Aceste rate neachitate urmează să fie cuprinse în graficul de eșalonare refăcut de organele fiscale, menținându-se perioada de eșalonare rămasă din înlesnirea la plată aprobată.

Totodată, au fost suspendate condițiile de menținere a valabilității eșalonărilor la plată acordate potrivit legii, astfel încât înlesnirile la plată să nu-și piardă valabilitatea. Aceste condiții se vor considera îndeplinite

dacă debitorii își vor achita obligațiile aferente în termen de 30 de zile de la încetarea perioadei de aplicare a acestor măsuri fiscale.

De asemenea, în situația în care, totuși, aceștia nu dețin resursele financiare pentru a-și achita obligațiile cu termene de plată în perioada stării de urgență, contribuabilii pot solicita modificarea eșalonării la plată prin includerea acestor sume în graficul de eșalonare, cu condiția să depună o cerere la organul fiscal în termen de 60 de zile de la încetarea stării de urgență.

În această perioadă, obligațiile bugetare care au reprezentat condiție de menținere a valabilității înlesnirilor la plată, inclusiv cele cuprinse în ratele din graficele de eșalonare, nu au fost considerate obligații fiscale restante.

5. O altă măsură fiscală este extinderea rambursării TVA cu control ulterior, pentru a pune la dispoziția contribuabililor banii pe care statul îi datora, astfel încât să-și susțină afacerile în această perioadă.

6. Pentru a nu pierde anumite drepturi reciproce, atât ale contribuabililor, de a cere restituirea creanțelor fiscale, cât și ale organelor fiscale de a stabili creanțe fiscale și de a cere executarea silită, s-au suspendat sau nu au început să curgă termenele de prescripție până la împlinirea termenului de 30 de zile de la încetarea stării de urgență.

7. Nu s-a efectuat plata efectivă la organele vamale de către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA conform Codului fiscal, care au importat, începând cu declanșarea stării de urgență și în următoarele 30 de zile calendaristice de la data încetarea acesteia, medicamente, echipamente de protecție, alte dispozitive sau echipamente medicale și materiale sanitare care pot fi utilizate în prevenirea, limitarea, tratarea și combaterea COVID-19.

8. Suspendarea aplicării procedurii de notificare a contribuabililor pentru care formularul 230 a fost depus în format hârtie sau în format hârtie, scanat, pe baza de borderou de către reprezentantul entității nonprofit/unității de cult beneficiare a sumei.

II. Alte măsuri fiscale adoptate cu aplicabilitate începând cu perioada stării de urgență

1. S-a acordat o bonificație, pentru contribuabilii plătitori de impozit pe profit care au plătit impozitul datorat pentru trimestrul I al anului 2020, până la termenul scadent de 25 aprilie 2020 inclusiv. Bonificația a fost de 5% pentru contribuabilii mari și 10% pentru contribuabilii mijlocii și ceilalți contribuabili.
2. S-a acordat o bonificație de 10% calculată asupra impozitului datorat pentru trimestrul I al anului 2020, pentru plata impozitului pe veniturile microîntreprinderilor aferent acestui trimestru, până la data de 25 aprilie 2020, inclusiv.
3. Contribuabilii obligați la plata impozitului specific unor activități, potrivit Legii nr.170/2016 privind impozitul specific unor activități, pentru anul 2020, nu au datorat impozit specific pentru perioada în care aceștia întrerup activitatea total sau parțial.
4. S-a prorogat termenul până la data de 31 iulie 2020 inclusiv, pentru depunerea situațiilor financiare anuale aferente exercițiului financiar 2019, respectiv a raportărilor contabile anuale încheiate la 31 decembrie 2019.
5. A fost reglementată deducerea sumelor reprezentând sponsorizări către instituții publice și alte organe ale autorității publice din impozitul pe veniturile microîntreprinderilor, în limita prevăzută de actul normativ, în baza contractului de sponsorizare, fără a exista obligația înscrierii entităților beneficiare respective în Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale.
6. A fost modificat modul de calcul a plăților anticipate pentru contribuabilii plătitori de impozit pe profit care aplică sistemul anual de plată a impozitului pe profit cu plăți anticipate, în sensul stabilirii nivelului acestora la valoarea stabilită pe baza calculului trimestrial curent, față de 1/4 din impozitul anului precedent (actualizat cu indicele prețurilor de consum estimat cu ocazia elaborării bugetului inițial al anului pentru care se efectuează plăți anticipate), pentru a corela sarcina fiscală cu încasările reduse determinate de închiderea activităților, total sau parțial, prin afectarea mediului economic de măsurile de combatere a epidemiei Covid-19.

III. Măsuri fiscale cu aplicabilitate după încetarea stării de urgență

1. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.69/2020, a fost aprobată facilitatea fiscală constând în anularea obligațiilor de plată accesorii aferente obligațiilor fiscale principale restante la 31 martie 2020 inclusiv. Pentru a beneficia de această facilitate fiscală, debitorii trebuie să respecte o serie de condiții, astfel:

a) toate obligațiile bugetare principale restante la data de 31 martie 2020 inclusiv să se stingă până la data depunerii cererii de anulare a accesoriilor inclusiv;

b) să se stingă până la data depunerii cererii de anulare a accesoriilor inclusiv, toate obligațiile bugetare principale și accesorii cu termene de plată cuprinse între data de 1 aprilie 2020 și data depunerii cererii de anulare a accesoriilor inclusiv;

c) să fie depuse toate declarațiile fiscale, potrivit vectorului fiscal, până la data depunerii cererii de anulare a accesoriilor inclusiv;

d) să se depună cererea de anulare a accesoriilor după îndeplinirea în mod corespunzător a condițiilor anterior menționate, dar nu mai târziu de data de 15 decembrie 2020 inclusiv, sub sancțiunea decăderii.

2. Prorogarea termenului de depunere a declarației unice ce trebuie depusă de persoanele fizice și a formularului 230, în anul 2020, și acordarea unor bonificații în cazul impozitului pe venit și al contribuțiilor sociale obligatorii.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.69/2020, a fost aprobată prorogarea până la data de 30 iunie 2020 inclusiv a termenului de depunere a declarației unice și a formularului 230, ce trebuie depuse de persoanele fizice în anul 2020.

De asemenea, în cazul impozitului pe venit, al contribuției de asigurări sociale și al contribuției de asigurări sociale de sănătate, datorate pentru veniturile realizate în anul 2019, pentru care există obligația depunerii declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, dacă declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice se depune până la 30 iunie 2020 inclusiv, se acordă următoarele bonificații:

a) pentru plata impozitului pe venit, a contribuției de asigurări sociale și a contribuției de asigurări sociale de sănătate, reprezentând obligații fiscale anuale pentru anul 2019, se acordă o bonificație de 5% din aceste sume, dacă toate aceste obligații fiscale de plată se sting prin plată sau compensare, integral până la data 30 iunie 2020 inclusiv;

b) pentru depunerea declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice prin mijloace electronice de transmitere la distanță, se acordă o bonificație de 5% din impozitul pe venit, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate.

Bonificația se determină de contribuabil și se evidențiază în mod distinct în declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoane fizice, sub rezerva verificării ulterioare.

Bonificațiile se acordă numai în situația în care obligațiile fiscale anuale de plată se sting integral prin plată sau compensare, până la 30 iunie 2020 inclusiv.

3. Flexibilizarea condițiilor de accesare a restructurării obligațiilor bugetare, prin adoptarea unor prevederi prin care să se reglementeze: prelungirea termenului de depunere a notificărilor privind intenția de a beneficia de restructurarea obligațiilor bugetare până la data de 30 septembrie 2020, iar cererea de restructurare să poată fi depusă până la data de 15 decembrie 2020.

Această modificare legislativă a avut drept scop alinierea termenelor pentru care se aplică facilitatea fiscală constând în anularea accesoriilor adoptată prin OUG nr.69/2020.

4. În funcție de evoluția economică și de necesitatea adoptării unor noi măsuri de sprijin a contribuabililor, se analizează oportunitatea promovării unui mecanism de eșalonare la plată a datoriilor pe o perioadă de cel mult 12 luni, fără constituirea de garanții.

Această facilitate fiscală are la bază depunerea unei cereri la organul fiscal, care să fie însoțită de documentele justificative din care să rezulte dificultatea financiară cu care s-au confruntat contribuabilii în perioada stării de urgență, precum și prezentarea unui plan de redresare și de

sustenabilitate a plății ratelor și a obligațiilor curente ce se vor naște pe perioada eșalonării.

De asemenea, vom reglementa posibilitatea ca debitorii să achite diferențiat ratele lunare din eșalonare, în funcție de lichiditățile financiare pe care aceștia le previzionează să le aibă pentru asigurarea plății acestora și a obligațiilor curente. Astfel, în primele 6 luni din perioada de eșalonare, debitorii pot să-și stabilească cuantumul ratelor lunare, care să fie cel puțin 6% din totalul datoriilor, urmând ca diferența să fie achitată în următoarele 6 luni, în rate lunare egale.

B. Măsuri de digitalizare ale administrației fiscale și trezoreriei

Printre cele mai importante măsuri implementate în realizarea acestui obiectiv se numără introducerea ordinului de plată multiplu electronic pentru instituțiile statului, companii și alte entități private. Acesta poate fi utilizat pentru efectuarea de plăți din conturile deschise la unitățile Trezoreriei Statului prin care își desfășoară activitatea proprie. Prin această măsură, au fost eliminate deplasările la ghișeul trezoreriei pentru milioane de reprezentanți ai instituțiilor statului, companiilor și altor entități private. Un alt rezultat pozitiv a fost micșorarea timpului de procesare a ordinelor de plată, plățile fiind procesate în aceeași zi. Confirmarea plății este primită în format electronic de utilizator, în contul SPV de pe portalul anaf.ro

O măsură mult așteptată pentru transformarea digitală a administrației fiscale este proiectul conectării aparatelor de marcat electronice fiscale. Proiectul a fost început în luna mai 2020. Calendarul conectării caselor de marcat cu jurnal electronic începe cu data de 1 iulie până la data de 30 septembrie 2020, pentru categoria marilor contribuabili. De la 30 septembrie până la 31 ianuarie 2021 vor fi conectate aparatele de marcat electronice fiscale utilizate de operatorii economici din categoria contribuabililor mijlocii și mici. Prin acest proiect informațiile din economie vor fi primite în timp real, iar datele vor fi folosite în cadrul procesului de analiză. Sistemul de agregare a datelor din AMEF-uri va duce îmbunătățirea relației dintre ANAF și operatorii economici prin simplificarea interacțiunii, folosirea datelor colectate în vederea identificării cu o acuratețe foarte mare a operatorilor economici care se

conformează benevol și a celor care încearcă eludarea prevederilor legale. În prezent, numărul total de AMEF-uri este de peste 550 000.

Un alt pas important pentru informatizarea ANAF este reprezentat de proiectul SAF-T. Acest fișier standard de control contribuie la îmbunătățirea calității actului administrativ, sprijină conformarea fiscală a contribuabililor și permite detectarea și reducerea fraudei fiscale și asigurarea unei analize de risc mai eficiente. Așadar, el creează o relație cât mai simplă cu contribuabilul, cât mai lipsită de subiectivism, reducere fraudă fiscală și permite o analiză de risc eficientă și obiectivă.

Simplificarea plăților pentru obligațiile fiscale este un alt pilon important în cadrul procesului de digitalizare a administrației fiscale. Prin strânsa colaborare cu Autoritatea pentru Digitalizarea României, persoanele juridice au posibilitatea să efectueze plăți cu cardul bancar pe platforma ghiseul.ro. Un alt nou element este reprezentat de interconectarea Spațiului Privat Virtual cu platforma ghiseul.ro pentru o experiență mai bună a celor peste 1,3 milioane de utilizatori ai SPV. Prin acest pas, utilizatorii SPV vor putea efectua plăți cu cardul prin platforma ghiseul.ro, fără să mai fie nevoiți să își facă un al doilea cont în site-ul administrat de Autoritatea pentru Digitalizarea României. Confirmarea plăților este transmisă în contul de SPV, astfel este eliminată orice deplasare la instituție.

Un alt obiectiv este modernizarea platformelor mfinante.gov.ro și anaf.ro. Pentru website-ul Ministerul Finanțelor Publice a fost demarat un parteneriat cu ONG-ul Code4Romania. Proiectul a fost început în luna mai și noua interfață a website-ului va fi implementată în aproximativ 3 luni. Noul portal va respecta cele mai înalte standarde la nivel european în materie de UX/UI și va seta un nou nivel al calității utilizatorului în materie de site-uri guvernamentale în România.

Transformarea digitală a administrației fiscale și a trezoreriei vizează eliminarea deplasărilor, dar și a cozilor de la ghișeul fizic și transformarea acestora în click-uri pe dispozitivele electronice. Informatizarea va conduce la o interacțiune mai simplă cu autoritățile statului. Rezultatele digitalizării se vor traduce într-un grad mai mare de transparență, o mai bună colectare a taxelor și impozitelor, o rată mai mică a evaziunii fiscale, eficientizarea și debirocratizarea instituțiilor.

1. Măsuri privind digitalizarea ANAF

1. Conectarea aparatelor de marcat electronice fiscale se va implementa începând cu 1 iulie 2020, fiind dezvoltat Sistemul Informatic Național de Supraveghere și Monitorizare a datelor fiscale. Astfel, ANAF va colecta datele fiscale în funcție de categoriile de contribuabili, astfel:

- pentru contribuabilii mari, până la data de 30 septembrie 2020;
- pentru contribuabilii mici și mijlocii, până la data de 31 ianuarie 2021.

2. Până la această dată s-a finalizat evaluarea ofertelor depuse pentru achiziția serviciilor de dezvoltare software, integrare și instruire privind sistemul informatic SAF- T (Standard Audit File for Tax) - cod SIPOCA 604, urmând ca la începutul lunii iunie să fie desemnat câștigătorul licitației. Estimăm că SAF-T va deveni funcțional în sistem pilot pentru marii contribuabili la începutul anului 2021.

3. Începând cu luna aprilie a acestui an a fost reglementată posibilitatea persoanelor juridice de a avea acces la platforma Ghișeul.ro pentru facilitarea îndeplinirii obligațiilor de plată ale contribuabililor.

4. Începând cu 1 aprilie au fost introduse noi documente pe baza cărora contribuabilii persoane fizice să se poată identifica electronic în SPV.

5. A fost adoptat Ordinul ministrului finanțelor publice nr.1830/2020 în vederea depunerii electronice a formularelor specifice evitării dublei impuneri și acorduri fiscale internaționale.

6. Pentru prima dată de la înființarea ANAF, un număr de 900 de inspectori au acces de la distanță la bazele de date necesare desfășurării unor activități specifice (ex. certificate de atestare fiscală, rambursări TVA, inspecție fiscală, alte categorii de solicitări), fiind posibilă soluționarea de la distanță a solicitărilor depuse de contribuabili. Acesta este doar un prim pas, urmând ca activitățile să fie dezvoltate în perioada următoare.

7. În premieră, în cadrul Agenției, a fost implementată semnătura electronică digitală.

8. A fost aprobată susținerea contestației în fața organelor de soluționare și prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare la distanță.

9. A fost asigurat, de la distanță, serviciul de asistență a contribuabililor în domeniul fiscal și IT în vederea îndeplinirii obligațiilor fiscale (SPV, Call - Center și Formularul de Contact), pentru asigurarea conformării fiscale.

10. Sunt în curs de dezvoltare serviciile privind implementarea tuturor formularelor și actelor în format electronic. Până la data de 30 septembrie 2020, vor fi implementate în format electronic formularele și actele cel mai des utilizate.

11. Este în curs de realizare simplificarea fișei pe plătitor și sistematizarea anuală a datelor pentru a permite un acces mai facil al contribuabililor la aceste informații. Procesul va fi finalizat până la data de 1 iulie 2020.

12. Începând cu data de 10.02.2020, a devenit operațional transferul electronic al actelor administrativ fiscale emise de către organele de inspecția fiscală în evidența pe plătitor. Transferul automat al acestor informații contribuie la operativitate în urmărirea creanțelor fiscale, eliminarea erorilor de preluare manuală a acestora, eliberarea de resurse umane utilizate pentru prelucrarea manuală a acestor informații. Procesul de informatizare a acestei activități a durat mai mult de 10 ani.

13. S-a realizat sistemul informatic pentru poprirea și ridicarea poprii asupra conturilor bancare prin mijloace electronice. Sistemul este finalizat, urmând a fi implementat efectiv după data de 25 iunie 2020, când vor înceta efectele prevederilor legale privind suspendarea executării silite.

II. Măsuri privind creșterea conformării voluntare, a gradului de colectare a veniturilor bugetare și îmbunătățirea calității serviciilor

În acest scop a fost elaborat Planul operațional de recuperare a veniturilor. La nivelul ANAF, a fost constituit un Grup de lucru din care fac parte specialiști, care au analizat evoluția măsurilor adoptate în plan intern și internațional, în această perioadă și care au identificat totodată perspectivele obiectivelor și acțiunilor ce trebuie întreprinse pe perioada următoare, pentru creșterea conformării voluntare, respectiv creșterea nivelului veniturilor bugetare colectate.

Principalele măsuri cuprinse în planul operațional de recuperare a veniturilor sunt:

- ✓ *Operaționalizarea managementului riscurilor în funcție de care se vor întreprinde acțiuni pe fiecare domeniu de activitate, fie că vorbim de inspecție fiscală, antifraudă fiscală ori de executare silită.*

Începând cu data de 1 iunie 2020, devine operațională activitatea Direcției Generale de Management al Riscurilor, careva asigura, în perioada imediat următoare:

- actualizarea proiectului de registru al riscurilor, în funcție de schimbările economico-sociale apărute ca urmare a crizei COVID-19;
- identificarea riscurilor asociate fiecărui tip de activitate și analiza celor deja prevăzute în registrul riscurilor din perspectiva evoluției acestora, raportat la noua conjunctură;
- analiza și identificarea domeniilor de activitate ce înregistrează descreșteri, stagnări sau creșteri ale activității de la declanșarea stării de urgență și până în prezent;
- adoptarea unor serii de măsuri care să conducă la prevenirea acumulării obligațiilor fiscale nedeclarate sau neplătite, ținând seama de faptul că veniturile statului depind într-o mare măsură de conformarea voluntară la declarare și la plată, în perioada imediat următoare;
- reluarea comunicării înștiințărilor privind nedepunerea în termen a declarațiilor fiscale, ca urmare a analizei efectuate cu privire la contribuabilii care nu și-au îndeplinit obligațiile declarative;
- implementarea unui set de proiecte pilot de conformare voluntară:
- proiectul 20 RO 03, proiect de conformare în zona impozitului pe venit;
- proiectul QW 1 Stimularea conformării voluntare dedicat persoanelor fizice;
- analizarea efectelor aplicării măsurii fiscale adoptate prin OUG nr. 48/2020 în ceea ce privește accelerarea rambursărilor de TVA, cu control ulterior, sens în care vom acorda o atenție deosebită categoriilor de risc care au intervenit în această perioadă;

- inițierea unei analize dinamice asupra contribuabililor în vedere identificării celor care au fost afectați negativ de criza COVID-19, astfel încât să ne îndreptăm atenția asupra acestora prin îndrumarea lor în vederea accesării facilităților fiscale.

Contactarea contribuabililor se va realiza prin:

- mijloacele de comunicare la distanță disponibile;
- contactarea telefonică a celor mai semnificativi contribuabili;
- transmiterea prin SPV sau prin e-mail a unor mesaje prin care să prezentăm facilitățile fiscale ce pot fi accesate.

În funcție de analizele financiare efectuate, în perioada imediat următoare, contribuabilii pot:

- să-și manifeste intenția de a plăti, dacă dețin resursele financiare necesare, ori

să depună cereri de eșalonare la plată conform Codului de procedura fiscală sau notificări pentru anularea accesoriilor potrivit OUG nr. 48/2020, în situația în care lichiditățile financiare sunt insuficiente pentru a-și susține activitatea.

De asemenea, ne vom îndrepta atenția și către contribuabilii care în această perioadă nu au fost afectați de criza COVID-19 și au înregistrat lichidități financiare suficiente, astfel încât să-și poată plăti obligațiile fiscale datorate.

În acest sens, am efectuat investigații pentru identificarea contribuabililor care, deși au înregistrat lichidități financiare în această perioadă, nu și-au achitat obligațiile fiscale, în vederea aplicării măsurilor legale ce se impun.

Astfel, odată ce măsurile fiscale adoptate prin OUG nr. 29/2020 și OUG nr. 48/2020 își vor înceta aplicabilitatea, vom continua demersurile de executare silită, acolo unde contribuabilii nu și-au manifestat intenția de a beneficia de facilitățile fiscale în vigoare.

În domeniul controlului fiscal, este deja în curs de aprobare procedura de implementare a desk-audit-ului, prin dezvoltarea componentei de

control fiscal ce vizează verificarea documentară, de către toate organele de control de la nivelul Agenției, respectiv:

- inspecție fiscală,
- antifraudă fiscală,
- verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice.

În baza acestei analize, organele de control vor putea emite *Decizia de impunere ca urmare a verificării documentare*, aceasta fiind emisă sub rezerva verificării ulterioare și poate fi contestată de contribuabil ca orice alt act administrativ fiscal emis de organul fiscal.

În domeniul anti-fraudei fiscale, vom investiga cazurile de fraudă specifice perioadei de criză COVID-19, astfel că vom valorifica analizele de risc efectuate la agenții economici ale căror afaceri au crescut semnificativ în perioada stării de urgență.

De asemenea, vom continua analiza comportamentală a contribuabililor și reglarea mecanismului concurențial, sens în care, la nivelul DGAF, a fost deja demarată o acțiune de monitorizare și verificare a contribuabililor care au comercializat anumite produse de interes în această perioadă, ca de ex. produse de igiena, materiale sanitare, produse alimentare de bază.

Scopul acestei acțiuni este acela de a identifica contribuabilii care au realizat un salt semnificativ de preț și de evaluare a modului în care au fost îndeplinite obligațiile fiscale pe tot lanțul tranzacțional.

Totodată, analizăm în vederea selectării pentru control entitățile identificate care desfășoară activități de comerț online și care prezintă risc de neconformare.

Pentru asigurarea disponibilității serviciilor pentru contribuabili, avem în vedere îmbunătățirea comunicării cu contribuabilii prin utilizarea mijloacelor electronice:

- SPV
- e-mail
- comunicate de presă

- sesiuni de asistență pe Facebook
- prin contactarea telefonică a acestora.

De asemenea, pentru contribuabilii care prin excepție doresc accesarea serviciilor oferite de ANAF prin deplasarea la sediile unităților fiscale, ne-am organizat astfel încât să asigurăm spațiul de primire adecvat, dedicat interacțiunii cu contribuabilii cu asigurarea regulilor de distanțare socială și de igienă sanitară.

Dezvoltăm serviciile telefonice în vederea susținerii migrării contribuabililor către mediul electronic, sens în care vom extinde numărul unic la nivel național, inclusiv identificarea de noi servicii oferite prin intermediul Call-center-ului.

Continuăm activitățile demarate în cadrul Consiliul Consultativ și Grupului de analiză fiscală pentru comunicarea rapidă cu reprezentanții mediului de afaceri și ai mediului academic, în care se discută și se fac propuneri privind măsuri economice și fiscale care să vină, în continuare, în sprijinul contribuabililor.

CHELTUIELILE PENTRU INVESTIȚII

În anul 2020, cheltuielile destinate investițiilor însumează 51,68 miliarde lei (4,8% în PIB), față de realizările pe anul 2019 de 43,6 mld lei (4,4% din PIB), cu 8 mld lei mai mult decât în anul 2019.

În anul 2020, se constată o îmbunătățire a structurii cheltuielilor de investiții în sensul creșterii ponderii cheltuielilor aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile ca procent în PIB la 1,8% din cadrul surselor de finanțare, față 1,2% din PIB în 2019.

Susținerea mediului de afaceri prin intermediul măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat, având în administrare două scheme de ajutor de stat cu obiectiv dezvoltarea regională

- a) Hotărârea Guvernului nr.332/2014 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă, cu modificările și completările ulterioare*

Obiectivul schemei

Acordarea de ajutoare de stat sub formă de granturi pentru dezvoltarea regională, prin realizarea de investiții care determină crearea de noi locuri de muncă

Domeniul de aplicabilitate

- întreprinderilor din toate sectoarele de activitate, cu excepția celor prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 651/2014 (sectorul siderurgic, sectorul cărbunelui, sectorul construcțiilor navale, sectorul fibrelor sintetice etc.)

Durata schemei

- 2014 - 2020 pentru emiterea de acorduri pentru finanțare (în sesiuni);
- 2015 - 2025 pentru plata ajutorului de stat în baza acordurilor emise.

Bugetul schemei

- 2014 - 2020: 2.700 mil. lei (~600 mil. euro);
- Anual: 450 mil. lei (~100 mil. euro).

Numărul estimat de beneficiari: 1.700 întreprinderi/35.000 locuri de muncă

Modalitatea de acordare

- sume nerambursabile, din bugetul M.F.P., plătite după crearea locurilor de muncă și realizarea cheltuielilor eligibile în limita nivelului maxim al ajutorului de stat și a intensității maxim admise, astfel:

Regiunea	2014 - 2017		2018 - 2020	
	Nivelul maxim al ajutorului de stat	Intensitate maxim admisă	Nivelul maxim al ajutorului de stat	Intensitate maxim admisă
Regiunea București	11,25 mil. euro	15%	7,5 mil. euro	10%
Regiunile Vest și Ilfov	26,25 mil. euro	35%	26,25 mil. euro	35%

Regiunile Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia	37,5 mil. euro	50%	37,5 mil. euro	50%
--	----------------	-----	----------------	-----

Cheltuieli eligibile: costurile salariale, reprezentând salariul brut, în limita salariului mediu brut pe economie, și contribuțiile obligatorii ale angajatorului aferente, înregistrate pe o perioadă de 2 ani consecutivi, ca urmare a creării de minimum 10 locuri de muncă dintre care minimum 3 pentru persoane defavorizate.

b) Hotărârea Guvernului nr.807/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie

Obiectivul schemei

Acordarea de ajutoare de stat pentru dezvoltarea regională prin susținerea de investiții în active fixe de înaltă tehnologie, pentru realizarea de produse cu valoare adăugată mare.

Domeniul de aplicabilitate

- întreprinderi din toate sectoarele de activitate cu excepția celor prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 651/2014 (sectorul siderurgic, sectorul cărbunelui, sectorul construcțiilor navale, sectorul fibrelor sintetice, etc.).

Durata schemei

- 2014 - 2020 pentru emiterea de acorduri pentru finanțare;
- 2015 - 2023 pentru plata ajutorului de stat conform acordurilor pentru finanțare emise.

Bugetul schemei

- Anul 2020- 1,5 mld. lei (~319 mil. euro).

Număr estimat beneficiari: 150

Modalitatea de acordare:

- sume nerambursabile, din bugetul M.F.P., în limita nivelului maxim al ajutorului de stat și al intensității maxime admise, astfel:

Regiunea	2014-2017		2018-2020	
	Nivelul maxim al ajutorului de stat	Intensitate maxim admisă	Nivelul maxim al ajutorului de stat	Intensitate maxim admisă
Regiunea București (NUTS3 RO 321)	11,25 mil. euro	15%	7,5 mil. euro	10%
Regiunea Vest (NUTS2 RO 42) și Regiunea Ilfov (NUTS3 RO 322)	26,25 mil. euro	35%	26,25 mil. euro	35%
Regiunile Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia	37,5 mil. euro	50%	37,5 mil. euro	50%

Valoare investiție inițială totală (fără T.V.A.): minimum 4,5 mil. lei (~1 mil. euro)

Costuri eligibile aferente:

- realizării de construcții noi;
- închirierii de construcții existente;
- achiziționării de active corporale (instalații tehnice, mașini și echipamente noi);
- achiziționării de active necorporale (brevete, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală).

Garanții adoptate ca răspuns la criza generată de COVID-19

Lista de măsuri	Descriere	Statusul măsurii	Suma maximă a garanției
1	IMM INVEST - garanții de împrumut pentru IMM-uri	adoptat	15 mld RON

DATORIA PUBLICĂ ȘI EMISIUNI DE OBLIGAȚIUNI PENTRU POPULAȚIE PENTRU ANUMITE OBIECTIVE INVESTIȚIONALE

Datoria guvernamentală conform metodologiei UE, s-a situat la 31 martie 2020 la un nivel de 37,9% din PIB în creștere față de 35,2% din PIB cât a reprezentat la sfârșitul anului 2019, net inferior plafonului de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht. Din totalul datoriei guvernamentale, datoria internă a reprezentat 19,7% din PIB, iar datoria externă a fost de 18,2% din PIB.

Potrivit Comunicatului EUROSTAT nr. 65/2020, la nivelul țărilor membre ale Uniunii Europene, la sfârșitul anului 2019, România (35,2% din PIB) s-a situat pe locul 7 între statele membre UE după Estonia (8,4% din PIB), Bulgaria (20,4% din PIB), Luxemburg (22,1% din PIB), Cehia (30,8% din PIB), Danemarca (33,2% din PIB) și Suedia (35,1% din PIB) sub media datoriei guvernamentale pentru zona euro (EA 19) (84,1% din PIB), dar și sub media datoriei guvernamentale pentru UE27 (77,8% din PIB).

În condițiile în care se estimează o contracție a economiei și un deficit al bugetului general consolidat de 6,7%, ca urmare a efectelor generate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, estimăm că ponderea datoriei guvernamentale brute conform metodologiei UE va fi de 40,9% din PIB la sfârșitul anului 2020.

Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr 64/2007 privind datoria publică, Ministerul Finanțelor Publice este autorizat să angajeze în numele și în contul statului obligații de natura datoriei publice guvernamentale, în principal pentru finanțarea deficitului bugetului de stat, refinanțarea și rambursarea anticipată a datoriei publice guvernamentale, oportunitatea privind alegerea instrumentelor de

datorie publică guvernamentală și a caracteristicilor acestora, precum și momentul atragerii resurselor financiare necesare finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice revine Ministerului Finanțelor Publice.

Politica de asigurare a surselor de finanțare a MFP urmărește atingerea obiectivelor stabilite prin Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pe termen mediu și o abordare flexibilă în realizarea procesului de finanțare în ceea ce privește momentul accesării piețelor internaționale și volumul emisiunilor de titluri de stat lansate pe piața internă și pe piețele externe, ținând cont de costurile asociate, de considerentele de risc, precum și de evoluția condițiilor de pe piața locală. Pentru anul 2020, politica MFP este de asigurare a finanțării deficitului bugetar în mod echilibrat de pe piața internă și de pe piețele externe, în vederea reducerii presiunii asupra pieței interne și implicit asupra costurilor de finanțare, în timp ce refinanțarea datoriei publice se va realiza de pe piața pe care a fost emisă datoria inițială (în principal de pe piața internă).

În acest context, titlurile de stat pentru populație lansate pe piața internă reprezintă un instrument de datorie publică prin care MFP poate asigura lărgirea și dezvoltarea bazei investiționale locale, persoanele fizice având în general un comportament de “buy-and-hold”, de deținere a titlurilor până la maturitate, față de investitorii profesioniști care, în contextul manifestării unei tendințe de “sell-off”, își pot lichida pozițiile rapid. Totodată, prin acest tip de instrument, MFP contribuie și la creșterea nivelului de educație financiară a populației, cu scopul de a încuraja economisirea pe maturități diversificate, sumele atrase prin acest tip de instrument fiind însă relativ reduse.

Interesul persoanelor fizice pentru titlurile de stat a crescut progresiv în ultimii ani, datorită schimbărilor de comportament investițional către instrumente cu risc redus de investiție, garantate de statul român, care oferă persoanelor fizice cele mai sigure instrumente de economisire. Investitorii de tip retail, nu au un comportament motivat în primul rând de marja profitului asociat investiției, decizia de investire fiind motivată în primul rând de siguranța investiției, profitul potențial ocupând locul secund în interesele acestora. Astfel, în situații de criză, în care investitorii sofisticăți și familiarizați cu analizele de investiții vor vinde

instrumentele de datorie deținute, accentuând creșterea costului de finanțare a datoriei publice, persoanele fizice reprezintă un segment de investitori stabil, cu un comportament mult mai temperat, contribuind la diminuarea riscului de refinanțare asociat portofoliului de datorie publice și implicit la diminuarea costului cu datoria publică pe termen scurt.

În perioada următoare, Guvernul are în vedere reluarea emisiunilor de titluri de stat pentru populație care pot fi cumpărate prin intermediul unităților operative ale trezoreriei statului și oficiilor Poștei Române, dar și relansarea acestor emisiuni către populație prin intermediul băncilor comerciale sau prin orice intermediar autorizat de ASF, participant la sistemul de tranzacționare al Bursei de Valori București, similar emisiunilor lansate în 2015 și 2016. Aceste mecanisme sunt complementare emisiunilor de titluri de stat pe piața interbancară și oferă posibilitatea de a utiliza fie subscrierea fizică clasică, fără intermediari în vânzarea titlurilor de stat, fie mecanismul mai sofisticat de listare și tranzacționare a titlurilor de stat, prin Bursa de Valori București (titlurile putând fi tranzacționate pe piața secundară) cu posibilitatea efectuării subscrierilor fizice sau online. Dobânda oferită pentru titlurile de stat destinate populației este stabilită ca dobândă anuală fixă, prin raportare la randamentul titlurilor de stat cotate pe piața interbancară pentru maturitatea respectivă, la care este adăugată o primă de max. 100 cu încadrarea în limita prevăzută în H.G nr.1470/2007, punctul 4.1 a) b)1^2.

Statistici ale emisiunilor anterioare de titluri de stat pentru populație

În perioada 2015-2016 au fost efectuate două emisiuni cu maturitatea de 2 ani, volumul total adjudecat crescând de la de 64,99 mil RON în cazul primei emisiuni, la 735,26 mil RON în cea de-a doua emisiune.

În perioada 2018- 2019 au fost efectuate emisiuni cu maturități cuprinse între 1 și 5 ani, cu 2,07 mld. RON subscrieri în anul 2018 și 3,18 mld. RON în anul 2019.

Cumulat pentru perioada 2018 -2019 distribuția sumelor subscrise pe maturități și ca număr de investitori, se prezintă astfel:

Maturitate	Valoare subscrisă (mil lei)	Nr subscriiitori
1 an	641.41	19,259
2 ani	1,611.81	40,784
3 ani	1,320.75	26,907
5 ani	1,679.426	31,186
TOTAL	5,253.23	118,136

OBIECTIVE ALE ROMÂNIEI ÎN PERSPECTIVA ADERĂRII LA ZONA EURO

Aderarea României la Zona Euro ar aduce o serie de beneficii importante, însă aceasta presupune îndeplinirea criteriilor de convergență nominală, dar și asigurarea unei mase critice de convergență reală, instituțională și structurală. În afară de atingerea *per se* a acestor cerințe, România trebuie să se asigure că este capabilă să le mențină, respectiv să parcurgă un proces sustenabil de convergență. Convergența sustenabilă are în vedere o serie de aspecte nominale, reale, structurale, instituționale, juridice și sociale, toate acestea fiind importante în vederea asigurării rezilienței la eventualele șocuri adverse ce pot apărea ulterior intrării în ERM II. Un indicator relevant pentru estimarea convergenței reale, PIB-ul pe cap de locuitor exprimat la paritatea puterii de cumpărare, a atins în 2018 la 66% din media UE (de la 44% în 2007), însă îmbunătățirea convergenței reale nu poate fi realizată pe fondul sacrificării echilibrelor macroeconomice, ci trebuie să fie un proces calitativ, sustenabil, determinat de creșteri de eficiență.

În perspectiva aderării la Zona Euro, România va trebui, în primă fază, să își restabilească echilibrele interne și externe și să îndeplinească o serie de condiții de robustețe macroeconomică. România are nevoie de o creștere economică sustenabilă, care să fie baza unui amplu proces de dezvoltare economică, socială, a infrastructurii, a administrației publice, etc. În acest sens, sunt importante investițiile masive în infrastructură și în domenii strategice la nivel național, acolo unde România are potențial semnificativ de dezvoltare (industrie, IT, turism, agricultură etc). Aceste investiții ar trebui completate însă de politici care să încurajeze crearea de avantaje competitive, creșterea productivității și includerea în

lanțurile de producție europene. Probabil cel mai important factor în accelerarea procesului de convergență este competitivitatea, care poate fi favorizată de investiții în inovare, cercetare - dezvoltare și capital uman.

Intrarea în ERM II presupune ca economia să fie caracterizată de robustețe și sustenabilitate, iar pentru acestea este nevoie de aplicarea unor reforme structurale eficiente, care să determine creșterea flexibilității economiei și a capacității de a face față șocurilor asimetrice. Reformele structurale trebuie să vizeze, în principal, domeniul social (educația, sănătatea, piața muncii) infrastructura de transport, administrația publică, sectorul cercetare - dezvoltare-inovare etc.

Reformele sociale vizează întărirea sistemului public de sănătate și a rezilienței acestuia la șocuri, dar și îmbunătățirea calității serviciilor medicale și a accesului populației la acestea. Totodată, reforma în domeniul educației trebuie concepută în așa fel încât să genereze îmbunătățirea calitativă a procesului de învățare, dar și o creștere a ratelor de școlarizare, vizând în special accesul la educație al copiilor din categoriile sociale defavorizate. Reforma în domeniul educației este menită să asigure, pe termen mediu și lung, rezolvarea problemelor structurale de pe piața muncii. Aceasta a fost caracterizată în ultimii ani de un grad ridicat de tensionare, pe fondul unor neconcordanțe între cererea și oferta de muncă (ca urmare a emigrării, îmbătrânirii populației și despecializării corespunzătoare a forței de muncă). Așadar, reforma pieței muncii este de așteptat să vizeze îmbunătățirea cadrului intern pentru mobilitatea forței de muncă, a serviciilor publice de angajare, creșterea investițiilor în capitalul uman, stimularea învățământului dual, etc. În contextul aderării la zona euro, flexibilitatea pieței muncii poate reprezenta o pârghie importantă pentru absorbția dezechilibrelor, în condițiile în care alte instrumente, precum cursul de schimb, nu vor mai fi disponibile.

Reforma administrației publice presupune dezvoltare instituțională și un amplu proces de digitalizare, care să determine îmbunătățirea guvernantei și creșterea calității serviciilor oferite populației și firmelor și, de asemenea, facilitarea contactului cu contribuabilii, care este menită, printre altele, să contribuie la creșterea încasărilor bugetare (prin digitalizarea ANAF). În plus, autoritățile vizează întărirea sectorului

cercetare - dezvoltare-inovare, primii pași urmând să fie parcurși în 2020 prin realizarea unor strategii naționale în acest domeniu.

În lumina Pactului Ecologic European, este necesar ca România să implementeze reforme structurale menite să producă schimbări tehnologice în concordanță cu obiectivele ecologice ale UE, în paralel cu demararea unor investiții masive în infrastructura de transport, care să contribuie la sporirea competitivității firmelor românești, dar să asigure, în același timp, un transport sustenabil, mai ecologic. Toate acestea vor aduce beneficii, atât din perspectiva creșterii economice, cât și în ceea ce privește convergența structurală cu economiile din Zona Euro. În paralel cu creșterea veniturilor și a producției pe plan intern, toate măsurile ce vizează dezvoltarea economică sustenabilă ar ajuta la restabilirea echilibrului externe. Este necesară diminuarea deficitului de cont curent și finanțarea acestuia în mod autonom, evitând dependența structurală de fondurile europene.

De asemenea, în ceea ce privește convergența reală, trebuie avut în vedere faptul că România înregistrează decalaje semnificative de dezvoltare între regiuni și în același timp inegalități mari în materie de venituri. Astfel, este nevoie ca măsurile de stimulare a eficienței economice să țină cont de imperativele sociale (creștere economică inclusivă), în așa fel încât să determine creșterea veniturilor inclusiv pentru categoriile sociale defavorizate (scăderea inegalităților de venituri) și diminuarea decalajelor de dezvoltare la nivelul regiunilor administrative.

Îndeplinirea tuturor acestor obiective de dezvoltare economico - socială ar trebui realizată în paralel cu un proces eficient de consolidare fiscală. În prezent, România se află în procedură de deficit excesiv, după ce în ultimii ani s-a aflat în situația unei proceduri de deviere semnificativă de la MTO. Intrarea în ERM II și, ulterior, în Zona Euro nu se poate realiza în absența unui sistem fiscal - bugetar solid, care să determine sustenabilitatea finanțelor publice și să asigure spațiul fiscal de manevră ce va fi necesar în perspectiva unor eventuale șocuri ce se pot manifesta pe perioada ERM II, dar și ulterior adoptării monedei unice. Ideal ar fi ca spațiul fiscal să fie creat, în principal, prin creșterea ponderii veniturilor fiscale în PIB (îmbunătățirea colectării), în paralel însă cu eficientizarea

cheltuielilor bugetare, iar în acest sens este de evitat aplicarea unei politici fiscal - bugetare prociclice.

4. CONCLUZII

Guvernul României a avut o acțiune constantă și coerentă privind prevenirea răspândirii infecțiilor cu Covid-19. Măsurile care au vizat impunerea unor restricții și aplicarea distanțării sociale au fost însoțite de acțiuni ferme și eficiente de limitare a efectelor economice și sociale ale pandemiei.

Pe de o parte, au fost impuse restricții (suspendarea activității școlare, limitarea deplasărilor, izolare, carantinare etc.), iar, pe de altă parte au fost adoptate măsuri de asigurare a continuității serviciilor de bază și de protecție a categoriilor afectate.

În domeniul sănătății publice, s-au urmărit și s-au atins următoarele obiective: întărirea capacității administrative a sistemului sanitar, asigurarea continuității serviciilor de sănătate pentru toți pacienții, creșterea capacității de intervenție medicală și a capacității de testare pentru limitarea infectării cu coronavirusul SARS-CoV-2. Totodată, măsurile adoptate au vizat asigurarea stocurilor de materiale pentru urgențe medicale și aprovizionarea cu medicamente.

În domeniul economic, au fost adoptate măsuri care au vizat protecția angajaților din domeniile care și-au încetat parțial sau integral activitatea, precum și asigurarea continuității activității agenților economici. Au fost adoptate măsuri fiscale stimulative, măsuri bugetare prin care să se acopere costurile aferente și măsuri prin care să se faciliteze accesul la finanțare, prin garanții guvernamentale și dobânzi acoperite integral de Guvern.

O preocupare constantă a fost reprezentată de identificarea surselor de finanțare necesare aplicării măsurilor sanitare, sociale și economice. În acest sens, pe lângă resursele bugetare naționale, s-a utilizat la maximum finanțarea din fonduri europene nerambursabile (chiar și prin

realocări între programe) și din fonduri nerambursabile de la Comisia Europeană destinate special atenuării efectelor generate de epidemia de Covid-19.

În domeniul muncii și protecției sociale, s-a urmărit asigurarea protecției angajaților din domeniile afectate de distanțarea socială, a personalului medical și protecția socială a persoanelor vulnerabile. Părinții au fost vizati de măsuri speciale, corelate cu suspendarea cursurilor școlare. Crearea cadrului de aplicare a restricțiilor impuse de starea de urgență, protejarea populației și asigurarea continuității activităților specifice au reprezentat, de asemenea, o preocupare constantă. În condițiile suspendării activităților școlare, au fost adoptate măsuri prin care s-a asigurat continuarea activităților didactice în sistem online.

Atât intervențiile Guvernului în toate domeniile de activitate, cât și restricțiile au fost impuse gradual, în strânsă corelare cu numărul de îmbolnăviri și evoluția epidemiei. Actul decizional s-a materializat în acte normative și alocări bugetare care au vizat momentele cheie de răspândire a virusului.

Au fost reglementate toate domeniile cu impact asupra răspândirii virusului, cu accent pe prevenție și pe protecția personalului direct implicat în tratarea pacienților.

Apreciem că, în condițiile bugetare, instituționale, sociale și economice dificile, anterioare declarării stării de urgență, acțiunea guvernamentală s-a derulat optim, reușind să limiteze numărul de îmbolnăviri, precum și efectele economice și sociale generate de epidemie.

Eficacitatea activității Guvernului pe perioada stării de urgență se poate cuantifica prin rezultatele foarte bune obținute în:

- domeniul sanitar - numărul mult mai redus de îmbolnăviri și de decese, comparativ cu alte state dezvoltate europene;
- domeniul bugetar - veniturile bugetare aferente lunii aprilie au fost superioare lunii similare a anului 2019;

- domeniul economic - scăderea economică generată de suspendarea parțială sau integrală a unor activități economice este incomparabil mai mică în comparație cu statele dezvoltate din spațiul Uniunii Europene.

În funcție de evoluția generală a epidemiei pe teritoriul României, exprimată prin numărul de îmbolnăviri sau numărul de decese, după încetarea stării de urgență, pe perioada stării de alertă și după încetarea acesteia, Guvernul României va implementa un nou set de măsuri specifice, după cum urmează:

- **În domeniul sanitar** - continuarea politicilor de creștere a capacității unităților medicale de a trata pacienți (atât covid, cât și non-covid);
- **În domeniul educației** -continuarea proceselor educaționale prin mijloace electronice, desfășurarea în bune condiții a examenelor naționale (evaluarea națională și bacalaureatul) și creșterea capacităților tehnice de tranziție către forme alternative de predare (acces al elevilor din mediile defavorizate la internet și aparatură electronică, creșterea pregătirii specifice a cadrelor didactice);
- **În domeniul economic** - implementarea unui nou pachet de măsuri stimulative și de sprijin direct în vederea relansării progresive a activităților economice;
- **În domeniul investițiilor publice și fondurilor europene** - continuarea eforturilor de susținere a investițiilor publice în infrastructura mare (autostrăzi, drumuri expres, spitale regionale, căi ferate) prin accesarea optimă a tuturor resurselor financiare nerambursabile disponibile la nivelul UE (structurale sau alte instrumente); asigurarea unei finanțări adecvate pentru proiectele de investiții de interes local, prin diferitele programe naționale gestionate de Guvern;
- **În domeniul relației dintre contribuabil și autoritățile statale** - generalizarea implementării soluțiilor electronice, flexibilizarea procedurilor și creșterea gradului de transparență;

- Prin continuarea implementării tuturor obiectivelor asumate de Guvern, în temeiul Programului de Guvernare adoptat de Parlament.

ANEXA nr.1 - ORDONAȚE MILITARE

Potrivit dispozițiilor Decretului Președintelui României nr.195/16.03.2020 *privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României* și ale Decretului Președintelui României nr. 240/2020 *privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României*, măsurile de primă urgență cu aplicabilitate graduală se dispun de ministrul afacerilor interne sau de înlocuitorul legal al acestuia, cu acordul prim-ministrului, prin ordonanță militară.

Conform prevederilor art. 20 lit. n) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.1/1999 *privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență*, cu modificările și completările ulterioare, ”pentru aplicarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, precum și a măsurilor prevăzute în decretul de instituire a stării de asediu sau a stării de urgență, autoritățile militare, precum și celelalte autorități publice prevăzute la art. 7 alin. (1) au emis ordonanțe militare sau ordine, după caz”.

În acest sens, ministrul afacerilor interne, cu avizul prim-ministrului, a emis următoarele ordonanțe militare:

Ordonanța militară nr. 1/17.03.2020 *privind unele măsuri de primă urgență care privesc aglomerările de persoane și circulația transfrontalieră a unor bunuri*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 martie 2020.

Sunt reglementate, în principal, următoarele măsuri:

- suspendarea activității de servire și consum al produselor alimentare și băuturilor alcoolice și nealcoolice, organizate de

restaurante, hoteluri, cafenele sau alte localuri publice, în spațiile destinate acestui scop din interiorul sau exteriorul locației, fiind permise doar activitățile de tip "drive-in", "room-service" sau livrare la client;

- suspendarea tuturor activităților culturale, științifice, artistice, religioase, sportive, de divertisment sau jocuri de noroc, de tratament balnear și de îngrijire personală, realizate în spații închise;
- interzicerea organizării și desfășurării oricărui eveniment care presupune participarea a peste 100 de persoane, în spații deschise;
- măsuri privind conducătorii autovehiculelor de transport de marfă cu capacitatea maximă autorizată mai mare de 3,5t care au obligația ca, în punctul de trecere a frontierei, să aibă asupra lor și să poarte mijloace individuale de protecție, precum dezinfectant, mănuși, mască pentru față, precum și să prezinte documente care atestă traseul de deplasare până la destinație;
- interzicerea transportului dispozitivelor medicale și materialelor sanitare care asigură prevenția și tratarea afecțiunilor asociate COVID-19, precum și al medicamentelor cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate pe piață în România (Canamed), în vederea distribuirii în afara teritoriului României;
- suspendarea tuturor zborurilor efectuate de operatori economici aeriени spre Spania și din Spania către România, pentru toate aeroporturile din România, pentru o perioadă de 14 zile, cu excepția zborurilor efectuate cu aeronave de stat, zborurilor de transport marfă și corespondență, umanitare sau care asigură servicii medicale de urgență, precum și aterizărilor tehnice necomerciale;

- prelungirea măsurii suspendării zborurilor efectuate de operatori economici aerieni spre Italia și din Italia către România, pentru o perioadă de 14 zile, cu excepția zborurilor efectuate cu aeronave de stat, zborurilor de transport marfă și corespondență, umanitare sau care asigură servicii medicale de urgență, precum și aterizărilor tehnice necomerciale;
- persoanelor izolate la domiciliu, carantinate sau internate, ca măsură de prevenire a răspândirii COVID-19, nu le este permis să iasă din locația în care au fost plasate, fără aprobarea autorităților competente;
- posibilitatea de a se oficia slujbe în lăcașurile de cult de către slujitorii bisericești/religioși, fără accesul publicului, slujbele putând fi transmise în mass-media sau online;
- posibilitatea de a se oficia acte liturgice/religioase cu caracter privat (botez, cununii, înmormântări), la care pot participa maximum 8 persoane, precum și împărtășirea credincioșilor bolnavi la spital sau la domiciliul acestora.

Ordonanța militară nr. 2/21.03.2020 privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 232 din 21 martie 2020.

Se stabilesc următoarele măsuri:

- suspendarea temporară a activității în cabinetele de medicină dentară, cu excepția intervențiilor stomatologice de urgență;
- suspendarea temporară a activităților de comercializare cu amănuntul a produselor și serviciilor în centrele comerciale în care își desfășoară activitatea mai mulți operatori economici, cu excepția vânzării produselor alimentare, veterinare sau farmaceutice și a serviciilor de curățătorie;
- Sunt permise:

- a) vânzarea produselor electronice și electrocasnice de către operatorii economici care asigură livrarea la domiciliul/sediul cumpărătorului;
- b) vânzarea produselor și serviciilor de optică medicală.
- circulația persoanelor în afara locuinței/gospodăriei se efectuează numai cu respectarea măsurilor generale de prevenire a răspândirii COVID-19 și evitarea formării oricărui grup de persoane (alăturarea unui număr mai mare de 3 persoane care nu locuiesc împreună);
 - interzicerea intrării pe teritoriul României, prin punctele de trecere a frontierei de stat, a cetățenilor străini și apatrizilor, astfel cum sunt definiți la art. 2 lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 *privind regimul străinilor în România*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția situației în care aceștia tranzitează teritoriul României pe culoare de tranzit organizate prin înțelegeri cu statele vecine, cu anumite excepții;
 - persoanele izolate la domiciliu, ca măsură de prevenire a răspândirii COVID-19, care părăsesc locația în care acestea au fost plasate, fără aprobarea autorităților competente, sunt considerate persoane cu risc crescut de contagiozitate și sunt conduse de forțele de ordine publică și plasate în carantină instituționalizată, sub pază;
 - persoanele carantinate, ca măsură de prevenire a răspândirii COVID-19, care părăsesc locația în care acestea au fost plasate, fără aprobarea autorităților competente, sunt carantinate pentru o nouă perioadă de 14 zile;
 - autoritățile administrației publice locale au obligația să identifice și să țină evidența persoanelor în vârstă de peste 65 de ani, fără susținători sau altă formă de ajutor, și să asigure sprijin acestora în vederea minimalizării expunerii lor în afara locuințelor.

Ordonanța militară nr. 3/24.03.2020 privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 24 martie 2020.

Sunt reglementate, în principal, următoarele măsuri:

- Se interzice circulația tuturor persoanelor în afara locuinței/gospodăriei, cu următoarele excepții:
 - deplasarea în interes profesional, inclusiv între locuință/gospodărie și locul/locurile de desfășurare a activității profesionale și înapoi;
 - deplasarea pentru asigurarea de bunuri care acoperă necesitățile de bază ale persoanelor și animalelor de companie/domestice, precum și bunuri necesare desfășurării activității profesionale;
 - deplasarea pentru asistență medicală care nu poate fi amânată și nici realizată de la distanță;
 - deplasarea din motive justificate, precum îngrijirea/însoțirea copilului, asistența persoanelor vârstnice, bolnave sau cu dizabilități ori deces al unui membru de familie;
 - deplasările scurte, în apropierea locuinței/gospodăriei, legate de activitatea fizică individuală a persoanelor (cu excluderea oricăror activități sportive de echipă), cât și pentru nevoile animalelor de companie/domestice;
 - deplasarea în scopul donării de sânge, la centrele de transfuzie sanguină;
 - deplasarea în scop umanitar sau de voluntariat;
 - deplasarea pentru realizarea de activități agricole;

- deplasarea producătorilor agricoli pentru comercializarea de produse agroalimentare.
- Circulația persoanelor care au împlinit vârsta de 65 de ani, în afara locuinței/gospodăriei, este permisă numai în intervalul orar 11,00 - 13,00, strict pentru următoarele motive:
- deplasarea pentru asigurarea de bunuri care acoperă necesitățile de bază ale persoanelor și animalelor de companie/domestice;
 - deplasarea pentru asistență medicală care nu poate fi amânată și nici realizată de la distanță;
 - deplasarea din motive justificate, precum îngrijirea/însoțirea unui minor, asistența altor persoane vârstnice, bolnave sau cu dizabilități, ori în cazul decesului unui membru de familie;
 - deplasări scurte, în apropierea locuinței/gospodăriei, legate de activitatea fizică individuală a persoanelor (cu excluderea oricăror activități fizice colective), cât și pentru nevoile animalelor de companie/domestice.
- Circulația persoanelor prevăzute la art. 2, în exteriorul locuinței/gospodăriei, este permisă și în afara intervalului orar 11,00 - 13,00, dacă aceasta se face în interes profesional ori pentru realizarea de activități agricole.
- Pentru verificarea motivului deplasării:
- angajații prezintă legitimația de serviciu sau adeverința eliberată de angajator;
 - persoanele fizice autorizate, titularii întreprinderilor individuale, membrii întreprinderilor familiale, liber profesioniștii și persoanele care practică activități agricole prezintă o declarație pe propria răspundere, completată în prealabil.

- Pentru verificarea motivului deplasării în alte situații se prezintă o declarație pe propria răspundere, completată în prealabil.
- Declarația pe propria răspundere trebuie să cuprindă numele și prenumele, data nașterii, adresa locuinței, motivul și locul deplasării, data și semnătura.
- Adeverința eliberată de angajator sau declarația pe propria răspundere pot fi prezentate personalului autorităților abilitate și prin intermediul telefonului, tabletei sau unui dispozitiv electronic similar. Măsura se aplică începând cu data de 25 martie 2020, ora 12,00.
- Se instituie măsura izolării la domiciliu sau, după caz, a carantinării pentru toate persoanele care intră în România.
- Autoritățile administrației publice locale au obligația să identifice și să țină evidența persoanelor fără adăpost, precum și să asigure adăpostirea și îngrijirea acestora.
- Evidența persoanelor fără adăpost se actualizează și se raportează săptămânal la Centrul județean/al Municipiului București de coordonare și conducere a intervenției.
- Instituțiile publice și operatorii economici au obligația de a marca zona destinată accesului cetățenilor/clientilor și suprafața de relații cu publicul/vânzare cu semne vizibile care să orienteze persoanele în respectarea unei distanțe de siguranță de minimum 1,5 metri.
- Administratorii piețelor agroalimentare au obligația de a organiza activitatea de vânzare astfel încât să se păstreze o distanță socială între producătorii agricoli, comercianți și cumpărători. Comercianții și producătorii agricoli aflați în piețele agroalimentare sunt obligați să adopte măsuri de protecție împotriva răspândirii COVID-19, respectiv să poarte mănuși și măști.

- Se suspendă toate zborurile efectuate de operatori economici aerieni spre Franța și Germania și din Franța și Germania către România, pentru toate aeroporturile din România, pentru o perioadă de 14 zile.
- Măsura nu se aplică zborurilor efectuate cu aeronave de stat, zborurilor de transport marfă și corespondență, umanitare sau care asigură servicii medicale de urgență, precum și autorizărilor tehnice necomerciale.
- Se interzice accesul piloților la bordul navelor, sosite din zonele de risc roșii/galbene în porturile maritime române, dacă nu dispun de echipament de protecție stabilit de Direcția de sănătate publică Constanța sau dacă navele nu au efectuat perioada de carantinare de 14 zile de la ultimul port de escală situat într-o zonă de risc roșie/galbenă. Se interzice accesul navelor maritime și fluvio-maritime în porturile situate pe Dunărea maritimă, până la efectuarea perioadei de carantinare de 14 zile de la ultimul port de escală situat într-o zonă roșie/galbenă, în următoarele două zone de staționare în ancoră:
 - o raza portului Sulina, pentru navele care vin dinspre Marea Neagră;

Dunărea, mila marină 44, pentru navele care vin dinspre canalul Bâstroe. Ministerul Apărării Naționale asigură, la solicitarea ministrului afacerilor interne:

- o preluarea în pază a unor obiective a căror protecție este asigurată în prezent de către Jandarmeria Română;
- o personal și mijloace logistice pentru sprijinirea activităților de ordine publică;
- o personal și mijloace logistice pentru sprijinirea activităților Poliției de Frontieră Române, în punctele de trecere a frontierei de stat.

- Pentru verificarea respectării condițiilor de carantinare sau izolare la domiciliu, instituțiile de securitate națională vor proiecta sisteme de comunicații și aplicații informatice, necesare Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății și autorităților locale, pentru a comunica în timp real și permanent cu persoanele carantinate sau izolate la domiciliu.
- Documentele care expiră pe perioada stării de urgență, eliberate de autoritățile publice, pot fi preschimbate într-un termen de 90 de zile de la data încetării stării de urgență.

Ordonanța militară nr. 4/29.03.2020 privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 29 martie 2020.

Principalele reglementări:

- măsuri privind circulația persoanelor care au împlinit vârsta de 65 de ani și în afara intervalului orar 11,00 - 13,00, pentru rezolvarea problemelor de natură medicală, în baza declarației pe proprie răspundere;
- măsuri privind circulația persoanelor care au împlinit vârsta de 65 de ani și în intervalul orar 20,00 - 21,00, pentru asigurarea nevoilor animalelor de companie/domestice doar în proximitatea locuinței/gospodăriei, fără declarație pe proprie răspundere;
- măsuri privind obligativitatea operatorilor economici care comercializează alimente și produse de strictă necesitate de a-și organiza programul de lucru pentru a facilita și a asigura, cu prioritate, accesul persoanelor de peste 65 de ani în intervalul orar stabilit;
- instituirea pentru o perioadă stabilită de angajator a măsurilor de izolare preventivă la locul de muncă sau în zone special dedicate în care nu au acces persoane din exterior, pentru personalul care